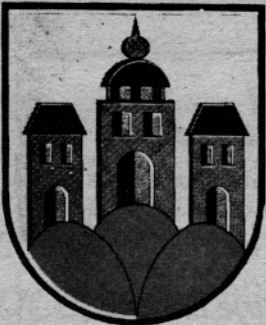

REČICA OB SAVINJI

MOZIRJE

Savinjske

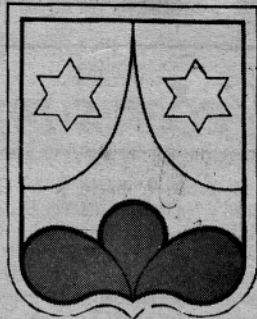
Leto XXII
Številka 3
Marec 1990

Cena 6 din

NOVICE

LJUBNO

GORNJI GRAD

Kako smo investirali v letu 1989?

Za nami je poslovno leto 1989, ko v podrobnosti pregledamo, kako smo realizirali zadane cilje.

Eno izmed takšnih področij je tudi doseganje oziroma uresničitev naloženih planov, ki so za nadaljnji razvoj vsakega podjetja, kakor tudi družbe nasploh, še kako pomembna.

Za občino Mozirje lahko ocenimo, da smo v letu 1989 kljub neugodni ekonomski situaciji, izvajali precej investicijskih aktivnosti. V ta namen smo vložili 22.574.044,10 din, po posameznih dejavnostih pa odpade 61,8% vseh naložb na gospodarstvo, 24,4% na drobno gospodarstvo, 6,5% na gospodarsko infrastrukturo, 3,8% na krajevne skupnosti, 1,0% na društva in 0,5% na individualno gradnjo. Pozitivna je usmeritev investicijskih vlaganj, saj smo v preteklih letih investirali pretežno v »zidove«, nato pa ugotavljali, da ni pozitivnih ekonomskih učinkov. Za lansko leto pa ugotavljamo, da je pretežni del sredstev (77,8%) usmerjen v posodobitev proizvodnje in pridobitev novih proizvodnih kapacitet. Izboljšuje se tudi struktura virov financiranja, saj znaša lastni delež 54,7%, kar vpliva na pozitivnejšo ekonomsko uspešnost, sicer pa je poznano, da kreditni pogoji niso bili ugodni.

Negativna stran investicijskih vlaganj v letu 1989 je, da tako družben kot tudi zasebni sektor nista izkoristila vseh danih možnosti, ki bi jih lahko tudi skozi republiški »razvojni dinar«. Ta sredstva so izkoristila le tri podjetja in pa nekaj obrtnikov. To pomeni, da smo v naši občini še vedno premalo fleksibilni pri pridobivanju kvalitetnejših sredstev za financiranje investicij. Večja prizadevanja za koriščenje republiškega razvojnega dinarja potekajo v letošnjem letu.

V tem sestavku ne bomo naštevali investicijskih vlaganj po posameznih subjektih, temveč omenimo le to, da je gospodarstvo pretežno delež sredstev namenilo v že omenjene posodobitve, osnovne šole v šolsko opremo, v zdravstvu poteka razširitev zdravstvene postaje v Mozirju, na stanovanjskem področju se je iz-

vajala preureditev podstrešij v stanovanja in izgradnja bloka na Rečici, na komunalnem področju pa komunalno urejanje stanovanjskih con Podvrh II v Mozirju, v Varpoljah in Medici v Solčavi. Glavna dela pa so in še potekajo na obvoznici v Mozirju. PTT gospodarstvo je sredstva namenilo za zamenjavo opreme in v razširitev omrežja. Na področju elektrogospodarstva so bila vlaganja izvedena v objekte, ki služijo za distribucijo električne energije, vodno gospodarstvo pa je opravilo redna vzdrževalna dela na vodotokih.

V posameznih družtvih so svoja sredstva vlagali predvsem v opremo in vzdrževanje njihovih naprav (lovške družine, ribiške družine, gasilska društva).

Sprejem IV. samoprispevka je pogojeval, da so se investicijske aktivnosti v krajevnih skupnostih, ki so potekale predvsem na infrastrukturnih objektih, nemoteno nadaljevale.

V tem obdobju prvič zasledimo intenzivnejša vlaganja gospodarskih subjektov izven občine (Kovinotehna Celje, Inženiring Titovo Velenje, Rudis Trbovlje), kar kaže na to, da je naša občina le postala zanimiva. Vzrok za to pa so predvsem ugodnosti koriščenja sredstev za vlaganja v manj razvita in obmejna območja.

Čeprav je v hitro se spreminjajočih pogojih, ko visoka inflacijska gibanja dokaj hitro izničijo vsakršna prizadevanja, težko oziroma skoraj nemogoče planirati za daljše časovno razdobje, pa lahko trdimo, da smo cilje, ki smo si jih zadali z Izhodišči ekonomske in razvojne politike občine Mozirje v letu 1989, skoraj v celoti uresničili. To dokazujejo intenzivna prizadevanja predvsem gospodarskih subjektov in zasebne obrti, da navkljub težki gospodarski situaciji sledijo tehnološkim posodobitvam obstoječih proizvodnih programov in uvajanju novih proizvodov, saj si le na ta način lahko zagotovijo tržno uspešno poslovanje tudi v prihodnje.

DARJA PLANINŠEK

Osrednji politični dogodek tega meseca je bila javna tribuna s kandidatom za predsednika Predsedstva Slovenije Milanom Kučanom, ki jo je organizirala ZKS — SDP Mozirje. Obiskovalci, ki so dodobra napolnili nazarsko dvorano, so postavili Milanu Kučanu niz zanimivih in tudi žgečkljivih vprašanj. Več o stališčih Milana Kučana preberite na 2. strani.

Štajerska pomlad se pričinja z zahtevo po avtocesti

Vsi, ki živimo vzhodno od Ljubljane, čutimo svojo odrinjenost v brezno nerazvitosti in odstavljenosti. Kraji in v njih živeči ljudje se starajo, krčijo in izgublja jo v anonimnosti. Mlajši ljudje se selijo v mesta večjih možnosti oziroma kraje, kjer je dostop do sveta mogoč, varen in dovolj hiter.

Štajerci, Prekmurci, Korošci in Zasavci ter vsi ostali, ki čutite našo stisko, pozabimo na ozke lokalne drobtinice, s katerimi skuša center odpraviti našo lakoto. Razvoj Slovenije kot celote ima mednarodni pomen, kajti Slovenija se ne more razvijati samo v svojem centru. Bodimo od-

ločni in skupaj podprimo ostro zahtevo ZSMS — liberalne stranke za izgradnjo avtoceste Lendava—Ljubljana. Tudi Zgornje-savinjčani lebdimo neke na robu in držimo v sebi svoje občutke manjvrednosti. Dokažimo centru, da bo moral za svoje in naše dobro računati z nami. Zato Vas pozivamo k podpisovanju peticije za izgradnjo omenjene avtoceste. Svoj podpis zabeležite na peticijske lističe, ki Vas bodo čakali na vseh poštah, v trgovinah in delovnih organizacijah do konca meseca marca.

ZSMS — liberalna stranka
Zgornje Savinjske doline

Porast števila rojstev

V teh časih, ko nas vse skupaj še kako skrbi upadanje števila rojstev v Sloveniji, lahko za našo občino objavimo zelo razveseljive podatke za lansko leto. V lanskem aprilu številk Savinjskih novic smo objavili podatke za leto 1988, ko se je v naši občini rodilo 188 otrok, umrlo pa je 193 ljudi, torej smo v letu 1988 beležili negativno nataliteto. Število prebivalcev naše občine se je takrat sicer povečalo za 17 ljudi, vendar je bil ta prirastek dobljen na račun priselitev v našo občino.

V letu 1989 se je v moziški občini rodilo 222 otrok, umrlo pa je 199 ljudi — tako naša občina beleži naravni prirastek, s kakršnim se v tem trenutku ne more

pohvaliti nobena slovenska občina. Seveda pa na osnovi tega enoletnega podatka ne bi smeli delati preuranjenih zaključkov, kljub temu pa je razveseljivo, da se naše družine v teh časih še odločijo za večje število otrok.

Sicer pa se je v našo občino lani priselilo 229 ljudi, odselilo pa 215, tako da se je število prebivalcev naše občine v lanskem letu povečalo za 37 ljudi. Ob koncu lanskega leta je naša občina štela 16393 prebivalcev, od tega 7980 moških in 8413 žensk.

Navedimo še podatek, da je bilo lani v naši občini sklenjenih 81 zakonskih zvez, razvezalo pa se je 5 zakoncev.

R. P.

Lepo priznanje Ljubencem

Pred dnevi so na Socialistični zvezi Slovenije v Ljubljani podelili priznanja najboljšim slovenskim krajevnim skupnostim. Med 15 najboljših se je uvrstila tudi krajevna skupnost Ljubno ob Savinji, ki je priznanje dobila za napredek v zadnjem obdobju, ko je s sodelovanjem krajanov uspešno izpeljati številne akcije kot so rekonstrukcija in asfaltiranje ceste v Rostke, obnova dveh prosvetnih domov, postavitev mrliške vežice, obnovitev mostov, izboljšanje vodovodnega omrežja, pomoč pri osvetlitvi ljubenskih cerkev in številne druge.

Pomemben delež k temu pri-

znanju pa so prispevala tudi številna društva iz cele krajevnice skupnosti, ki so v glavnem vsa po vrsti zelo aktivna in združujejo krajanje po njihovih interesih in zanimanjih. V prvi vrsti bi omenili vsa tri gasilska društva, lovsko in ribiško družino, prosvetno društvo, turistično društvo, smučarsko-skakalni klub, planinsko društvo, društvo upokojencev in druga.

Priznanje je predstavnikom krajevnice skupnosti na posebni slavnosti podelil predsednik SZ Slovenije, Jože Smole.

R. P.

Poimenovanje dveh ulic

Zbor krajevnih skupnosti naše občinske skupščine je na zadnjem zasedanju sprejel sklep o poimenovanju dveh ulic v Mozirju. Čajetinska ulica se je preimenovala v Prešernovo ulico, naselje Na marofu pa se od sedaj naprej imenuje Nove Trate. Pobudo za poimenovanje ulic so dali krajanje teh dveh ulic, predlog pa je pripravila KS Mozirje.

Očistimo bregove

Ribiški družini in krajevne skupnosti iz naše občine bodo tudi letos pripravile in organizirale čiščenje bregov Savinje in njenih pritokov od izvira pa do Letuša. Očiščevalne akcije se bodo pričele v naslednjih dneh, organizatorji pa pričakujejo, da se jih bo udeležilo večje število krajanov.

Beseda urednika

Tokratna številka Savinjskih novic je debelejša za štiri strani. V posebni prilogi, ki jo je potrebno ustrezno zložiti in prerezati, objavljamo programe vseh štirih strank iz naše občine, ki se bodo s svojimi listami pojavile na aprilskih volitvah. Predstavniki strank so menili, da lahko na ta način najboljše predstavijo svoje volilne programe in cilje, za katere se zavzemajo, saj jo v celoti financirajo vse štiri stranke — pač glede na prostor, ki ga zavzema posamezen program. Tudi vrstni red predstavitev programov v prilogi je naključen, saj je bil določen z žrebom, na katerem so sodelovali predstavniki vseh štirih strank.

Že v zadnji številki Savinjskih novic smo napovedali, da bomo stopnjevali objavljanje člankov in prispevkov, ki so v zvezi z volitvami. Zato v tej številki s programi predstavljamo vse kandidate iz naše občine, ki kandidirajo za družbenopolitični zbor republiške skupščine, kakor tudi za zbor občin republiške skupščine.

Za bralce pa bodo zelo zanimive tudi kandidatne liste vseh štirih strank za družbenopolitični zbor občinske skupščine.

RAJKO PINTAR

Maša sprave v Gornjem Gradu?

Veliko besed je bilo v zadnjih letih izrečenih o narodni spravi v Sloveniji. Prva je o njej spregovorila Spomenka Hribar in s svojim predlogom naletela na srčita nasprotovanja, češ da ni govora o kakršnikoli spravi s tistimi, ki so v času narodnoosvobodilnega boja stopili na stran okupatorjev. Ko pa so v širšo javnost začela curljati pričevanja o pomorih domobrancev in seveda tudi povsem nedolžnih ljudi ter drugih krivicah, ki jih je naša oblast delala po vojni, je postal predlog o narodni spravi toliko bolj aktualen, kolikor bolj je v tem trenutku potrebno enotno nastopanje vseh Slovencev v boju proti jasnim ciljem tistih, ki so proti državi in gospodarski suverenosti in samostojnosti Slovenije.

Pred dnevi je slovensko predsedstvo objavilo izjavo o narodni in državljanski umiritvi, kar seveda ni čisto isto kot narodna sprava.

Ko govorimo o teh zadevah, ne moremo mimo predloga dr. Matjaža Kmecla, znanega slovenskega kulturnega delavca, ki predlaga, da bi v sklopu vseh teh dogajanj, v Gornjem Gradu v katedrali opravili mašo sprave. Svoj predlog je utemeljil s tem, da je obnova gornjegrajske katedrale najboljši dokaz za možnost doseganja skupnih ciljev — saj do obnove tega pomembnega cerkvenega objekta gotovo ne bi prišlo, če ne bi vse svoje sile združili škofija, krajanje Gornjega Grada in okolice, moziška občina, delovne organizacije in kulturne skupnosti.

Nevarnost takšnih in podobnih predlogov (npr. tisti o postavitvi obeliska) pa je v tem, da se jih lahko povezuje s predvolilnimi dogajanjmi. Predsedstvo Slovenije je jasno zavrnilo takšne namene. Izjave o narodni in državni umiritvi.

Četudi bi slovenski narod sklenil spravo, pa bi bil s tem opravljen šele prvi del poti. S tem »pobotanjem zgodovinskega spomina« bi se nekako normalizirala sedanjost. Vsekakor pa nam treba prehoditi še drugi del poti, ki pa bo verjetno dosti težji in naporejši. V tem drugem delu poti bomo imeli opravka s še živečimi ljudmi, ki še danes pomnijo in tudi čutijo krivice, ki so se jim zgodile v imenu ideologije v povojnih letih. Skratka, v tem delu ne gre več za abstraktno etično vprašanje, ampak za čisto konkretna življenjska vprašanja. Je oblast pripravljena popraviti številne krivice — vrniti gozdove, njive, travnike, stroje, hiše, in omogočiti vrnitev tistih, ki so čez naše meje zbežali pred ideologijo?

Narodna in državljanska umiritve ali narodna sprava ali pa maša sprave so nam gotovo potrebni in le tisti, ki mu je sovraštvo zameglilo pogled, bi takim dejanjem nasprotovali. Kakorkoli bomo Slovenijo imenovali in speljali to dejanje, pa le-to ne bi smelo biti tipičen spomenik — kajti teh imamo že več kot preveč. Edini pa smo si tudi v tem, da s tem dejanjem ne bi smele biti storjene nove krivice.

RAJKO PINTAR

Proti razširitvi mejnega pasu

Delegati vseh treh zborov Skupščine občine Mozirje so na skupnem zasedanju dne 7. 3. 1990 najodločneje obsodili pobudo Odbora za ljudsko obrambo pri zveznem zboru Skupščine SFRJ o razširitvi varovanja obmejnega pasu od 100 m na 1000 metrski mejni pas. Odločno protestiramo proti takšnim militarim pobudam, ki bodo našo državo še bolj zaprli in osamili posebno v času, ko se vsa Evropa odpira in zbližuje, ko izginjajo pregraje nekdanje železne zaves, pri nas pa jo s takšnimi nesmiselnimi predlogi želijo nekateri ponovno uvesti.

Odločno zahtevamo, da ZIS umakne predlog o spremembi režima mejnega pasu z dnevnega reda.

Obenem podpiramo pobude slovenske javnosti o služenju vojaškega roka slovenskih fantov na območju Slovenije ali vsaj pe-te vojne oblasti.

Delegati vseh treh zborov
Skupščine občine Mozirje

Večer s predsedniškim kandidatom

V petek, 9. marca, je bil Delavski dom v Nazarjah poln kot že dolgo ne. Kako tudi ne — saj je ZKS — Stranka demokratične prenovе Mozirje organizirala javno tribuno s kandidatom za predsednika Predsedstva Republike Slovenije Milanom Kučanom. Takšna osebnost pa je ta večer privabila ne samo člane ZKS-SDP, ampak tudi zelo veliko članov ostalih strank, kakor seveda tudi tiste, ki strankarsko niso organizirani.

Večer so s kulturnim programom, ki je bil povsem narodnostno obarvan, popestrili člani nazarskega prosvetnega društva, ki so predstavili nekaj najnovejših pesmi slovenskega pesnika Čirila Zlobca ter Robanov Franci s svojimi citrmi.

Ker je istega dne po vseh mejnih prehodih v Sloveniji ZKS-Stranka demokratične prenovе organizirala protestno sedenje kot znak nestrinjanja z vladnim predlogom o razširitvi mejnega psa iz 100 na 1000 metrov, ki je še kako neugodno odmeval tudi v naši občini, je bilo kar na mestu začetno vprašanje moderatorja prof. Antona Veneka Milanu Kučanu, s katerim ga je pozval, naj poslušalcem pove, kakšen vojaški čin krasi njegova ramena. Ker je bilo pri nas do sedaj v navadi, da imajo vsi voditelji tudi visoke vojaške stopnje, je bil toliko bolj presenetljiv odgovor, da ima on komajda čin deseterja.

V nadaljevanju pogovora je nato Milan Kučan odgovoril na številna aktualna vprašanja današnjega trenutka. Pa si pogledimo nekatera njegova stališča.

O gospodarstvu

»Ključni problem je pomanjkanje kapitala. V Jugoslaviji ga ni, zato ga bo potrebno dobiti iz tujine. Toda ne v obliki državnih kreditov, ampak v obliki podjetniškega kapitala. Za njim pride tudi znanje in tehnologija pa tudi zunanji trg. Takega kapitala še ni (kljub obljubam), pa ne zaradi tega, da naša podjetja ne bi bila zanimiva za vlaganje tujcev, ampak zaradi visokega rizičnega faktorja, saj velja sedaj naša država za najbolj nestabilno v Evropi, in sicer zaradi Kosova, slovensko-srbskega spora in zaradi stalne nevarnosti, da se ta država razbije. Jasnó je, da bomo doma morali storiti veliko več, kot pa samo čakali, da bo ta tako težko pričakovani kapital prišel pritekati. So pa seveda še drugi problemi. Eden glavnih je pomanjkanje strokovnjakov. Pa ne tistih, ki so organizatorji proizvodnje, ampak tistih, ki so nosilci modernih podjetniških in marketinških funkcij. Takih kadrov do sedaj nismo ustvarjali, tisti, ki pa so imeli tovrstne sposobnosti in interese, pa so žal odšli v tujino.«

Socialistična zveza v novih pogojih

Nekdo je zapisal: »Zgodilo se je to, kar se je imelo zgoditi«. Na programski seji Republiške konference socialistične zveze Slovenije se je ta množična organizacija, ki je desetletja povezovala, združevala in usklajevala delo vseh dosedanjih družbenopolitičnih organizacij, družbenih organizacij in društev, preoblikovala v samostojno stranko. Tako je v večstrankarskem sistemu postala le ena izmed strank. Za marsikoga je ta sprememba težko sprejemljiva. Posebno je to prisotno v manjših sredinah — v krajevnih skupnostih, kjer je bil doslej osnovni cilj njenega delovanja strnitev vseh sil za napredek kraja, za dobro krajevno in širše občinske skupnosti. Vsi se predobro

Krščanski demokrati v predvolilnem boju

Sredi februarja so na Ljubnem ob Savinji ustanovili občinski odbor slovenskih krščanskih demokratov. Nov partner v predvolilnem boju v Zgornji Savinjski dolini torej. Po uvodnem delu je predstavnik slovenskih krščanskih demokratov gospod Franc Miklavčič zbrane seznanil z vzroki in namenom ustanovitve stranke, program te stranke pa je predstavil gospod Nace Polajner, prav tako iz Ljubljane. Svoje sta v razpravi prispevala tudi predstavniki občinskega odbora slovenskih krščanskih demokratov Velenje gospod Anton Lovrenc ter predstavnik Demosa za Zgornjo Savinjsko dolino dr. Tonč Žunter.

V nadaljevanju so izvolili upravni odbor, ki bo občinski odbor stranke vodil v naslednjih letih, ustanovni zbor pa so sklenili s pogovorom, na katerem so gostje odgovarjali na vprašanja udeležencev. Od več kot 30 prisotnih se je v stranko vključilo članov. Upravni odbor je takoj

Konflikti med gospodarstvom in negospodarstvom

»Teh konfliktov s stalnimi prepri ne bomo rešili, z izsiljevanji pa tudi ne. Potrebno je vzpostaviti stalne kanale soodvisnosti in regulatorje, ki bodo skrbeli za reševanje teh problemov. Zadnji dogodki ob napovedani učiteljski stavki so pokazali na veliko teh nenormalnih situacij. Ne zdi se mi prav, da učitelji v Murski Soboti zahtevajo višje plače kot ustrezno kvalificirani kadri v Muri, ki zaposluje več kot polovico ljudi na tem področju. Ne bi smeli gledati samo na republiška razmerja, ampak tudi na razmerja v posameznih manjših okolišjih. Dejstvo pa je, da smo imeli vsa področja družbenih dejavnosti neracionalno organizirana.«

O socialni politiki

»Sestavni del vsakega gospodarskega razvoja je seveda tudi socialna politika. Ta je bila do sedaj pri nas zgrajena na neki socialistični miselnosti (ki pa se je tako samo imenovala), da nam za socialno varnost ni potrebno hudo skrbeti, ker je to naloga države. Ti pogoji se bodo sedaj seveda bistveno spremenili in zaostriili, vendar mislim, da je naša osnovna naloga, da preprečimo, da bi bili delavci prva žrtev neustreznega zaposlovanja in poslovanja ter vrženi na cesto in da ne bo kmetijska, davčna in bančna politika takšna, da bi mali kmetje drug za drugim prihajali na boben. To smo dolžni zagotoviti že zaradi tega, kar smo v preteklem obdobju dosegli in pri tem vem, da ni bilo vse dobro, bilo pa je tudi marsikaj dobrega in ne samo slabo, kot se danes skuša marsikje dokazovati.«

O Markovičevem programu

»Najbolj zanimivo bi v tem trenutku bilo vedeti, kaj o svojem programu misli Marković sam. Namreč, program je eno, njegovo uresničevanje v praksi pa je popolnoma drugačno. Mi smo podprli njegov program, vendar nismo podprli programa vsesplošne revščine.

Ponekod, zlasti pa v Srbiji, se je poskušalo prenesti problem nelikvidnosti podjetij na banke. Banke so v Srbiji v glavnem nelikvidne, ker je v Markovičevem programu bilo zapisano, da bo zvezna vlada sanirala nelikvidne banke. Če bi se to uresničilo, bi bil to zadnji udarec katastrofalnemu položaju jugoslovanskega gospodarstva.

V bodoče moramo zahtevati drugačno ukrepanje, ki bo slonelo na dveh točkah. Prva je drugačno tretiranje izvoznega gospodarstva. Zaradi nerealnega tečaja dinarja so izvozniki prišli v nemogočo položaj. To pa so v veliki meri slovenska podjetja. Če je že potrebno vzdržati brez denarja, potem pa je potrebno vsaj omogočiti zadolževanje naših slovenskih podjetij v tujini.

Sedaj se je potrebno boriti, da se

Markovičev program vrne v svoje korito, kajti prav tako katastrofalno bi bilo, če bi njegov program propadel.«

O konfederaciji in odcepitvi

»Naša prva in tudi moja opredelitev je demokratična Jugoslavija. Prepričan sem, da se bo takrat, ko bodo v celi Jugoslaviji večstrankarske volitve in ko bodo na oblast prišli ljudje, ki bodo dobili večinsko podporo vsega prebivalstva, mogoče v tej Jugoslaviji progovarjati popolnoma drugače kot danes. Danes niso normalne razmere in v takih razmerah se ni mogoče pogovarjati.

Pod demokratično Jugoslavijo si predstavljam popolnoma svoboden in suveren položaj vsakega naroda. Ker je ta hip ta vizija nerealna, si v svoj program postavljamo konfederacijo kot obliko odnosov v Jugoslaviji. Odcepitev je skrajna možnost, ki pa mora upoštevati tudi evropske in svetovne realnosti.

Ker ima večina strank v Sloveniji v svojem programu konfederacijo, je treba povedati, v čem je razlika med stališčem ZKS-SDP in opozicije. Nam je konfederacija v tem trenutku korak k temu, da se Jugoslavija ohrani, opoziciji pa je to korak k odcepitvi.

O Kosovu

Ljudje na Kosovu živijo v strašni bedi. To je v Evropi najmanj razviti in najmanj civiliziran del. V takih razmerah je vsakršne probleme možno politizirati. Razmere na Kosovu so posledica neodgovorne in slabe politike. Ta ne daje rezultate oziroma še huje — daje krvave rezultate. Sila rodi samo silo. Ljudje na Kosovu so dolga leta živeli drug mimo drugega, danes pa živijo drug proti drugemu. Rešitev ni v restavraciji nasilja ali v angažiranju vojske, saj ta spada v vojašnice in tja naj se vrne. Kosovski problem se lahko reši le s pogovorom tistih, ki imajo moralno pravico, da se v imenu svojega naroda pogovarjajo. To pa so tudi nove stranke in gibanja, ki jih danes imenujemo alternativna gibanja.

O Demosu

Volitve so zato, da ljudje pokažejo komu bolj zaupajo. Upam, da bodo te volitve takšne, da se ne bo zgodilo tisto, kar nekateri danes razglašajo, in sicer da volilci ne bodo toliko za nekoga, ampak proti nečemu in proti nekomu. 45 let dela je za nami, vidijo se rezultati — tako dobri kot slabi. Ljudje bodo presodili o tem, ali vse to skupaj opravičuje naš program ali pa bodo zaupali ljudem, s katerimi še ni izkušen in ne preteklosti. To prinaša tudi nekaj tveganja. »Če bo zmagal Demos, bomo mi pač v opoziciji in svet se zaradi tega ne bo podrl. Upam, da ne bo zmagal revanšizem, saj potem tudi demokracije ne bo.«

R. P.

Vsi naši kandidati

Občinska volilna komisija je izvedla žrebanje list posameznih strank in na ta način določila vrstni red list na volilnih lističih. Žrebanja so se udeležili predstavniki vseh štirih list iz naše občine, ki bodo kandidirale na volitvah v družbenopolitični zbor občinske skupščine. Savinjske novice objavljajo liste po posameznih volilnih enotah, tako kot je bilo to določeno z žrebom.

1. volilna enota — območje KS Mozirje in Nazarje

Naziv liste: Demos Mozirje

Ime in priimek	Naslov	Leto rojstva	Poklic	Zaposlen
1. ANDREJ PRESEČNIK	Mozirje	1958	dipl. ing. kmet.	ZKZ Mozirje
2. HERMAN REMIC	Nazarje	1941	elektroinženir	obrtnik
3. FRANJO STEINER	Mozirje	1944	viš. sanit. tehnik	zdrav. Mozirje
4. MARIJA PRAZNIK	Kokarje	1943	kmetica	doma na kmetiji
5. IVAN GLUŠIČ	Loke	1964	dipl. ing. str.	Gorenje GLIN
6. MILAN CAR	Mozirje	1948	natakar	gostilničar
7. FRANC HREN	Dobletina	1941	str. ključavničar	obrtnik

Naziv liste: Socialistična zveza Mozirje

1. mag. JOŽE KUMER	Loke	1945	mag. ekonomije	MS SZDL Celje
2. TOMAŽ KRIŽNIK	Nazarje 178	1957	gimnazij. maturant	Gor. Glin Nazarje
3. IVAN KRAMER	Mozirje	1939	dipl. oec. ekonom.	Elkroj Mozirje
4. MILAN ZAVOLOVŠEK	Lačja vas	1954	elektrotehnik	Gorenje Elektronika
5. MARIJA MUTEČ	Mozirje	1943	viš. upravni del.	OŠ Mozirje
6. VANJA HOFBAUER	Nazarje	1955	vzgojiteljica	VVO Nazarje
7. MIRAN ZAGER	Mozirje	1951	strojni tehnik	VEKOS T. Velenje

Naziv liste: ZKS-Stranka demokratične prenovе

1. MARKO PURNAT	Mozirje	1945	strojni tehnik	Gorenje MGA Nazarje
2. ANTON BORŠNAK	Nazarje	1942	ing. lesarstva	Gorenje GLIN Nazarje
3. FRANC VUGA	Mozirje	1943	predmetni učit.	UO SO Mozirje
4. ALOJZ PLAZNIK	Mozirje	1941	dipl. ing. agr.	M-ZKZ Mozirje
5. FANIKA STRAŠEK	Nazarje	1953	ekonomski teh.	UO SO Mozirje
6. MAGDA PETERNELJ	Nazarje	1953	ekonomski teh.	Gorenje GLIN Nazarje
VOJKO HREN	Nazarje	1951	kmetijski teh.	UO SO Mozirje

Naziv liste: ZSMS-Liberalna stranka

1. RADE RAKUN	Mozirje	1939	dipl. ing. org. dela	KOMUNALA Mozirje
2. BOJAN SEVŠEK	Loke	1962	ing. lesarstva	OK ZSMS Mozirje
3. ANDREJ ERMENC	Nazarje	1958	gradbeni tehnik	KOMUNALA Mozirje
4. FRANCI KOTNIK	Nazarje	1963	ing. var. pri delu	Glin Nazarje
5. SAŠA ŠTIGLIC	Nazarje	1966	gradbeni tehnik	HREN FRANC
6. PETER KUŠTER	Mozirje	1966	veterinarski tehnik	BENDA VERA
7. PAVLA VRŠNAK	Potok	1969	družboslov. tehnik	PETROVIČ JANEZ

2. volilna enota: območje KS Šmartno, Bočna, Gornji Grad, Nova Štifta

Naziv liste — ZSMS-Liberalna stranka

1. IVAN PURNAT	Volog	1943	predmetni učitelj	OŠ Gornji Grad
2. JOŽE PEČOVNIK	Nova Štifta	1959	strojni tehnik	Glin Nazarje
3. TATJANA ŠTRBENK	Bočna	1959	gimnazij. maturant	LB SB Velenje
4. ANDREJ RIHTER	Bočna	1970	lesarski tehnik	Glin Nazarje
5. ERIKA KRAJNC	Bočna	1963	komercialni tehnik	ELKROJ Mozirje

Naziv liste — Socialistična zveza

1. MARKO POTOČNIK	Bočna	1962	lesni tehnik	SMREKA G. Grad
2. JOŽE RAMŠAK ml.	Gornji Grad	1950	mizar	SMREKA G. Grad
3. MARTINA ZAKRAJŠEK	Šmartno	1957	predmetna učitelj.	OŠ Gornji Grad
4. REZIKA BEZOVŠEK	Gornji Grad	1957	ekonom. tehnik	SMREKA G. Grad
5. METKA TRATNIK	Dol	1965	ekonom. tehnik	OŠ G. Grad

Naziv liste — ZKS-Stranka demokratične prenovе

1. FRANC MIKLAVC	Bočna	1937	ing. lesarstva	Savinja Mozirje
2. ALOJZ PEČOVNIK	Nova Štifta	1949	KV elektrikar	Kovinarstvo Ljubno
3. MARIJA KOBALE	Gornji G.	1938	predm. učitelj	OŠ Gornji Grad
4. NIKO PURNAT	Bočna	1947	strojni teh.	OŠ TO Mozirje
5. ANTONIJA ŠPORIN	Nazarje	1962	ekonomski teh.	GG Nazarje

Naziv liste — Demos

1. FRANC BASTL	Gornji Grad	1942	dipl. oec.	Gorenje Commerce
2. STANE ZAGOŽEN	Bočna	1949	avtomehaničar	doma na kmetiji
3. FRANC MAVRIČ	Šmiklavž	1955	dipl. elektroinž.	inovator
4. MATJAŽ DRČAR	Gornji grad	1956	dipl. elektroinž.	Gorenje EKO
5. IVAN RIHTER	Tirosek	1961	kmet	doma na kmetiji

3. volilna enota: območje KS Rečica ob Savinji, Ljubno, Luče in Solčava

Naziv liste: ZSMS-Liberalna stranka

1. ZDRAVKA HRIBERŠEK-LADINEK	Varpolje	1962	viš. uprav. delavec	GIP Vegrad Velenje
2. VEKOSLAVA KLEMENAK	Prihova	1958	predmetni učitelj	OŠ Ljubno
3. MITJA VENIŠNIK	Luče	1964	predmetni učitelj	OŠ Luče
4. PAUL OREŠNIK	Ljubno	1965	gostilinski tehnik	Gostišče Kumer
5. JANKO ROBLEK	Podvolovljek	1966	strojni ključav.	Glin Nazarje
6. IZTOK PODKRIŽNIK	Ljubno	1965	samost. obrtnik	Glin Nazarje
7. MIRAN KREFL	Sp. Rečica	1962	gradbeni tehnik	Glin Nazarje
8. JERICA PLESNIK	Log. dolina	1927	upokojenka	
9. dr. ANDREJA PEČNIK	Prihova	1962	zdravnik spl. prakse	ZC Velenje

Naziv liste: ZKS-Stranka demokratične prenovе

1. ANTON VENEK	Mozirje	1943	profesor	OŠ Mozirje
2. JOŽE ČASL	Rečica	1949	dipl. oec.	Gorenje GLIN Nazarje
3. MATIJA NASTRAN	Ljubno	1934	dipl. ing. gozd.	GG Nazarje
4. JANEZ PLESNIK	Nazarje	1951	novinar	Naš čas Velenje
5. VIDA ŠTIGLIC	Ljubno	1943	profesor	OŠ Luče
6. JOŽE JAMNIK	Ljubno	1943	KV str. ključ.	Kovinarstvo Ljubno
7. KOKALJ RUDOLF	Ljubno	1950	strojni ing.	Iskra Feriti
8. DARINKA DOBOVIČNIK	Ljubno	1955	oec.	Savinja Mozirje
9. SLAVKO ROZENSTEIN	Rečica	1953	dipl. pravnik	Gorenje GLIN Nazarje

Naziv liste: Demos

1. dr. ANTON ŽUNTER	Nizka	1949	zdravnik	ZD Luče
2. MARKO SUHADOLNIK	Log. dolina	1967	kmet	doma na kmetiji
3. TOMAŽ MAROLT	Podveža	1958	inž. kmet.	ZKZ Mozirje
4. DANICA VEZOČNIK	Ljubno	1956	pravnik	ZKZ Mozirje
5. FRANC K. BIDER	Rečica	1956	strojni tehnik	obrtnik
6. ALOJZ SELIŠNIK	Luče	1963	dipl. inž. les.	mizar. Selišnik
7. EDI JURJEVEČ	Juvanje	1963	inž. kmet.	doma na kmetiji
8. DRAGO ZAGOŽEN	Ter	1948	veterinar	VP Mozirje
9. ALOJZ VERBUČ	Šentjanž	1937	kmet	doma na kmetiji

Naziv liste: Socialistična zveza

1. FRANC TERBOVŠEK	Radmirje	1938	komercialist	ZKZ Mozirje
2. DRAGO JELENKO	Rečica	1949	pravnik	KOMUNALA Mozirje
3. mag. JOŽE MERMAL	Ljubno	1926	mag. veterinar.	VP Mozirje
4. IVAN ROBNIK	Luče	1939	gozdni delavec	TOZD Gozd. Luče
5. MILAN ŠTEBE	Solčava	1962	gradbeni tehnik	GG Nazarje
6. ZDRAVKO NOVAK	Rečica	1936	predmetni učitelj	OK SZ Mozirje
7. DOROTEJA VRŠNIK	Raduha	1955	gimnazij. matur.	TOZD Zobozdr. Vel.
8. ANA Kladnik	Ljubno	1947	vzgojiteljica	VVO Mozirje
9. RUDI KRSNIK	Sp. Pobrežje	1953	obrtnik	doma

J. P.

ZDRAVKO NOVAK

KANDIDATI IZ MOZIRSKE OBČINE ZA PARLAMENT REPUBLIKE SLOVENIJE

Demokracija je svetovni proces

Dr. Zagožen, pred dobrima dvema letoma ste dali pobudo in pripravljali ustanovitev Slovenske kmečke zveze. Kaj je bil vzrok, da ste zašli na področje politike, ko pa, kolikor mi je znano, vaše strokovno in znanstveno področje dela nima nobene zveze s politiko?

Dr. Zagožen: Res je, da se s politiko pred tem nisem nikoli neposredno ukvarjal. Kot nekomunist niti ne bi imel možnosti, tudi če bi se hotel. Politiko so si rezervirali komunisti in iz nje izključili vse druge. Vsako nekomunistično politično stališče so komunisti označili kot napad na sistem socialističnega samoupravljanja in s krvjo priborjenih pridobitev revolucije. V takih razmerah sem poskušal koristno delati v znanosti in svoji stroki. Na Biotehniški fakulteti predavam populacijsko genetiko in teorijo selekcije, po potrebi tudi še kaj drugega, na primer metodiko raziskovalnega dela in teorijo kmetijskih sistemov na podiplomskem študiju.

Moje osnovno znanstveno področje, populacijska genetika in teorija selekcije, pa nista tako daleč od problemov družbenega razvoja, kot bi morda kdo mislil. Gre za razlago razvojne nauka ali evolucije, za spoznavanje razvojnih in samoohranitvenih mehanizmov bioloških sistemov, sistemov živih bitij. Sodobna sistemska teorija družbenega razvoja izhaja prav iz teh spoznanj. S tega stališča se kaže revolucija kot katastrofa, evolucija pa kot uspešen razvoj in prilagajanje spremembam v okolju. Evolucijski mehanizmi so demokratični.

V luči te teorije, ki je potrjena z milijardami let uspešnega razvoja živega sveta, je prevlada komunizma kot totali-

tarnega družbenega sistema prava civilizacijska nesreča, ki neizbežno vodi v nove katastrofe, podobno kot fašizem, nacizem in sploh vsi totalitarni sistemi. Katastrofičnost takih sistemov je mogoče napovedati z matematično natančnostjo, le časa, kdaj se bo katastrofa zgodila in načina, kako se bo zgodila, ni mogoče predvideti.

Sicer sem pa delovanje tega sistema lahko sproti opazoval. Kot član raznih strokovnih komisij in »samoupravnih« organov sem bil brez moči, ko so komunisti sprejemali strokovno neumne odločitve v znanosti, šolstvu in kmetijstvu, ki se nam bodo maščevale še v naslednjih desetletjih. Že leta 1981 sem si prizadeval za znanstveni posvet o kmetijski politiki. Centralni komite nam ga je prepovedal. Leta 1986 sem ponovno poskusil. Uspešno nam je in prvič smo omajali neizmerno samozavest in avtoritarnost CK. Kriza je naraščala in vedno več ljudi in skupin si je vzelo svobodo govora. Leta 1988 je bilo politično že zelo razburkano. Ocenil sem, da je pravi čas za ustanovitev Slovenske kmečke zveze in Zveze slovenske kmečke mladine.

Zdaj ste nosilec strankarske liste kandidatov Slovenske kmečke zveze za družbeno-politični zbor republiške skupščine v naši volilni regiji, ki obsega poleg občine Mozirje še Velenje in Zalec. Na kakšen volilni uspeh računate?

Dr. Zagožen: Poleg mene so kandidati še Jože Cetina, diplomirani agrarni ekonomist, sicer pa kmet v Spodnji Savinjski dolini, Ivan Zagožen, diplomirani veterinar v Velenju, doma iz Bočne in Edi Jurjevec, ing. kmetijstva. Prepričan sem, da nam bodo volilci zaupali in da bomo za Slovensko kmečko zvezo zbrali veliko glasov. Seveda se bodo glasovi za štiri poslance delili na najmanj osem strankarskih list. Na absolutno zmago torej posamezne stranke ne morejo računati. Zanesljivo pa bo zmagal Demos, ne le v naši volilni enoti, ampak v vsej Sloveniji. Glede izida volitev sem velik optimist. Doslej še nikjer in nikoli na svobodnih volitvah niso zmagali komunisti. Mislim, da tudi socialisti nimajo nič večjih možnosti od komunistov. SZDL je bila pet desetletij v rokah komunistov. Volilci bodo že vedeli, da je glas, oddan za socialiste tudi glas za komuniste. Demos, ki združuje vse nove demokratične stranke, pravzaprav nima resne konkurence. Komunisti se tega zelo dobro zavedajo, zato tudi niso dovolili demokratičnih strank in svobodnih volitev, dokler so jih lahko preprečevali.

Kakšno politiko boste zastopali v no-

Dr. FRANC ZAGOŽEN

vem slovenskem parlamentu, če boste izvoljeni za poslanca?

Dr. Zagožen: Slovensko gospodarstvo bo konec aprila v popolnem razsulu. Položaj Slovenije v Jugoslaviji je tako slab, kot še nikoli doslej. Nov slovenski parlament bo imel nalogo, da rešuje, kar bo od slovenske državnosti in gospodarstva še ostalo in da čimprej ustvari možnosti za normalen razvoj. Odločitve, ki jih bo sprejemal, bodo odločale o prihodnosti našega naroda. Demos ima izdelan program in je popolnoma odločen, da doseže politično in gospodarsko osamosvojitve Slovenije, v okviru jugoslovanske konfederacije ali zunaj nje. Politična in gospodarska osamosvojitve in utrđev demokratičnega sistema so temeljne programske točke Demosa. Naš cilj je sodobna, gospodarsko učinkovita, socialna država Republika Slovenija.

Če bom od volilcev dobil poslanski mandat, bom v parlamentu seveda najbolj aktiven na področju kmetijske politike in skladnega razvoja vseh regij, mest in podeželja. Zavedam se, da ne bo lahko odpraviti vseh posledic kardeljskega obdobja. Na vseh področjih, prav tako v kmetijstvu, bomo potrebovali učinkovitejšo politiko, kot je na primer avstrijska ali švicarska, da bomo naše zahodne sosedje začeli dohitevati. Za novo kmetijsko politiko imamo v SKZ dobro izdelan program, ki ga podpirajo vse stranke Demosa. Ta program je v veliki meri moje delo, zato pač vem, kaj hočem doseči.

Komunizem je ideologija sporov, razrednega boja, sovraštva med ljudmi in narodi, celo pod krinko bratstva in enotnosti. Zavzel se bom za nasprotje tega, to je za spravo, socialno partnerstvo, svobodo in enake pravice in spoštovanje različnosti. To so etične vrednote demokratov. Demokracija je svetovni proces. V ta civilizacijski tok se bomo z volitvami vključili tudi Slovenci.

F. S.

Zavzemal se bom za pravno državo

Dr. Tonč Žunter je kandidat Demosa za zbor občin republiške skupščine. Pogovarjala sva se o nekaterih aktualnih političnih temah pred aprilskimi volitvami.

Poznamo te kot zdravnika, alpinista in gorskega reševalca. Kako to, da si se začel ukvarjati tudi s politiko?

Po študiju medicine sem se pred petnajstimi leti zaposlil kot zdravnik v Lučah. Ker imam rad svoje delo, sem opravil tudi triletno specializacijo iz splošne medicine. Moja posebna ljubezen pa so bili in ostali hribi. V letih, ko smo gradili kočo na Loki pod Raduho, sem bil predsednik Planinskega društva Luče. Bil sem tudi na dveh alpinističnih odpravah, v Andih in Himalaji. S politiko se doslej nisem ukvarjal preprosto zato, ker si je to področje monopolno prisvojila komunistična partija. Z njeno ideologijo, še manj pa z njenimi metodami se nisem strinjal in sem to tudi vedno glasno povedal.

Bil si tudi eden prvih, ki se je spopadel z ekološkimi problemi v naši dolini.

Res je, bil sem med soustanovitelji ekološkega društva pred nekaj leti. V povojnem obdobju so v Zgornji Savinjski dolini po znani realsocialistični formuli »elektrifikacija + industrializacija = socializem« zasvinjali vse, kar je bilo zasvinjati mogoče. Dobili smo žveplo in dim, ekološke bolezni in uničene gozdove. Grozilo je nam celo z radioaktivnimi odpadki in potopitvijo Podvolovljaka. Če se ne bi s protesti v Solčavi, Lučah, v radiu in časopisih tako odločno uprl, kdo ve, kako bi se končalo. V času, ko še ni bilo alternativnih političnih strank, je ekološko gibanje predstavljalo edino organizirano opozicijo.

Kaj misliš o narodni spravi, h kakršni je pozvalo slovensko predsedstvo?

Narodno spravo, kakršno je že pred leti predlagala Spomenka Hribar, seveda zelo podpiram. To bi pomenilo, da se odpovemo vsakršnemu zgodovinskemu in ideološkemu revanšizmu in da si ljudje odpustijo krivice, ki so se na Slovenskem zgodile v času državljanske vojne in v letih po njej. To bi hkrati tudi pomenilo, da se v Slovenijo lahko vrnejo politični emigranti in da se jim vrnejo vse državljanske pravice. Predsedstvo pa žal ni pozvalo k narodni spravi, ampak k narodni in državljanski umiritvi, kar pa je nekaj povsem drugega. Ne morem tudi razumeti Matjaža Kmecla, ki v intervjuju za Nedeljski dnevnik Vetrinje, Teharje in Rog opravičuje z Urhom. Zločini na Urhu so se dogajali med vojno, morilci pa so bili zanje kaznovani: izgnani, pobiti in stokrat prekleto od lastnega naroda. Zločini v Teharju, Rogu in drugod pa so se zgodili po vojni, brez sodbe so pobijali tudi ženske in otroke, zaradi česar pa ni bil nihče obsojen. Nasprotno, tisti, ki so jih ukazali, so potem desetletja opravljali najvišje državniške funkcije, danes pa z rekordnimi pokojninami živijo v Ljubljani.

Kako gledaš na razširitev mejnega pasu od sedanjih 100 na 1000 metrov?

O tem, kakšne katastrofalne posledice bo imela razširitev obmejnega pasu na življenje ljudi ob meji, na razvoj turizma, planinstva itd., je odveč izgubljati besede. Še bolj zaskrbljujoče pa je, da bo vojska s tem v mirnodobnem stanju vkorakala v nekaj sto km² Slovenije in tam vzpostavila vojno stanje. Kajti, če

Dr. TONE ŽUNTER

streljajo ljudi zaradi nedovoljenega prehoda meje, za kar je po zakonu zagrožena kazen do 30 dni zapora, potem je to vojno stanje. Streljajo seveda samo tiste, ki bežijo iz države, nihče še ni bil ubit, ko je hotel priti v Jugoslavijo. Torej nas ne branijo pred zunanjimi sovražniki, ampak hočejo zapreti mejo ubežnikom. Zveza komunistov, ki je še vedno stranka na oblasti, je reagirala tako, da je pozvala na sedeče demonstracije na mejnih prehodih in hupanje z avtomobilskimi hupami. S tem je zopet pokazala vso svojo nemoč. Tako smo se študentje pred dvajsetimi leti borili proti previsokim stanarčinam. Menim, da bi ob sprejemanju tega zakona morali slovenski delegati zagroziti z odhodom iz zvezne skupščine.

Kaj lahko obljubiš volilcem, če boš izvoljen za poslanca?

Nočem dajati obljub, za katere nisem povsem prepričan, da jih bom lahko izpolnil. Z vso odgovornostjo pa izjavljam, da se bom zavzemal za pravno državo, ki je doslej nismo imeli.

F. S.

Človeka spoznaš po dejanjih

Ni veliko ljudi, ki so po duši mladi, ambiciozni in pošteni, hkrati pa jim gube že prepredajo čelo, ki vsaki izrečeni misli dajejo pečat resnosti in izkušenosti. A vendar so po tehtnem premisleku liberalci našli človeka, ki so mu zaupali kandidacijo za družbenopolitični zbor republiške skupščine. Zgornjesavinjski ga poznamo kot direktorja Komunale in požrtvovalnega predsednika krajevne skupnosti Mozirje. Če še vedno ne veste, to je dipl. ing. Rade Rakun.

Njegova življenjska pot ga je najprej odpeljala na morje in ga na srečo pripeljala tudi nazaj na savinjsko grudo. Na Reki je postal višji pomorski častnik, istočasno pa je doštudiral še pomorsko ekonomijo. Po vrnitvi je služboval v Gradbeniku, potem na občini kot vodja kadrovske službe in bil član vseh mogočih komisij in delegacij. Med tem časom je ob delu diplomiral še na Visoki šoli za organizacijo dela v Kranju. Po preteku mandata je sprejel mesto direktorja Komunale, ki jo uspešno vodi že sedem let. Brez dlake na jeziku pove: »Vsi so pričakovali, da bom po koncu mandata in kot direktor Komunale prišel nazaj na občino. Pa so se ušestili! Okrog sebe sem zbral pošene in sposobne ljudi, s katerimi dobro uresničujemo program, ki smo si ga zastavili.« Rdeča nit Radetovega delovanja se je pričela najvidneje odvijati leta 1986, ko je postal predsednik sveta KS Mozirje. Od tedaj se niti njegovih direktorskih naporov in reševanja težav v krajevni skupnosti nenehno prepletajo. Z njegovo pomočjo je bil sestavljen program, ki je dovolj »zažgal«

pri ljudeh, da so glasovali za 4. samoprivek. Iz okvira programa so bile speljane že skoraj vse akcije. Posodobili so ceste, zgradili čistilno napravo, dozdajali knjižnico, največja pridobitev pa je napeljava kabljskega televizijskega sistema. »Tri mesece svojega prostega časa sem žrtvoval za realizacijo posodobitve sprejema in možnost gledanja satelitskih programov. Pri tem sem naletel na težave, ki ne spadajo v sklop kabljskih prizadevanj, a se vlečejo že malo predolgo.«

Ta drugi sklop težav, ki jih hočejo rešiti tudi liberalci s svojim programom in imajo za pomoč resnično pravega kandidata, zajema razbije monopola celjske PTT organizacije. O njihovih nemogočih pogojih in namerah boste lahko brali prihodnjič, saj je svinjarji več kot preveč in jim nobena kritika krajanov, ki si pobožno žele lastnega telefona, ne pride do živega.

Izgleda, da se celjska PTT ne zaveda, da bodočji telefonski naročniki ne bodo pripravljeni v ceni lastnega telefona sofinancirati še celotne posodobitve omrežja, ki ga načrtuje PTT. Od njih zahtevamo poštenost! V kolikor se ne bomo mogli sporazumeti, imamo na voljo že druge ponudnike, ki se ne bodo tako nesramno in odušakobno obnašali!« Telefoni torej bodo — če ne od njih pa od drugih izvajalcev. Trenutno največ aktivnosti poteka okoli graditve obvoznice in Rade nam je izdal, da bo nova avtobusna postaja nekje na lokaciji Kopelc, obenem se odpira tudi lokacija za Emonin objekt trgovinsko-metelskega značaja avstrijskega tipa. To je za turizem doline lep obet, saj go gost, ki pride v dolino končno lahko prespa tudi v Mozirju, kar je bilo do sedaj skoraj nemogoče.

Imajo Vas za poštenega politika, ki vedno upa s pravo besedo na dan. Ogromno ste naredili za krajevno skupnost in ste zanj še pripravljali delati, če bodo krajanje za to. Po kuluarjih Vas imajo celo za bodočega izvršnika, kar je laskavo priznanje vašim naprom. In končno, mladina zaupa vašim dejanjem...

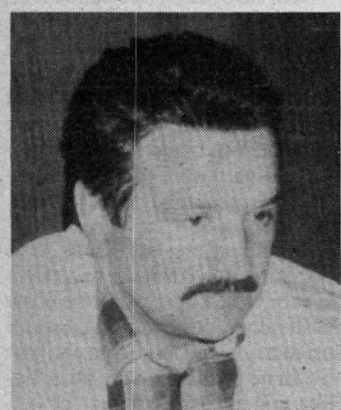

Dipl. ing. RADE RAKUN

»Rad bi se zahvalil krajanom za zgledno sodelovanje in mislim, da bom z njihovo pomočjo lahko še veliko naredil za naš kraj, za našo drago dolino. Naj tudi iskreno povem, da sem bil zelo presenečen, ko me je ravno mladina vzela pod drobnogled in me uvrstila na svojo kandidacijsko listo. Sem za to, da mladim pomagamo, da pridejo do delovnih mest in se začno dokazovati s svežimi idejami. Lepo jih je poslušati, ker so revolucionarni, udarjajo, pa čeprav jih včasih ne razumemo, potem pa ugotovimo, da so imeli prav. Zaradi tega mi je bila stranka ZSMS ves čas najbolj pri srcu. Vse, kar se je dogajalo v njej — od prepričev v Beogradu, procesa in predlogov po spreminjanju naše ureditve — je dokaz, da so uresničili toliko pozitivnega kot še nobena stranka doslej. Zato sem resnično počaščen, da pripadam liberalni sredini, ki bo po volitvah morda neke v ozadju, bo pa vedno tisti odločujoči jezik na tehnični, ko se bo nagibala v eno ali drugo smer. To misel je izrekel eden od ideologov ZSMS-ja in mislim, da je najbolj posrečen opis naše najnaprednejše stranke v Sloveniji.«

A. Britovšek

V stilu modernih evropskih socialistov

Mag. JOŽE KUMER

Socialistična zveza se bo na spomladanskih volitvah v slovenski občinski skupščini pojavila kot samostojna politična organizacija. V tej politični organizaciji so se v zadnjem času dogajale korenite spremembe. Z večstrankarskim sistemom se socialisti uvrščajo v družbo evropskih socialističnih in sredinsko levih strank, ki so po razpadu realsocializma in ločevalnih združenj ustvarile osnove za današnje združevanje Evrope.

Socialistično zvezo v mozirski občini smo doslej poznali predvsem kot povezovalko dela v krajevni skupnosti, kajti bila je tista organizacija, ki je znala prisluhniti problemom in težavam malega človeka. Pomagala je pri ustanavljanju društev, ki so povežala ljudi po njihovih interesih, ne pa po političnih in drugih prepričanjih. Pogostokrat je bila glavni organizator akcij, ki so krajem prinesle obogatitev in napredek njegovega razvoja. Ne smemo pozabiti številnih kulturnih in družabnih prireditvev, ki so popestrile življenje naših krajanov. Vse te in še mnoge druge aktivnosti so bile glavno delo, ki so ga opravljale krajevne organizacije socialistične zveze.

Na spomladanskih listah bodo socialisti nastopili s svojo listo za družbenopolitični zbor republiške skupščine. Socialisti iz mozirske občine so za svojega kandidata izbrali mag. Jožeta Kumra iz Mozirja.

Zapisali smo, kakšna je bila do

sedaj vloga socialistične zveze. Kakšna pa bo v prihodnje?

mag. KUMER: To bo moderna politična organizacija, ki naj bi imela nacionalno povezovalni karakter in ki bo odprta od vseh problemov ljudi. To pa danes poudarjajo vse politične organizacije. Vendar pa ima socialistična zveza to prednost, da je to svojo odprtost že dokazala in da bo vse žlahtne izkušnje svojega dela prenesla v pogoje večstrankarstva. Socialistična zveza je imela svojo avtonomnost in identiteto in jo bo dokazovala tudi v prihodnje.

Ideja o neki socialni družbi, kjer je vsakomur jamčena neka socialna varnost, je stara že več stoletij. Socialisti iščemo korenine v tej ideji. V jugoslovanskih razmerah pa se navduhujejo pri Ivanu Cankarju, ki je bil velik socialist. Večstrankarstvo ni tuje socialistični zvezi, saj je leta 1941 takratna Osvobodilna fronta povežala napredne slovenske stranke v veliko koalicijsko v boju proti okupatorju. V pogojih enopartijskega sistema po vojni pa je socialistična zveza izgubila del svoje samostojnosti. Vendar mislim, da smo v zadnjih letih ponovno pričeli utrjevati lastno identiteto. Ne strinjam se s tistimi, ki trdijo, da je bila socialistična zveza čista transmisija partije. Posebno pa ne v zadnjih letih, ko je socialistična zveza sprožila prenekatere spremembe, ki so jih kasneje podprle tudi druge politične zveze in stranke. Naj tu omenim predvsem boj proti inflaciji, aktivnosti za praznovanje Božiča, boj za človekove pravice in svoboščine, uveljavljanje slovenskih ustavnih sprememb, podpisovanje Temeljne listine Slovenije... Predvsem pa mislim, da je zasluha socialistov, da smo v naših razmerah priča mehkeemu prehodu iz enopartijskega sistema v večstrankarstvo.

Katera so glavna vodila vašega političnega prepričanja?

mag. KUMER: Moje glavno vodilo je zagovarjanje enakomernosti razvoja v republiki. Gospodarstvo mora biti razbremenjeno ogromnih bremen, ki ga sedaj mučijo. V gospodarstvu je treba uveljaviti pravilo, da je vse dovoljeno, kar ni izrecno prepovedano. Poudaril pa bi še potrebo

po ekoloških sanacijah. Najprej pa se mora naša republika postaviti na lastne noge in uveljaviti svojo ekonomsko neodvisnost. Zavedam se, da to ne bo enostavno in to bo cilj za vse izvoljene člane parlamenta in na tej točki bo potrebno doseči nacionalni konsenz vseh strank.

Katero so prednosti in neizkoriščene možnosti naše občine, na katerih bi gradili nadaljnji razvoj naše občine?

mag. KUMER: Jasno je, da so to nekatere naravne danosti kot so kmetijstvo, gozdarstvo in turizem. Velika naša prednost pa je v dejstvu, da so ljudje iz naše doline bili vedno izredno inovativni, iznajdljivi in delavni. To pa so danes zelo iskane kvalitete, ki bodo prišle še kako prav pri ustanavljanju novih malih in srednjih podjetij, ki bodo donosna, hkrati pa ekološko čista. Zgornjesavinjsčan ima ustvarjalnost in vlogovnost je vloženega v vse to delo. To je samo primer, ki pa se odraža tudi na delovnih mestih. Res pa je, da bi te svoje sposobnosti morali znati bolje vnovečiti.

R. P.

Za dostojno vrednotenje kmetovega dela

Peter Jež je kandidat Demokratične zveze Zgornje Savinjske doline za DPZ republiške skupščine. Naš dobri znanec, ki ga že dolga leta srečujemo vsespovsod. Njega in njegovo turistično kmetijo pozna širni svet, poznamo ga kot dobrega in aktivnega kmeta, pa po njegovem delovanju v kraju, številnih organizacijah in društvih, njegova ljubezen so planine in še bi lahko naštevati.

»Vzrok, da kandidiram na listi Demosa, je v tem, da sem bil vsekoli po vojni prepričan, da je enostrankarski sistem v katerikoli družbi zgrešena zadeva. Omogoča monopol, monopol pa sleherna stranka sčasoma prične izkoriščati v svojo korist, za osebne interese. To ni prava družbena ureditev. Vsekakor sem priprav-

ljen podpreti listo in program, če bom s svojim imenom in dosedanjim delom v družbi lahko kakorkoli pripomogel, da v Sloveniji končno uveljavimo večstrankarski sistem, ki je edina pot, ki nas bo peljala v lepšo prihodnost, dosedanjim zgrešenim načinom vladanja tega vsekakor ne more.«

Bil je med pobudniki ustanovitve slovenske kmečke zveze in je od vsega začetka njen član. Vesel je, da se kmečka zveza, pa demokratična zveza in sploh vse nove stranke zavzemajo za drugačno in boljše družbeno ureditev, predvsem za boljši in pravičnejši položaj kmeta in kmetijstva, kar je tudi vzrok, da kandidira.

»Program Demosa je uresničljiv, čeprav je res, da med programi vseh strank ne vidim bistvenih razlik. To

sploh ni slabo in mislim, da bo v novem sistemu za kmete, zlasti višinske, prišel lepši čas z večjimi možnostmi, da bo kmetovo delo pravilno in dostojno vrednoteno. »Kmetijstvo doslej po njegovem mnenju kljub prizadevanjem posameznikov in posameznih gibanj ni imelo tiste veljave, ki bi jo moralo imeti. Ta problem še ostaja, še ni rešen in to bo ena temeljnih nalog bodoče vlade, kakršnakoli bo že izvoljena. V vsem tem so tudi temeljne usmeritve, za katere se že zavzema in se bo poslej še bolj.

»Prepričan sem, da ni Slovenca, ki se v današnjih časih ne bi počutil ogroženega, zlasti ne v razmerah, ki smo jih žal ustvarjali polnih 45 let. Skrajni čas je, da vsi Slovenci ne glede na politično pripadnost in prepri-

PETER JEŽ

čanje strnemo vrste in si skupno s trdim delom zagotovimo svobodno in lepšo prihodnost.«

J. P.

KANDIDATI IZ MOZIRSKE OBČINE ZA PARLAMENT REPUBLIKE SLOVENIJE

Za v svet odprto gospodarstvo

Kandidat ZKS — stranke demokratske prenove Mozirje za delegata v družbenopolitičnem zboru republiške skupščine je Ivo Kos. V tem mandatu je predsednik izvršnega sveta skupščine občine Mozirje, sicer pa znan družbeno-politični delavec in gospodarstvenik v občinah Mozirje in Velenje. Leta 1957 je končal srednjo gradbeno šolo v Ljubljani, v skrbi za preživetje pa se je takoj zaposlil. V vseh službah v nekaj zadnjih desetletjih se je polno angažiral, kreativno prispeval k razvoju posameznih dejavnosti, ob tem pa si seveda pridobil mnogo strokovnih in drugih izkušenj, takšen odnos do dela in osebne odgovornosti pa hoče obdržati tudi v prihodnosti.

Na podlagi tega so seveda njegove osnovne programske usmeritve, za katere bi si prizadeval, če bi bil izvoljen, dovolj pestre in vsestranske. Prva naloga je seveda uresničitev programa ZKS — stranke demokratske prenove, druga pa zavzemanje za slovenski nacionalni program gospodarske prenove, ki ima seveda veliko pomembnih usmeritev. Najprej zagotoviti takšno strukturo gospodarstva, ki bo vzdržalo odprtost v svet, obenem pa omogočilo materialno in duhovno blaginjo ter celovit napredek družbe. Nujno je treba zagotoviti enakopraven razvoj podeželja, drobnogospodarstvo mora od deklariranih načel preiti k dejanskemu gibalno razvoju, dodatna nujnost je pravi tržni ekonomski sistem, kar enako velja za tržnost in konkurenčnost v kmetij-

stvu, pri čemer je treba upoštevati omejene naravne pogoje v hribovitih in višinskih področjih; država naj zmanjša dnevne intervencije in se usmeri na osnovne dolgoročne ukrepe, doseči pa bo treba tudi enake obremenitve za financiranje širših družbenih potreb.

Energetika je dolgoročna naloga, pri njenem reševanju pa je treba upoštevati skladnost med potrebami po virih, zmogljivostih in varstvom narave, saj nas je neupoštevanje tega preveč stalo. Posebno poglavje v prizadevanjih Iva Kosa ima in bo imela predvsem skrb za urejanje prostora in varstvo okolja, ki ga je treba zagotavljati v sožitju človeka in narave, pri čemer trdi, da so očuvane krajine v Sloveniji obenem tudi znak nižje razvitosti. »Na drugi strani pa je ta očuvana krajina čedalje večje nacionalno bogastvo, ki ne more več biti brezplačno.«

Ena najtežjih nalog naše družbe bo ob oživiljanju gospodarstva zagotavljanje sredstev za financiranje socialnih programov, v razvojnih načrtih in pri zagotavljanju sredstev za izvedbo določenih razvojnih nalog se bo posebej zavzemal za enakopravnost položaj celjske regije in Stajerske sploh v okviru Slovenije. Možnih usmeritev in področij delovanja je seveda še precej. »Zavzemal se bom za takšno družbeno in ekonomsko ureditev, da bo zagotovljena participacija delavcev pri upravljanju podjetij; v okviru obstoječega zajemanja sredstev za financiranje družbenih potreb je treba

IVO KOS

doseči, da se bo vsaj 5 odstotkov družbenega proizvoda namenjalo za intervencije države pri prestrukturiranju gospodarstva in za odpiranje novih delovnih mest, posebna sredstva pa je treba nameniti za hitrejši razvoj manj razvitih in obmejnih področij v Sloveniji. Posebno družbeno skrb moramo nameniti razvijanju gorskega in višinskega kmetijstva, posebej malih kmetij, preprečiti hiter razkroj tega socialnega sloja.«

V prizadevanjih za mozirsko občino je veliko nalog: cesta Ljubno — Luče, mozirska obvoznica, Pavličeva sedla, razvoj KS Luče in Solčava, PTT omrežje v občini in med drugim tudi skrb za enakopraven položaj občine Mozirje v primerjavi z drugimi. »Volivcem v občinah Mozirje, Velenje in Zalec se zavzemam, da bom vedno prisluhnil utemeljenim pobudam, pripravljen na razgovore in dopolnjevanje tega programa, ki je le osnova skupnega dela.«

J. P.

Vsakemu sredstvu svojega lastnika

Anton Vrhovnik je kandidat ZKS — stranke družbene prenove in Socialistične zveze občine Mozirje za delegata v zbor občin republiške skupščine. Njega osebno in njegovega zavzetega delovanja na najrazličnejših področjih v občini in daleč preko njenih meja ni treba posebej predstavljati in naštevati, tudi njegovih sposobnosti in izkušenj ne. Predvsem poudarja, da se moramo zavdati, kje je Zgornja Savinjska dolina v slovenskem gospodarskem prostoru in njenih primerjalnih razvojnih možnostih. Odločno se zavzema za policentričen razvoj, enakopraven za mesta in podeželje, ki je bilo doslej zapostavljeno.

»V naši dolini smo med prvimi v Sloveniji pričeli preusmerjati kmetije v tržno proizvodnjo in še vedno imamo velike možnosti. Vidim jih v dodatnih prihodkih na kmetijah, večji prodaji pridelkov, kmečkem turizmu, delu na domu in še kje. Izjemno pomembna je povezava kmetijstva in gozdarstva, saj višinskega kmeta brez gozda ni. Kmetom moramo omogočiti, da bodo na enem mestu in v istem podjetju reševali svoje probleme. Na področju bioloških vlaganj in drugod bo morala svoje prispevati država, pri prometu z lesom pa moramo preseči lokalne okvire in ga na primeren način sprostiti.«

Razvoj industrije na našem področju vidi v prehodu s količine na kakovost, saj bi s tehnološkimi posodobitvami in smelejšim tržnim nasto-

pom surovino morali bolje predelati in predvsem boljše vnovčiti. Te možnosti so v mozirski občini zlasti v elektro in tekstilni industriji. »Znanje in krepko delo nam bosta omogočila korak s svetom, naši sposobni in v svetu dokazani ljudje naj se vrnejo nazaj v dolino, vsi skupaj pa moramo sposobnosti sedanje in bodoče generacije izkoristiti v največji možni meri. Želim, da bi bodoči sistem temeljil na popolni svobodi človeka kot osebnosti in ustvarjalca, država naj omogoči enakopraven razvoj vsem in to s tržnim sistemom in prosto konkurenco.

To je tekmovanje, kdo bo več ustvaril, ne pa delitve kolača ne glede na to, koliko je kdo k njemu prispeval. Predpogoj za takšen sistem je ureditev lastnine, zato se zavzemam, da mora imeti vsako sredstvo svojo lastnino. Družbena je danes brez pravega lastnika in ga mora dobiti preko tujih vlaganj, kapitalistih naložb posameznih podjetij in podobno.«

Po njegovem mnenju je za alpski svet in tudi za našo dolino izredno pomembna zadružna lastnina, ki jo je treba v pravem pomenu besede oživiti nazaj, krivice zaradi prisilnih odvzemov pa v največji možni meri odpraviti. Občina Mozirje je na robu srednje razvitih, pri celovitem razvoju infrastrukture pa se srečuje z objektivnimi težavami zaradi značilnosti in velikosti področja ter majhnega števila prebivalcev. Žato bi morala razlike

Dipl. oec. ANTON VRHOVNIK

pokrivati republika in izenačevati stroške, za katere sami nismo krivi.

»Kritike, da je le ena partija kriva za zgrešen razvoj, so v določeni meri utemeljene, upoštevati pa je vendarle treba, da smo bili Slovenci prvi v Jugoslaviji in med prvimi v vzhodni Evropi, ki smo spoznali, da je treba prekiniti z boljševiško partijo, zagotoviti svobodo človeka, demokracijo in tržni sistem, kar edino pelje v lepšo prihodnost. Vsekakor se bom, če bom izvoljen, zavzemal za konfederacijo, za zmanjšanje sredstev za manj razvita področja v drugih republikah in za veliko več sredstev za manj razvite krajevne skupnosti v naši občini, tuje mi ni ekološko področje, tudi turizem in kmetijstvo ne, predvsem pa želim poudariti, da bom vedno in povsod Zgornjesavinjčan in da se bom na omenjenih področjih boril za lepšo prihodnost tudi, če ne bom izvoljen v republiški zbor,« pravi Anton Vrhovnik, kandidat ZKS — stranke demokratske prenove in socialistične zveze občine Mozirje.

J. P.

Volitve se bližajo s hitrimi koraki

Zakon o volitvah v skupščine zavzema volilne komisije, da obvestijo volilce o dnevu glasovanja in o volišču, na katerem so vpisani v volilni imenik.

Vsak občan, ki ima volilno pravico, bo takšno obvestilo dobil na dom ali na delovnem mestu, tako kakor pri vseh volitvah doslej. Za vsa volišča, tako v krajevnih skupnostih kot za zbornice združenega dela bo volišča določila občinska volilna komisija z odločbo. V največ primerih bodo ista volišča, kot so bila določena že večkrat za prejšnje volitve, z izjemo KS Mozirje, ki bo namesto dosedanjih 10 imela 7 volišč. Vseh volišč v krajevnih skupnostih v občini bo 30, za zbornice združenega dela pa 37.

Rokovnik za izvedbo spomladanskih volitev 1990 je bil objavljen v februarjski številki, zato tokrat ne bi ponavljali, kdaj in katere zbornice bomo volili, saj bodo volilci o tem obveščeni tudi z vabilom.

Način glasovanja se razen za delegate za družbenopolitični zbor občine in Republike Slovenije ne razlikuje od ustaljenega načina, kjer volilec obkroži številko pred imenom in priimkom kandidata, ki ga voli.

Novost teh volitev so med drugim obvezne t.i. odprte liste, kar pomeni, da mora biti na glasovalni listi več kandidatov, kot se jih voli. Na vsaki glasovnici pa bo tudi podatek, koliko izmed predlaganih kandidatov se voli.

Ob takem načinu glasovanja je potrebno opozoriti volilce predvsem na naslednje:

— pravilno izpolnjena bo tista glasovnica, kjer bo obkroženih toliko kandidatov, kot se jih voli ali manj. Če bo volilec obkrožil n.p.r. namesto enega kandidata dva, bo glasovnica neveljavna, veljavna pa bo v primeru, da se volijo n.p.r. trije kandidati, pa bo obkroženo samo enega ali dva.

Izvoljeni bodo tisti kandidati, ki bodo dobili NAJVEČ glasov (ni pomemben procent vseh volilcev ali oddanih glasovnic, ampak samo kdo bo dobil največ glasov na oddanih veljavnih glasovnicah). Ta način ugotavljanja volil-

nih izidov velja za

— delegate republiškega in občinskega zbora združenega dela

— za zbor krajevnih skupnosti občine

— za člane predsedstva Republike Slovenije.

VEČINO glasov volilcev, ki so oddali veljavne glasovnice, pa mora dobiti kandidat, da je izvoljen:

— za predsednika Predsedstva Republike Slovenije

— za delegata v Zboru občin Republike Slovenije.

V kolikor na prvih volitvah 8. aprila nobeden od kandidatov za zgoraj navedene funkcije ne bo dobil potrebne večine glasov, bodo 22. aprila ponovne volitve, tako imenovani drugi krog, kjer se glasovanje ponovi med kandidati, ki sta dobila največ glasov.

Volitve delegatov v družbenopolitični zbor občine in DPZ Republike Slovenije so od samega postopka kandidiranja do ugotavljanja volilnih izidov najbolj zapletene in gre za popolnoma nov sistem.

Bistveno za volilce je predvsem naslednje:

— Glasovnica kandidatov za delegate DPZ bo sestavljena na podlagi zbirne liste, kar bi bolj po domače lahko razložili tako, da bodo tu napisani kandidati vseh strank in drugih, ki imajo pravico predlagati liste kandidatov za delegate DPZ.

Na glasovnici bodo napisane liste strank — vsaka lista bo imela svoje ime, pod nazivom liste pa bodo poimenovali kandidati strank.

Volilec bo imel dve možnosti:

1. če se bo odločil za listo stranke, bo obkrožil na glasovnici, da glasuje ZA listo, za katero se bo pač odločil.

2. volilec bo lahko, če se ne bo odločil ZA listo, glasoval za posamezne kandidate iz ene ali več list tako, da bo obkrožil številko pred imenom in priimkom posameznega kandidata, vendar največ za toliko kandidatov, kot se jih v volilni enoti voli.

Nikakor pa ni možen kontinuiran način v taki obliki, da bi volilec glasoval ZA listo in nato še za posamezne kandidate. Takšna glasovnica bo neveljavna in tako oddani glasovi bodo šli v izgubo. Volilni izidi za DPZ se bodo ugotavljali, zelo poenostavljeno povedano, tako da se bodo delegatska mesta v tem zboru razdelila v razmerju glede na število glasov, ki jih bo dobila posamezna

mezna lista oz. stranka. Način izračunavanja in ugotavljanja izidov je v Zakonu o volitvah v skupščine podrobno opredeljen, je pa prezahteven, da bi ga lahko v tem postopku na kratko in razumljivo razložili.

Novost tokratnih volitev je tudi v tem, da so na volišču lahko prisotni tudi predstavniki posameznih kandidatov oz. list. Vsak kandidat oz. lista kandidatov ima lahko največ po enega predstavnika na volišču, le-ta se mora izkazati pri volilnem odboru s potrdilom volilne komisije.

Pri tokratnih volitvah gre torej kar za precej novosti, vsekakor za veliko več, kot smo jih v dosedanjih prispevkih opisali. Naš namen namreč ni bil »Obnova« nove volilne zakonodaje in volitev po vzorcu, kot smo v osnovni šoli pisali obnove prebranih literarnih del, ampak v kolikor se da poljudni obliki vendarle seznaniti naše občane vsaj s tistimi stvarmi, ki se neposredno nanašajo na vse volilce.

Poizkušali smo s temi prispevki tudi vsaj delno prispevati k razumevanju volilnega sistema in premagati strah ter pomisleke, da bodo te volitve tako komplicirane, da se jih marsikdo že zaradi tega ne bi udeležil. Izvedba volitev bo zahtevna, tako po obsegu kot vsebini, vendar tako hudo spet ni, da z družbenimi močmi in skupnimi prizadevanji, strpnostjo in medsebojno pomočjo tega ne bi zmogli.

Zaželimo si le to, da bi rezultati bili vredni vloženega denarja in truda.

OVK

Prodajalna Finkšt

V soboto, 10. marca, na sončno dopoldne se je »zgodila« prodajalna Finkšt. Sodobno opremljena trgovina v nekdanjih prostorih stare slaščičarne v Mozirju je že kar na dan otvoritve dobila prvega kupca. »Gospa, a lahko še kaj kupim,« je plašno vprašala deklica, katere starši so veselo kramljali z lastnikom Mojco in Mirom. A ker moramo biti dosledni, naj omenimo, da ste pri njej lahko kupovali že prej v komisijski prodajalni in si izposojali video kasete iz videoteke Gams. Sedaj je nova prodajalna zamenjala lokacijo, pa tudi komisijska ni več. Je navadna, njena dejavnost pa se je razširila na posredništvo in tudi videoteka Gams je še ostala.

Prijazna belo modra notranjost z obokanim stropom in razgibano, a pregledno opremo človeka kar sili med police. Ob pogledu na kopico lepih izdelkov ti srce ne pusti, da bi odšel praznih rok. In tudi ne s prazno denarnico, saj so nekatere cene še vedno zelo nizke.

Po modne moške srajce ne bo treba čez mejo, saj jih pri Mojci in

Miru dobite že za 290 dinarjev. Ugodna je ponudba športne konfekcije. Svilena trenerka stane največ 500 dinarjev. Poleg izdelkov za šport in prosti čas lahko v največji meri izbirate med uspešno konfekcijo in galanterijo. Usnjene torbice so že od 490 dinarjev naprej. Na izbiro so jakne in kompleti, pozimi pa bodo na voljo tudi različni krzneni izdelki.

Ko vas bo zamikalo kombinirati, boste lahko kupovali bluze in pletene puloverje v čudovitih barvah in vzorcih. Če še to ne bo dovolj, se boste lahko okrasili tudi s prekrasnimi izdelki bižuterije, naličili pa z nemškim setom senčil Beauty po 300 dinarjev.

Za otroke so Barbike po 45 dinarjev in Kenji po 40. Celo kvartopirci bodo prišli na svoj račun. Presenetite jih lahko z zanimivimi igralnimi kartami.

Unikatni izdelki iz poslikanega stekla vam lahko služijo za darilo, ki vam ga ob takšni priliki lepo aranžirajo.

Med drobnarijami najdete poceni kopalke, velike rute z mo-

dernimi rožami, kvačkane prtičke in ovratnike ter modne telovnike, ki so od 160 do 250 dinarjev.

V naslednjih dneh bo prispelo tudi tenišno blago: playerji, glasbeni stolpi, televizorji itd.

Kot ste opazili je ponudba tako raznolika kot v veleblagovnici. Razlika je le v tem, da je v veliki blagovnici vsega veliko, v Finkštovi pa vsega po malem. Pestrost izbire pogojuje prav brezhibna nabava. Vse blago je od zasebnikov, ki ga v novi trgovini dobite po konkurenčnih cenah.

Vedno nasmejana Mojca, ki jo poznamo po vedrih izjavah, takole vabi svoje kupce: »Kar ne boste našli nikjer, boste morda izbrskali pri meni. Če ne, bomo pa »zrihtali«. In ne pozabite, da se bliža Velika noč in čas pisank!«

Torej pisana jajčka ali videorekorder — v Prodajalni Finkšt dobite (skoraj) vse. Tudi nasmeh in prijazen prodajalke, ki vam bo stregla od 9. do 12. ure in od 14. do 19. ure.

A. Britovšek

Bistro Merlin

Mozirje je že dolgo potrebovalo čarovnika Merlina, ki bi znal svojo čarobno paličico obrniti tako, da bi si ga zapomnili. In ravno po njem se imenuje bistro, kakršnih smo vajeni po mestih in kamor radi povabimo svoje poslovne sodelavce ali prijatelje na kratek klepet ob izbrani pijači in prijetni glasbi.

Vsak Mozirjan je poznal mizarstvo Pri Juriju, ki se je v kratkem času prelevilo v enega najlepših bistrov Zgornje Savinjske doline. To je zaslug lastnika Vojke Sešle iz Titovega Velenja. Vojko sicer ni iz gostinske stroke, je pa poln idej in rešitev, tako da mu za prihodnost najbrž ne bo treba skrbeti. Tudi vsa notranja oprema je sad njegovih zamisli in dobro opravičuje ime lokala. Rdeče-črna kombinacija s steklenimi in medenastimi dodatki poskrbi, da obiskovalec dobro občuti nevsiljive prefinjenosti, kar je prijetna značilnost tovrstnih prostorčkov.

VOJKO SEŠEL: »Želim si, da bi po toliko vloženega truda lokal res ostal na ravni, kakršno sem si zamislil. Ko sem lani aprila pričel s pomočjo prijateljev obnavljati najemne prostore, skoraj nisem mogel verjeti, da mi bo uspelo stvar pripeljati

do konca. Muke so sedaj pozabljene in po začetnem navalu obiskovalcev o težavah nimam časa premišljevati. Bistro je 22. februarja otvoril Pust Mozirski, kar je bila svojevrstna atrakcija.«

Od tedaj naprej lastnik in njegov pomočnik imenujeta sama sebe za norca, saj sta na nogah skoraj cele noči. Kako tudi ne, ko pa se odpiralni čas od 9. ure jutraj do 24. ure ponoči večkrat rad podaljša. No, utrujenosti ne kaže, zato se Vam ni treba bati, da ne boste vedno vlnudno in profesionalno postreženi. Slednje poudarjamo zato, ker je Vojkova desna roka Boštjan Vučina, bivši natak v Herberstein, kjer se je naučil vseh spretnosti, ki jih zahteva kakovostna strežba. Naj torej ne naštevam običajne ponudbe in posrečenih koktejl, ki jih bo vesel tudi najbolj zahteven okus. Rajši jih poskusite sami in zagotavljamo Vam, da jih boste še kdaj!

VOJKO SEŠEL: »Rada delava med Zgornjesavinjčani, saj sva bila doslej navajena precej drugače »klientele«. Tukaj se nama ni treba bati za opremo, steklenino in čistočo, saj so ljudje pošteni, dobrovoljni in predvsem kulturni.«

Tudi cene so dokaj kulturne. Pivo je na primer 13 dinarjev, kava 4, brezalkoholne

Notranjost Merlina

pijače 10, buteljka vina pa 110 dinarjev. V prihodnje bosta prirejala vikend koktejl, frappejev in podobnih mešanic. Videti je, da Merlinovali paličico vrtijo prave roke, kar pomeni zdravo gostinsko konku-

renco in pomoč naključnemu turistu, ki je po Mozirju do nedavnega zaman iskal kakšen spodoben lokal.

A. Britovšek

Za zdravo, čisto in prijazno okolje

— Zavzemanje za uresničevanje sklepov problemskih konferenc o ekologiji in turizmu.

— Zagotovitev vseh pogojev za zdravo življenje naši in naslednji generaciji v Zgornji Savinjski dolini.

— Odločno bomo nasprotovali, da bi naša dolina postala odlagališče posebnih ali jedrskih odpadkov.

— Zoperstavili se bomo vsakemu poskusu posega v naš prostor ali razpolaganje z njim brez našega pristanka.

— Podpirali bomo prizadevanja turističnih društev za lepši izgled naših trgov in zaselkov.

Za zdravo, izobraženo in humano osebnost

— Zavzemamo se za poenoteno razširitev zdravstva in šolstva v okviru republike ter za čim bolj izenačene pogoje za šolajočo mladino v občini. Podpiramo prizadevanja prosvetnih delavcev za izenačitev vrednotenja njihovega dela v vsem slovenskem prostoru. Zahtevamo, da se dokončno razreši šolska mreža v občini.

— Na področju kulture in telesne kulture se bomo zavzemali za večjo podporo ljubiteljski, amaterski dejavnosti, varovanju naravne in kulturne dediščine. Vsem prosvetnim društvom v dolini naj se omogočijo najosnovnejši prostorski pogoji za delovanje.

Sodelovanje z društvi in organizacijami s pristnimi in poštenimi odnosi

Socialistična zveza si bo tudi v bodoče prizadevala za pristno in usklajeno sodelovanje z organizacijami in društvi v občinskem in krajevnem merilu, za izboljšanje materialnih pogojev le-teh, za odpravljanje nastajajočih problemov.

Povezava z ostalimi strankami in gibanji naj temelji na enakopravnem sodelovanju, upoštevanju specifičnosti, programskih usmeritev vsake, ki želi z njo sodelovati stalno ali občasno.

Za poštenost in dostojanstvo

— Podpora prizadevanjem za pravni red, uveljavljanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

— Popraviti krivice preteklosti s strpnim odnosom brez maščevalnosti.

— Za popolno svobodo veroizpovedi.

— Za dosledno uveljavitev pravnih, zakonskih in drugih norm.

— Za višjo raven osebne, skupne in splošne varnosti.

— Za svobodo javnega obveščanja in pošten odnos vseh zvez, strank in združenj v medsebojni konkurenci ob enakopravnem prostoru v občinskem glasilu Savinjske novice.

Občino naj vodijo in skrbijo za njen napredek tisti, ki jim večina zaupa

Prizadevali si bomo, da bodo na spomladanskih volitvah izvoljeni za nosilce najodgovornejših funkcij v občini ljudje, ki uživajo ugled, ki niso vmešani v nečaste zadeve, ki so sposobni in prodorni in imajo primerno širino tako na gospodarskem kot na družbenem področju, kratka ljudje, ki so socialno čuteči in jim je pri srcu enakomeren razvoj celotne občine, ter skrb za razreševanje tudi drobnih problemov ljudi, ki živijo v naši občini.

Za večjo samostojnost Slovenije in enakopraven odnos v okviru jugoslovanske skupnosti

V občinskem merilu bomo zagovarjali prizadevanja za takšno Jugoslavijo, ki bo zagotavljala suverenost, pravico do samoodločbe in odcepitve, za državo enakopravnih narodov in narodnosti, ki bo spoštovala in varovala različnosti ter večjo politično in gospodarsko samostojnost Slovenije ter njeno povezavo z evropskim prostorom.

Povezavo z drugimi občinami v regiji, republiko in federaciji bomo pogojevali z obojestranskimi koristmi ter spoštovanjem posebnosti in interesov vsake.

Kako bomo to dosegli

Ne sami, pač pa le skupno z vsemi tistimi, ki žele še naprej delati v socialistični zvezi ali z njo sodelovati.

Upamo in želimo, da bo Socialistična zveza kot samostojna stranka tudi v bodoče ostala najmnogičnejša organizacija, ki je v preteklosti posebno zaradi vloge pri povezovanju slovenskega naroda in organiziranju oborožene vstaje uživala ugled. Simpatije in spoštovanje pa je pridobila tudi v zadnjem obdobju pri odpiranju pluralizma in demokracije v slovenskem prostoru, za pokončno držo ob političnih procesih, problemu Kosova, slovenskih ustavnih dopolnilih, proti vsiljenemu unitarizmu, prepovedi mitinga in uveljavitvi samostojne poti.

V naši občini pa si je Socialistična zveza pridobila zaupanje predvsem zaradi zgledega sodelovanja s krajevno samoupravo pri razreševanju drobnih stisk ljudi ter prizadevanju za odpravo nepravilnosti ter humane medčloveške odnose, saj je ravno Socialistična zveza bila doslej najpogostejši pobudnik, nosilec in usklajevallec številnih aktivnosti, ki so se v krajevnem in občinskem prostoru odvijale.

Želimo, da to ostane tudi v bodoče, zato podprite naše kandidate, ki s svojim moralnim ugledom in širino zagotavljajo, da se bodo v novih skupščinah borili predvsem za človeka — občana naše občine, za slovenski narod.

SLOVENSKA POT

Pot.

Kadarkoli pogledam nazaj, jo vidim: mnogokrat gladko, še večkrat razdrapano, marsikdaj prekleto zaovinkano, pa spet vriskajoče ravno.

In jo gledam naprej.

Kakršnokoli sem sprejel od svojih staršev in dedov, prehoditi jo moram v jutrišnji dan, to moja slovenska pot.

Ko bom hodil po njej, bi jo rad prepel, preskočil jarke in zagrizel v klance.

Rad bi izživel svoje življenje normalno.

Da bom svoboden v bogati deželi.

Da se bom lahko veselil svojega dela in ustvarjalnega zanosa, in zanj dobil pošteno plačilo.

Da bom lahko delal, kar znam in zmorem in me ne bo pri tem oviralo tisoč zakonov.

Da bom ponosen na zlato rumene njive in vriskajoče brajde.

Da se bom smejal s smehom otrok.

Da bomo ljudje res ljudje med seboj.

Da me ne bo nihče karal, ko se bom pod razpelom ob poti pokrižal.

Da se bom veselil z mladimi, ko bodo načrtovali prihodnost.

Da bodo moji otroci radi hodili v šolo.

Da me ne bo strah starosti.

Da bodo vsi tisti, ki so zaradi starosti, bolezni ali invalidnosti nemočni, živeli človeka vredno življenje.

Da bom enak med enakimi.

Da bom lahko brezskrbno zavil v zelene rebri čiste narave, zadihal čist zrak.

Da bo zdravje ena od največjih vrednot moje dežele.

Da bo moja pot šla skupaj z vsemi ljudmi v vse kotičke sveta.

Da bom znal odpustiti.

Da bom vsakemu mirno pogledal v oči in mu rekel dober dan.

Da bom ponosno odprl strani drobne knjižice in prebral: Žive naj vsi narodi...

Da bo moj narod enak vsem narodom doma in v svetu.

Da bom kot gospodar zavriskal v jutrišnji dan.

To je moja pot.

Pot jutrišnjega dne.

Slovenska pot.

SOCIALISTIČNA ZVEZA SLOVENIJE

Program ZKS — Stranke demokratične prenovе Mozirje

Osebni ugled — jamstvo za uspeh

Stranka demokratične prenovе je izšla iz Zveze komunistov Slovenije. Ni mogoče oporekati, da je s svojim delovanjem soustvarjala in spodbujala »slovensko pomlad«. Prenovili smo se v stranko s programskimi cilji ZA EVROPSKO KAKOVOST ŽIVLJENJA.

Volilec se zavezuje

Da bodo izvoljeni delegati naše stranke v skupščini občine Mozirje in skupščini Socialistične republike Slovenije odgovorno delovali za uresničitev tega programa. Zanj se zavzemamo z vso energijo, znanjem in poštenjem.

Nova slovenska ustava

Soustvarjali bomo novo sodobno slovensko ustavo, ki se je ne bi sramovala nobena evropska država. Zagotovila bo demokracijo, varnost, zaščito človekovih pravic in svobodo, ki bo omogočala življenje brez strahu. Ustavo bomo sprejemali na vse ljudskem referendumu.

Osnova aktivnosti — pobude občanov

Občinska organizacija ZKS — Stranka demokratične prenovе ne bo več zgolj izvrševalec direktiv, pač pa vse bolj aktivni sooblikovalec strankine politike na podlagi ustvarjalnih pobud občanov. Zato je stranka odprta za vse, ki podpirajo njen program in ga želijo uresničevati.

Politika in gospodarstvo

Naš cilj je zdravo in sodobno, v svet odprto gospodarstvo, ki bo omogočalo materialno in duhovno blaginjo in napredek družbe. Ne bomo se vmešavali v kadrovske politiko in poslovne odločitve podjetij. Podpirali bomo vse pobude občanov in soustvarjali pogoje za ustanavljanje in razvoj novih podjetij.

Čisto okolje — zdravo življenje

Podprli bomo vsa gibanja in pobude za odpravljanje virov onesnaževanja našega okolja. Našim potomcem smo dolžni ohraniti možnosti za kvalitetno življenje. Gospodarski razvoj se mora podrejati ekološkimi zakonitostim. Prepovedi o posegih v prostor morajo postati naša prednost. V koreninah prvobitne narave je zdrav življenjski sok.

Socialna politika — ogledalo družbe

Vztrajali bomo na izdelavi takšnih socialnih programov, ki bodo zagotavljali sistem pomoči tistim, ki ne bodo dobili zaposlitve. Humane delovne razmere, varstvo pri delu in pošteno plačilo za pošteno delo je naše izhodišče. Otroške dodatke, štipendije, subvencije in druge pomoči naj

prejemajo tisti posamezniki in družine, ki so jih upravičeni.

Dosledno bomo zagovarjali, da je pokojnina neodtujljiva pravica posameznika, ki izhaja iz minulega dela, ne pa breme sedanje aktivne generacije.

Kmetijstvo in gozdarstvo — družbena skrb

Zavzemamo se za takšno politiko do kmečkih družin in hribovskih območij, ki bo pospeševala dejavnosti, ki v našem okolju že imajo korenine. Razvoj mora izhajati iz ljudi, njihovega znanja, sposobnosti in ambicij.

Podpirali bomo tržni način kmetijskega gospodarjenja ob istočasnem učinkovitem sistemu družbenih intervencij v smislu pomoči. Smo za odpravo zemljiškega maksimuma.

Njihov moto je:

BLAGINJA IN VARNOST V MIRU IN SVOBODI

ZKS — stranka demokratične prenovе z njimi:

OSEBNI UGLED, JAMSTVO ZA USPEH!

ZKS — STRANKA DEMOKRATIČNE PRENOVE, občinska organizacija Mozirje zagotavlja volilec, da se bodo naši kandidati na vseh pristojnih mestih zavzemali za uresničitev naslednjih

programskih usmeritev:

NA GOSPODARSKEM PODROČJU

»Človek si kuje srečo sam« — to je ljudski rek, ki verjetno najbolj velja prav v gospodarstvu. Za nami so časi, ko je bilo prevladujoče, kako deliti, namesto kako čim uspešneje ustvarjati. Prihajamo v obdobje »Enakosti v možnostih pridobivanja profita, ne pa enakosti pri delitvi profita«. To pa je že podjetništvo, ne pa dogovorna ekonomija. Tak način gospodarjenja je mogoč le ob opredeljeni lastnini proizvodnih sredstev in v tržnem ekonomskem sistemu. Zato smo za pluralizem lastnine. Družbena lastnina mora čimprej dobiti svojega lastnika. Ponovno je poleg osebne lastnine treba vzpostaviti zadružno lastnino. Odločno smo proti raznim monopolom. Smo za sistem proste konkurence. Lastniki firm se naj odločijo, kako se bodo organizirali. Preseči moramo čase specializacij, branžnih organiziranosti, nujnosti združevanja v velike sisteme itd.

Država se mora zavedati, kaj je tržno ekonomsko kratkoročno in kaj je osnovno — dolgoročno. Svoj vpliv naj ima le na drugo.

Tipičen takšen primer je na našem območju organizacija kmetov. Zavedati se moramo naslednjih spoznanj: — ekonomsko nepogrešljivi del

Zavzemali se bomo za odpravo monopolov nad prometom z lesom in za

ohranitev družbenega nadzora nad biološko reprodukcijo gozdov.

ZA NAS STA SMISELNA IN TRUDA VREDNA LE TAKŠNO GOSPODARJENJE IN POLITIKA, KI JIMA JE IZHODIŠČE ŽIVLJENJE ČLOVEKA, KI HOČE ŽIVETI IN USTVARJATI V MIRU, SVOBODI, V SOGLASJU Z NARAVO, V ENAKOPRAVNOSTI, SOCIALNO VARNO, V LJUBEZNI, IGRI, SREČI IN LEHOTI. TO JE ČLOVEK EVROPSKE CIVILIZACIJE ENAINDVAJSETEGA STOLETJA.

Za naše kandidate smo izbrali občane, ki jih odlikuje delavnost in človeške vrednote, večina jih je preizkušenih javnih delavcev. Zaupati jim, ne predstavlja nikakršnega tveganja. Pripravljeni so, skupaj z drugimi, prevzeti odgovornost za uresničitev našega programa, ki je realen in ambiciozen.

kmetovanja v višinskih in hribovskih kmetijah je tudi gozdarstvo. Zato predlagamo enotno organiziranost kmetijstva in gozdarstva. Javno funkcijo gozdarstva pa mora prevzeti država.

— kmetu je treba z učinkovitim sistemom intervencij države zagotoviti normalen zaslužek. Vzodbude ne smejo biti zgolj odraz solidarnosti, temveč tudi v smislu zagotavljanja hrane po konkurenčnih pogojih na dolgi rok.

— smo proti zemljiškemu maksimumu.

Zemljo naj obdeluje, kdor je za to ustrezno usposobljen in opremljen. Kmetija naj bo osnovni vir preskrbe. Zato smo za sistem družinskih kmetij.

Naploh pa moramo na gospodarskem področju vzpodbuditi miselnost:

— vse je dovoljeno, kar ni prepovedano

— naprednost pomeni tudi večji osebni standard

— nič ni samega po sebi umevno in nič ni trajnega

— spoštovati človeka kot osebnost

— sposobnost ni samo sposobnost organiziranja, proizvajanja, trženja, temveč se sposobnost trajno kaže samo v ustvarjenem profitu.

Zato naš namen ni prognoziranje, kako razvijati posamezne gospodarske panoge, temveč kako sprostiti ustvarjalnost ljudi za doseg najboljšega. Soustvarjali bomo pogoje za zaposlovanje mladih strokovnjakov,

stalno izobraževanje ob delu mora postati sestavni del našega življenja.

Na osnovi takega razmišljanja bomo našli mnogo izboljšav pri gospodarstvu. Proces notranje konsolidacije in prestrukturiranja se bo pričel kar nekako sam po sebi. Nekdanje vrline, kot je varčevanje, hranilništvo, bodo slej ko prej prerastle v delničarstvo. Diskusijo o velikih, majhnih, pomembnih in manj pomembnih, prednostnih in drugih panogah bo zamenjala diskusija dobri — slabi. Na tej osnovi pa mora država graditi tudi svojo politiko.

Na tej osnovi vidimo stimulacije razvoja drobnih gospodarskih enot, delo na domu, proces za novo kakovost izdelkov in ne nazadnje vstop v Evropo 92.

Urejanje prostora

Prostor je eden pomembnih činitelev razvoja občine in kvalitete življenja v njej. Območje naše občine postaja čedalje bolj zanimivo zato, ker je sorazmerno še ohranjeno. Zato bomo našo krajino še naprej varovali, uporabo naših naravnih prednosti pa primerno tržili. Urejanje prostora mora biti planirano dolgoročno z upoštevanjem vseh infrastrukturnih posegov. Planiranje urejanja prostora mora postati eno izmed pomembnih skupščinskih vprašanj. Razvojni cilji občine se morajo podrejati zmogljivostim prostora.

NE BOMO SE IGRALI Z USODO LJUDI, DELOVALI BOMO PREMIŠLJENO IN MODRO.

Varovanje okolja

Nadaljevali bomo s komunalnimi ureditvami vasi, ker je to predpogoj za čistejše okolje. Vzporedno s tem pa razvijati komunalno dejavnost, organizirano racionalno in učinkovito. Predlagali bomo sprejem ustreznih občinskih predpisov o varstvenih pasovih vodnih virov, organizacija s področja vodnega gospodarstva pa mora več kot doslej vlagati v vodne objekte, da se vzpostavi vodni režim, kot smo ga poznali v bližnji preteklosti.

Ob tem soglašamo in podpiramo vsa prizadevanja ribiških družin in lovskih družin, ki opravljajo izredno pomembno poslanstvo varovanja okolja.

Podpiramo vsa gibanja in pobude za prenehanje onesnaževanja okolja v naši občini in širše.

Stanovanjska problematika

V občini moramo še naprej zagotavljati minimalni obseg pridobivanja družbenih stanovanj. Družbena stanovanja morajo biti na razpolago mladim strokovnjakom, mladim dru-

žinam z otroki in družinam z nizkimi dohodki. Na drugi strani pa bomo predlagali sprejem ustreznih predpisov, ki bodo omogočili odkup družbenih stanovanj. Ekonomske stanarine so podlaga za gospodarsko ravnanje z družbenimi stanovanji, sistem subvencij je sestavni del socialnega programa občine.

Družbene dejavnosti

Zahtevali bomo čiste račune med državo in gospodarstvom. Vztrajali bomo na izdelavi republiških nacionalnih programov za zdravstvo, šolstvo, socialno varstvo, znanstveno-raziskovalne dejavnosti, kulturo in telesno kulturo. Zahtevali bomo tudi, da zadržimo pravico do dela sredstev za financiranje občinskih specifičnosti, kot so podružnične šole, vrtci v manjših krajevnih skupnostih, prevozi otrok itd. Država zagotavlja javno financiranje teh dejavnosti, strokovna vprašanja razvoja in organiziranosti pa morajo postati stvar ustreznih strokovnih institucij.

Vzporedno z republiškim socialnim programom bomo v občini s oblikovali socialni program, ki bo z

ustreznimi popravki ublažil razlike med posameznimi sloji prebivalstva.

Vprašanje kulture je bistvo vitalnosti nacionalne biti, zato jo bomo obravnavali kot pomemben sestavni del družbenega razvoja. V občini bomo soustvarjali pogoje za normalno delo amaterskih kulturnih skupin, knjižnice in drugih ustvarjalcev kulturne dejavnosti.

Krajevne skupnosti

Zavedamo se, da pomeni urejen, čist in prijazen videz kraja sproščeno in ustvarjalno življenje v njem. Rojstna vas je za vsakega od nas praviloma najlepši spomin. Zato bomo nadaljevali z aktivnim delom v vseh krajevnih skupnostih, reševali vsakodnevne drobne probleme krajanov, vzpodbujali solidarnost med ljudmi in skrbeli, da bodo naši najmlajši in ostareli uživali razigrano mladost in ustvarjalno in mirno starost. Prizadevali si bomo, da bodo krajevne skupnosti pridobile zadostna sredstva za tiste dejavnosti, ki jih same najbolj uspešno in učinkovito rešujejo.

Državna uprava

Občina potrebuje predvsem racionalno in učinkovito državno upravo s sistemom poslovanja, prilagojenim potrebam občanov. Zavzemali se bomo za poenostavitev dolgotrajnih postopkov, odpravo predpisov, ki odrejajo občini dodatno in nepotrebno delo. Podpiramo združevanje nekaterih funkcij po teritorialnem principu. V državni upravi naj delajo intelektualci, ki morajo biti pošteno nagrajeni za odgovorno in kvalitetno delo.

Občina kot politična celota

V občini naj upravljajo in odločajo ljudje, ki jim je občina Mozirje prva skrb in ne zgolj priložnostna kariera. Naše zaupanje bodo dobili ljudje jasnih stališč, ki so že doslej pokazali pripravljenost za delo v krajevnih skupnostih, društvi in družbenih organizacijah. Zgolj želja po politični karieri ni jamstvo za naše razvojne potrebe.

Pripravljeni smo sodelovati z vsemi pobudniki idej tako, da bo občina Mozirje rastla kot naša skupna vizija.

Program ZSMS — Liberalne stranke Mozirje

Kdo smo in kaj hočemo

ZSMS je liberalna stranka (liberalen = svobodomiseln, brez predsodkov). Za nas je pomembna svoboda tukaj in zdaj. Svoboda je za nas svoboda izbire:

- v vsakdanjem življenju,
- na področju gospodarstva,
- v politiki.

Boj za oblast za nas ne pomeni zgolj tega, da hočemo mi — ZSMS — priti na oblast. Ves čas nam gre zgolj za pravično in demokratsko razporeditev temeljnih pravic (in dolžnosti) v vsej družbi, za vse občane.

Naš cilj je družbeni sistem, katerega značilnost bodo:

- tržno gospodarstvo,
- pravna in socialna država,
- materialno in duhovno bogata družba.

Država je nujna, vendar nepopolna in nevarna ustanova. Člani ZSMS smo tudi državljani Evrope. Razglasamo svojo pravico do gospodarskega razcveta, blaginje in demokracije.

Zavzemamo se za takojšnjo ukinitve smrtnih kazni in mirodobičnih vojaških sodišč. Civilnim sodiščem je treba takoj zagotoviti samostojnost in neodvisnost.

V JLA se naj dosledno uveljavita nacionalna enakopravnost in enakopravnost jezikov in pisav. Vojska in policija nimata v politiki ničesar iskati. Uveljavljaj naj se možnost, da se vojaški obveznik sam odloči, kje bi služil vojaški

rok. Vojaški rok naj se šteje v delovno dobo. Zagotoviti je potrebno dosledno in popolno priznavanje svobode veroizpovedi.

Jugoslavija lahko funkcionira le kot zveza držav, ki so na zvezno upravo iz praktičnih razlogov prenesle nekatere izmed svojih funkcij. Najvišji oblastni organ zveze je skupščina, katere temeljna značilnost je soglasno odločanje delegacij posameznih držav članic. Pravice in funkcije držav v zvezi so neodtujljive, vključno s pravico do samoodločbe oziroma oceptive.

»Evropa« in »evropskost« sta za ZSMS temeljni opredelitvi zunanje in notranje politike republike Slovenije. Njena samostojna navzočnost v mednarodni politiki je jamstvo za varnost državljanov Slovenije v jugoslovanskem okviru. V skladu s tem je treba ustanoviti lastno diplomatsko službo in v Ljubljani ustanoviti konzularna predstavništva pomembnejših držav. Pogoj za aktivnejše mednarodno povezovanje občine Mozirje s svetom je odprtje mejnega prehoda Pavličevo sedlo, za kar se bo ZSMS z vsemi silami zavzemala — tudi z vidika pospeševanja dejavnosti turizma.

Gospodarsko nesmotrno in ekološko škodljivo industrijo naj nadomestijo dejavnosti, ki so primernejše legi in velikosti Zgornje Savinjske doline.

Razvojno perspektivo Zgornje Savinjske doline vidimo v meloserijski, kakovostni in ekološko neproblematici industrijski proizvodnji ter mnogo večjem deležu storitev v družbenem proizvodu. Posledično temu bodo izpolnjeni pogoji za razcvet turizma.

Pri razvoju gospodarstva nam manjka manjših podjetij, zato podpiramo prizadevanja, da bi dosegli gospodarsko strukturo, v kateri bi bila vsaj 1/3 aktivnega prebivalstva občine zaposlena v malih podjetjih. Spodbujanje podjetništva naj se torej izraža v vseh oblikah, najpomembnejša pa je vsekakor ustanovitev rizičnega sklada za investiranje v podjetniške projekte.

Vse navedeno terjta temu primerno davčno politiko, ki bo nudila davčne olajšave pri neposrednih davkih za investiranje, ustanavljanje novih podjetij in obratovalnic ter dodatno zaposlovanje. Osnovno načelo organiziranosti davčne uprave in izvajanja njene politike naj bo zakonito bogatenje. Posebne dejavnosti olajšave se naj uvedejo za neserijsko kmetijstvo družinskih kmetij, ki je zaradi nasilne cenovne politike ves povojni čas izropana dejavnost.

Gospodarske cilje in željo po povezovanju z razvitim svetom lahko uresničimo le s posodobitvijo prometne mreže in komunikacij ter odprtjem mejnega prehoda.

Pridružujemo se zahtevam ZSMS celjske regije za izgradnjo avtoceste Arja vas — Ljubljana. Zavzemamo se za čimprejšnjo rekonstrukcijo oziroma izgradnjo ceste Ljubno — Luče, ki je pogoj za uspešen razvoj turistične dejavnosti v dolini, kar velja tudi za odprtje mejnega prehoda Pavličevo sedlo.

Visokogorske in hribovske kmetije naj se povežejo preko brezžičnih telefonskih linij in se tako izognejo ogromnim stroškom žične povezave. Zahtevamo ukinitve monopola (celjskega) PTT-ja in njegovega izsiljevalskega obnašanja do občanov! V spodnjem delu doline se naj po principu sovlaganja kapitala zgradi hotel ali motel tako za potrebe turizma kot tudi obiskov poslovnih partnerjev domačih podjetij.

Zgornja Savinjska dolina ima vse možnosti, da s smotno izrabo virov izboljša energetske oskrbo in obenem omeji onesnaževanje okolja.

Tudi naša občina naj se vključi v akcijo gradnje vsaj 1000 malih zasebnih elektrarn v Sloveniji z močjo 1 — 1000 KW, pri čemer naj država nudi pomoč pri njihovi izgradnji in zakonsko opredeli obvezen odkup njihove elektrike po zajamčeni ceni. Namesto hidroelektrarn z zaježitvijo se naj gradijo pretočne hidroelektrarne. Zakonsko se naj prepove gradnja

Program Slovenske kmečke zveze

Slovenska kmečka zveza si prizadeva:

1. za razvoj družinske kmetije kot najučinkovitejše in najracionalnejše oblike gospodarjenja v kmetijstvu, ki (hkrati) edina zagotavlja poseljenost in varovanje kulturne krajine.
2. za učinkovito varstvo obdelovalne zemlje,
3. za razvoj zadružništva — tako kmetijskega kot gozdarskega in drugega,
4. za pravično davčno politiko,
5. za vrnitev krivično odvzete lastnine,
6. za pravno varnost lastnine,
7. za oskrbo prebivalstva s kakovostnimi in zdravimi živili po ugodnih cenah ter stabiliziranje trga kmetijskih pridelkov,
8. za preprečevanje monopolov (gozdarskega, lovskega, trgovskega...) z ustrežno zakonodajo,
9. za tržno gospodarstvo z ekološkimi in socialnimi korekturami,
10. za spoštovanje vsakega dela, tako fizičnega kot intelektualnega,
11. za skladen regionalni razvoj Slovenije,

Program Socialistične zveze Mozirje

Za našo dolino in njene ljudi

Socialistična zveza — naslednica OF se bo na spomladanskih volitvah v slovenski in občinski skupščini pojavila kot samostojna politična organizacija. Njeno osnovno poslanstvo bo še naprej poslušaj za drobne stiske ljudi, krepitev humanih medčloveških odnosov ter posvečanje vsakdanjim vprašanjem iz dela in življenja ljudi v tej dolini.

Z volilnim programom, s katerim vstopamo v predvolilni boj, vam želimo predstaviti naše stališče ter opredelitve do razreševanja osnovnih družbenih problemov ter njeno vlogo delovanja.

Krajevna skupnost naj postane resnično naša

— Podpirali bomo prizadevanja za odpravljanje razlik v razvitosti posameznih krajevnih skupnosti v občini, za drugačno organiziranost, večjo veljavo ter omogočanje normalnih pogojev za njihovo delo.

— Razbremeniti jo moramo nalog, ki bi jih morali opravljati državni organi, usposobiti pa za to, da bodo lahko ljudje v njej učinkovito uveljavljali in zagotavljali skupne potrebe in interese na področju socialne problematike, varstva okolja, izboljšanja

kvalitete življenja, razreševanja komunalnih, stanovanjskih, socialnih in družtenih problemov.

— Socialistična zveza se bo zavzemala za samostojen, neodvisen ter enakomeren razvoj krajevnih skupnosti v občini ob upoštevanju specifičnosti vsake.

— Dokončno naj se uresniči zahteva, da se zakonsko uredi status, vloga, predvsem pa financiranje krajevne skupnosti.

Občino vrniti občanom

— Prizadevanje za skladnejši in hitrejši razvoj občine kot celote ter za zmanjšanje razlik z razvitejšimi predeli Slovenije, za večjo odprtost v slovenski prostor.

— Za zagotovitev strokovnega, racionalnega, uspešnega in učinkovitega delovanja občinske uprave.

— Za razrešitev cestnega omrežja v zgornjem delu doline.

— Za spodbudnejšo in učinkovito davčno politiko.

— Za hitrejši razvoj telefonije.

— Za pametno in gospodarno ravnanje s prostorom.

Kmetijstvo in obrt naj dobita mesto, ki si ga zaslužita

— Zavzemanje za dosledno varovanje kmetijske zemlje ter za

12. za temeljito reorganizacijo sistema socialnega zavarovanja, tako, da bo vsem državljanom zagotovljena socialna varnost,

13. za zagotovitev enakih pravic pri zdravstvenem varstvu za vse državljane,

14. za pomoč mladim družinam.

15. za pospeševanje solidarnosti med kmečkimi in nekmečkimi ljudmi,

16. za ohranitev narodne kulture in poživitev kulturno-prosvetnega dela predvsem na podeželju,

17. za ideološko neobremenjeno šolstvo in za razvoj kmetijskega šolstva,

18. za dosledno spoštovanje človekovih pravic in temeljnih državljskih svoboščin,

19. za sodelovanje s Slovenci izven meja republike Slovenije,

20. za racionalizacijo in reorganizacijo državne in lokalne uprave in samouprave,

21. za služenje vojaškega roka v Sloveniji, skrajšanje vojaškega roka, vštete vojaškega roka v delovno dobo ter skrčenje stroškov za obrambo.

Z uresničevanjem teh ciljev bomo gradili moderno socialno in pravno državo, ki bo svojim državljanom zagotavljala svobodo, duhovno ter gmotno bogatejšo življenje.

biti podrejena tako kadrovska kot štipendijska politika v občini.

Zavzemanje za enakopravnost vseh oblik lastnine kakor tudi obveznost ob novih ukrepih.

Za lepo, srečno, brezskrbno mladost, ustvarjalna zrela leta ter varno jesen življenja

— Vsem otrokom in mladini je potrebno zagotoviti materialne pogoje za osebnostni razvoj, učenje, prosti čas in delo ne glede na socialni položaj njihovih staršev in razvitost okolja, v katerem živijo.

— Ljudem, ki so vse življenje delali in ustvarjali, omogočiti mirno, dostojno, človeka vredno življenje.

— Zavzemanje za pomoč tistim, ki so v stiski, ostareli in osamljeni in so te pomoči nujno potrebni ter za celovit program vključevanja invalidov v življenje in delo. Podpirali bomo vse tiste rešitve, ki bodo lajšale in izboljševale življenje družin.

— Omogočiti mladim družinam dostopnost stanovanj, urejeno bivalno okolje ter zagotovitev najosnovnejših pogojev za normalen razvoj in višji realni standard, da bodo perspektivo zase in za svoje potomce videli v tej dolini.

(državne in zasebne) gospodarske subjekte v racionalno produkcijo, delitev dela in poslovne povezave. Strategija gospodarskega razvoja Zgornjesavinjske doline bo morala temeljiti na individualni inicijativi, saj zaradi svojih naravnih danosti ne prenese realosocialističnih in tudi drugačnih industrijskih gigantov.

d) Če bodo spomladanske volitve resnično svobodne, potem si bomo državljani res izbrali klobast po svoji volji. Izbirali bomo med strankami in znotraj njih med kandidati. Nekaj pa je gotovo — to bo prva povojna državna oblast, ki naj bi bila v funkciji državljanov. Toda vsaka državna oblast ima svojo hierarhijo. Zato bo republiška skupščina, kot najvišje telo, v funkciji državljanov le, če bodo tako delovale tudi občinske skupščine. Naivno bi bilo pričakovati, da bo inercija preteklega načina vladanja minila že s samimi volitvami. Odborniki DEMOS-a bodo v občinski skupščini med prvimi nalogami morali zato:

— zahtevati odpravo vseh neformalnih in odtujenih ter zbirokratiziranih centrov odločanja,

— sprožiti vprašanje upravičenosti glomaznega občinskega aparata,

— prevetriti usposobljenost profesionalnih služb,

— ugotoviti pripravljenost profesionalnega upravnega aparata in vsakega posameznika za spremembe, ki bodo sprejete v občinskem parlamentu. Glede na dosednji način vladanja bo torej potreben korenit miselni zasuk, to pa je pogosto izjemno težko brez kadrovskih sprememb.

Zakaj je omenjeno potrebno posebej izpostaviti? Značilnost prav socialističnih oblasti je, da se grobo vmešavajo v gospodarstvo. To počnejo seveda s točno določenim namenom. Nacionalizacija lastnine, prisvajanje kapitala, odvzem akumulacije ter njena ponovna delitev med prebivalstvo, ustvarja sicer navidezno socialno enakost (seveda na vedno večji be-raški palici), edini cilj vsega tega pa je brez dvoma relativno mirno vladanje (... dokler je kaj deliti).

e) občinska dolgoročna gospodarska politika je lahko zasnovana le na prebivalcih doline, ki imajo interes do celovitega in vsklajenega dolgoročnega razvoja. Prav avtohtonim in stalnim prebivalcem te doline gre večji del zaslug za ustvarjeno akumulacijo in njim ostaja tudi skrb za socialno in dela nezmožne sokrajane. Prekiniti je torej treba s privilegiji, ki so jih pogosto bili deležni prišleki, pa naj je šlo za delovna mesta ali stanovanja, dodeljena pod parolami »bratstva«, »politične neporečnosti« ali drugimi oblikami korupcije.

Občinski odborniki se bodo pri svojem delu srečali s hudimi še nepredvidenimi problemi, saj le teh zaradi zamegljenosti dejanskega položaja sedaj še ni mogoče ugotoviti. V ta okvir spadajo vsa še neodkrita ropanja narodnega

bogastva in odtujevanje narodove akumulacije s strani vladajoče klike, pa vse do zgrešenih razvojnih strategij, naložb in uničenih delovnih organizacij. Zato se je treba zavedati, da bo za reševanje problematike potreben strokovni pristop, sodelovanje z ljudmi, pokončna drža in zavest, da nam nihče nič ne bo podaril. Tudi Evropa zdaj ni več družba, ki bi bila pripravljena kar tako nasiti naša lačna grla. Evropa je predvsem družba z drugačnimi vrednotami in kriteriji, je visoko organiziran in usmerjen kapital, ki je skozi sodobna merila rešil svoje fundamentalne socialne probleme, s katerimi se bomo mi šele srečali. In s takšnim kapitalom torej lahko računamo v konkurenčnem boju. Zato bo treba ne samo na državnem, ampak tudi na občinskem nivoju čim hitreje in čim bolj organizirati lastne potenciale ter se tako usposobiti za mednarodno konkurenco.

Predvolilni čas torej ni čas čakanja na volilne listke, je čas za postanek, preudaren razmislek in temeljito odločitev, je križpotje, v katerem se moramo zavedati vsaj tega, da smo pot lepih obljub o svetli bodočnosti že prehodili.

Kmetijstvo in gozdarstvo

Združništvo je tema, o kateri se je v zadnjih desetletjih veliko govorilo, a očitno predvsem s pretvezo, kako kmeta čimbolj oskubiti. V dosedanjih zadrugah, ki so bile izenačene z organizacijami združenega dela, se je poleg strokovno-pospeševalnega dela opravljalo tudi delo pokojninskih skupnosti, davčne uprave, inšpekcij in da ne omenjamo gozdarskih TOK-ov, kjer so se opravljale še naloge policije. Takšne zdruge in takšni TOK-i seveda ne morejo biti kmetovi, za kar smo se sicer vsi pridušali, da so. Za to seveda niso ali so še najmanj krivi delavci v teh zadrugah in TOK-ih. Takšen je pač bil program sistema za ureditev združništva, ki je očitno imel za cilj »podružbiti« (beri iztrebiti!) kmeta.

V samem parlamentnem sistemu si bomo prizadevali za sprejetje takšne zakonodaje, ki bo omogočala nastanek močnih zadrug po dejanskih željah večine kmetov na določenem območju in ki bodo omogočale tudi enakopravno sodelovanje vseh zaposlenih v takšni zadrugi. Kmetje si želijo enotno kmetijsko-gozdarsko zadrugo in zakaj jim je ne bi omogočili?

Že desetletja, od ukinitve sirarne in klavnice v naši dolini, odtekaajo potoki mleka in se selijo kamioni mesa na druga področja. Tam se ustvarja dobiček, ki ga ne koristijo naši prišelci. Zahtevali bomo, da se ustrezen del vrne nazaj za razvoj našega kmetijstva in občine v celoti.

Tudi na področju ekonomskega dela gospodarjenja z gozdovi bomo zahtevali ukinitve monopolne organizacije. Današnji način prodaje lesa, kjer so diktirane cene, količine in drugi pogoji, pomeni še vedno obvezno oddajo, ki je sicer bila v drugih kmetijskih panogah že pred desetletji odpravljena.

Tako gozdarska kot kmetijsko-pospeševalna služba morata biti javni

službi, neodvisni od ozkega interesa konkretnega delodajalca. To sta službi, ki sta zadolženi za svoje področje dela in odgovorni ne samo direktnim koristnikom njihovih uslug, ampak vsem prebivalcem, ki si želimo zdrave hrane, čistega zraka in vode, lepega okolja, vsega, kar nam daje možnosti za zdravo življenje.

Nedvomno spada v ta sklop vprašanj tudi ureditev statusa »dvornega« lovišča Kozorog. Predlagamo, da se bonitete, ki jih vsa leta po vojni v lovišču uživa rdeča aristokracija, takoj ukinejo. Del lovišča, ki je na področju naše občine, naj preide v njeno pristojnost in naj samostojno gospodari po tržnih zakonitostih.

Turizem

Turizem bi poleg kmetijstva in gozdarstva moral postati temeljna gospodarska panoga naše občine. Prilagojen mora biti seveda evropskemu tržišču z okolju prijazno infrastrukturo. Temu kriteriju pa današnji družbeni nosilec razvoja turizma in gostinstva ne ustreza.

Zato si bomo prizadevali za razvoj privatnega gostinstva in trgovine, privatnega hotelirstva ter privatnih turističnih agencij. S tem bi se odprlo veliko novih, kvalitetnih delovnih mest. Kmečki turizem kot dopolnilna dejavnost pa bi lahko pomagal pri oživljanju in ohranjanju visokogorskih kmetij.

Zdravstvo in socialno varstvo

V zdravstvu si bomo prizadevali za spremembo zakonodaje, ki jo je treba v celoti naravnati drugače. Vzporedno s sistemom državnega zdravstva moramo vpeljati privatno prakso, za katero morajo veljati enaka materialna in strokovna merila, kot za družbeni del zdravstva. Prepričani smo, da bi uvedba konkurence v obliki privatne prakse dvignila strokovni nivo zdravstvenega varstva, izboljšala odnos zdravstvenih delavcev do bolnikov in pocenila zdravstvo. Denarja za zdravstvo se je že doslej namenjalo dovolj, vendar so ga SIS-i zelo neracionalno trošili. Zato smo proti zviševanju prispevnih stopenj, saj se zavedamo, da gospodarstva ni mogoče še dodatno obremenjevati. Opredeliti je treba osnovni (zagotovljeni) program zdravstvenega varstva, ki mora biti dostopen vsakemu prebivalcu Slovenije. Obseg tega programa in s tem tudi njegove cene mora določiti republiški parlament. Za druge oblike zdravstvenega varstva je treba omogočiti različne oblike prostovoljnega zavarovanja. Participacija kot način zbiranja dodatnega denarja se nam zdi krivična, saj prizade ne človeka v času bolezni ali starosti, ko je gmotno najbolj ranljiv.

Osnovni nosilec zdravstvenega varstva mora biti družinski zdravnik, ki bo skrbel za vse člane iste družine od dojenčka do starčka. Drobljenje osnovnega zdravstva na številne specialnosti in dispanzerje, ki so ga v zadnjih desetletjih vsiljevali realosocialistično usmerjeni zdravstveni birokrati, zdravnikom ni omogočalo ocelovitega obravnavanja družine in učinkovite pomoči pri vzdrževanju njene telesnega, duševnega in duhovnega ravnotežja. Posebno pozornost bomo morali posvetiti tudi

socialnim boleznim, ki jih je proizvedla socialistična vladavina dela. Mislimo predvsem na ekološke bolezni, pa tudi na številne samomore, po katerih sodimo Slovenci v sam svetovni vrh. Znotraj Slovenije pa poleg nekaterih drugih regij posebej odstopata Zgornjesavinjska in Zadrebčka dolina, kar glede na neugodno družbeno klimo ter brezcilnost in brezperspektivnost povojnih generacij, niti ni presenetljivo.

Na področju socialne politike se bomo zavzemali za:

— oblikovanje programov za zaposlovanje mladih,

— prednost bomo dajali predvsem samozaposlovanju oz. ustvarjanju pogojev za samostojno delo,

— večjo skrb za ostarelo prebivalstvo in boljše pogoje za upokojence,

— varstvo otroka in družine, primernejše otroške dodatke ter učinkovitejše reševanje stanovanjskih razmer mladih družin,

— da bi ženam omogočili takšne življenjske pogoje, da se bodo lahko bolj posvečale družini in vzgoji otrok,

— večjo skrb za telesno in duševno prizadete otroke.

Šolstvo

Slovenski demokrati želimo kakovostno in z evropskimi standardi usklajeno šolo. Današnji šolski programi so preobremenjeni z ideološko navlakom, katere cilj je vzgoja poslušnih samoupravljalcev, ki bi jih oblast lahko vodila brez družbenih pretesov. Da bi zatrli avtonomni razum, so ukinili celo gimnazije, s čimer so nad slovenskim narodom zagrešili pravo antiintelektualno barbarstvo. Desetletja so med učitelji po ideoloških kriterijih izvajali negativno selekcijo in ni še daleč čas, ko so tudi v naši dolini izgubljali službo moralno in strokovno visoko usposobljeni učitelji samo zato, ker so javno izrazili svojo versko pripadnost. Da bi učinkovito razrešili šolsko krizo, se bomo zavzemali za reafirmacijo učiteljskega poklica in izboljšanje njihovega gmotnega položaja. Reven učitelj je neugleden učitelj in neugleden učitelj je slab učitelj. Prizadevali si bomo za ponovno uvedbo gimnazij ter ukinitve tistih predmetov v slovenskih šolah, pri katerih se predavajo temelji marksizma in obramboslovja. Želimo ponovno uvedbo moralne vzgoje po stoletja priznanih moralno-etičnih principih evropske civilizacije. Učencem, ki to želijo, naj bo v šolah neovirano omogočen tudi obisk verouka. Namreč: otroci in mladina ne morejo biti naša prihodnost, če jim ne bomo dali njihove sedanjosti.

Ker lahko turizem cvete le v lepem in čistem okolju, je treba »našo lepo alpsko dolino« takoj očistiti. V ta namen zahtevamo namestitve merilne postaje v Nazarjah, ki bo merila koncentracijo lesnega prahu v zraku. Z odklokom skupščine naj se odpravijo divja odlagališča in prepreči nastajanje novih. Glavni motiv pri tem naj bo višina sodnih kazni. S strokovnimi meritvami je potrebno ugotoviti krivice za to, da je reka Savinja v I. kakovostnem razredu le do Luč. Z realizacijo projekta toplotvodnega ogrevanja Mozirja, Nazarij in Rečice ob Savinji je potrebno preprečiti nadaljnje onesnaževanje zraka (z žveplovim dioksidom, dušikovimi oksidi in dimnimi plini).

Tudi v nadalje bomo podpirali

novih termoelektrarn na premog in mazut. Država naj z davčnimi olajšavami spodbuja izkoriščanje alternativnih energetskih virov (veter, sonce).

Vztrajamo pri očuvanju lastnih vodnih virov prvenstveno za lastne potrebe. Podjetja naj za potrebne tehnologije uporabljajo industrijsko in ne pitne vode.

Vztrajanje pri sedanjih razvojnih konceptih je eden izmed možnih in realnih načinov kolektivnega samomora. ZSMS pri tem noče sodelovati.

Slovenija spada z onesnaženim zrakom v skoraj vseh urbanih središčih, z ogroženo podtalnico, z več kot 50% poškodovanega in umirajočega gozda, z le 7% čistih površinskih vod, z vedno bolj zastrupljenim kraškim podzemljem, s kontaminirano hrano, z obolenim prebivalstvom med najbolj degradirane in onesnažene evropske regije. Nekaj več kot dva milijona ljudi onesnažuje ta kos zemlje tako kot bi nas bilo sedem milijonov.

Zato morajo imeti ekološke sanacije onesnaževalcev prednost pred širitvami proizvodnje. Občanom in vsem pravnim osebam je treba zakonsko omogočiti izterjavo nadomestila za škodo, ki jo je povzročil onesnaževalec. Država mora z davčno in carinsko politiko spodbujati razvoj, proizvodnjo in uvoz energetsko in ekološko varčnih strojev in tehnologije.

Odpovedujemo se jedrski energiji. Skladno s to opredelitvijo se pridružujemo zahtevam za čimprejšnje zaprtje JE Krško in rudnika urana Žirovski vrh.

Odlagališča jedrskih odpadkov v naši občini ne bo! Prav tako ne bomo dovolili zaježitve Podvoljke in ostalih nerazumnih posegov v okolje. Človek, ki brezbrizno sega v naravo, tudi sočloveka ne more upoštevati kot konkretno, svobodno bitje.

Ker lahko turizem cvete le v lepem in čistem okolju, je treba »našo lepo alpsko dolino« takoj očistiti. V ta namen zahtevamo namestitve merilne postaje v Nazarjah, ki bo merila koncentracijo lesnega prahu v zraku. Z odklokom skupščine naj se odpravijo divja odlagališča in prepreči nastajanje novih. Glavni motiv pri tem naj bo višina sodnih kazni. S strokovnimi meritvami je potrebno ugotoviti krivice za to, da je reka Savinja v I. kakovostnem razredu le do Luč. Z realizacijo projekta toplotvodnega ogrevanja Mozirja, Nazarij in Rečice ob Savinji je potrebno preprečiti nadaljnje onesnaževanje zraka (z žveplovim dioksidom, dušikovimi oksidi in dimnimi plini).

Tudi v nadalje bomo podpirali

ekologe v Šaleški dolini pri njihovih prizadevanjih za čistejši zrak in okolje, saj se posledice onesnaževanja zraka v njihovi občini katastrofalno odražajo tudi na naših gozdovih.

Predlagamo takojšnjo uvedbo predmeta »ekologija« že v višjih razredih osnovne šole. Sicer pa bomo v ZSMS tudi v naprej skrbeli za načrtno širjenje ekološke miselnosti.

Kmetijstvo je gospodarska dejavnost in ne ceneni pre-skrbovalec surovin in hrane za predelovalno industrijo in mestno prebivalstvo.

ZSMS si prizadeva, da bo vodilo slovenske kmetijske politike razvoj družinskih kmetij. Agrarna politika mora kmetom zagotavljati primerno življenjsko raven, za temelj socialne varnosti kmetov pa je treba vzeti njihov dejanski dohodek. Z agrarno reformo naj zemljo družbenega sklada dobijo v obdelavo tisti, ki jo bodo najbolj obdelali. Kakor za vsa hribovska območja v Sloveniji, tako tudi za tista v naši občini, naj država izdela konkretne programe razvoja, katerih nosilci bodo lokalni prebivalci. Končni cilj takšne kmetijske politike je oskrba prebivalstva s kakovostnimi in zdravimi živili po ugodnih cenah ter stabiliziranje trga kmetijskih pridelkov.

Za smotrno stanovanjsko politiko je potrebno ukiniti monopole na vseh področjih, kajti mi nočemo gradov v oblakih. Hočemo stanovanja!

Pomanjkanje stanovanj je danes predvsem problem mladih in je torej generacijski problem, ki ga ni mogoče reševati le za eno generacijo. Ker za premostitev tega problema ni posebnih sredstev, je zato nujna ohranitev in povečanje sredstev vzajemnosti kot instrumenta za premostitev generacijskega prepada. Za dosego realne cene stanovanja morajo biti licitacije v stanovanjski izgradnji obvezne, kar pomeni tudi ukinitve monopolov posameznih gradbenih podjetij. Na vse razpoložljive načine je potrebno spodbujati profitno vlaganje zasebnega in tujega kapitala v stanovanjsko izgradnjo. S skupščinskim odlokom je nujno takoj predpisati minimalne higiensko tehnične pogoje za oddajo privatnih stanovanj in kršitve tega odloka primerno kaznovati.

Podjetja naj načelno ne sprejemajo novih delavcev »od zunaj«, če le-ti nimajo rešenega stanovanjskega vprašanja, saj v nasprotnem primeru stanovanj ne dobijo zaposleni iz domačega okolja.

Čim večje število občanov — do čim višje izobrazbe. Delovno mesto ne more biti monopol nikogar; o njem odloča nosilec poslovnih odločitev, sindikati pa skrbijo, da pravice delavcev niso kršene.

ZSMS se zavzema za vzpostavitve, vzdrževanje in razvijanje takšne šolske mreže, ki bo čim večje število občanov pripeljala do čim višjih izobrazbenih stopenj, pri čemer mora posebno skrb nameniti hribovskim, odročnim in obmejnim območjem. Nosilec tega projekta mora biti država, ki je dolžna zagotavljati materialne in druge pogoje za izvajanje šolstva.

Javni štipendijski skladi ne smejo predpisovati političnih kriterijev. Uvede se naj možnost ustanavljanja zasebnih šol na vseh stopnjah in smereh izobraževanja. Takoj prepovedati kakršenkoli sistemski ali vnaprej določen vpliv političnih organizacij na upravljanje javnih ustanov. Učiteljskemu poklicu je potrebno vrniti ugled in spoštovanje. Občinska raziskovalna skupnost naj končno izvleče iz predala kvalitetne raziskovalne naloge in elaborate, ki jih bo moč koristno uporabiti pri načrtovanju razvoja doline.

Smo proti monopolu na delovno mesto. O pridobitvi in izgubi delovnega mesta naj odloča nosilec poslovnih odločitev. Ob pričakovanem porastu brezposelnosti se zavzemamo za prosto organiziranje borz dela, popolno sprostitev zasebne gospodarske dejavnosti in pravico nezaposlenih do prešolanja, ki naj ga v večji meri plača država.

Uveljavi naj se pravica do prve zaposlitve, ki vsebuje tudi pravico do nadomestila za brezposelnost po končanem šolanju in pred prvo zaposlitvijo.

Zdravstveno politiko uresničuje država na podlagi v skupščini sprejetega programa zdravstvenega varstva.

ZSMS si prizadeva za zagotovitev pravičnosti in ne zgolj formalne enakosti pri uresničevanju temeljne človekove pravice do zdravja, kar pogojuje ponovno uvajanje profila družinskega zdravnika. Dovolj naj se zasebna zdravniška praksa, ki bo cenovno konkurenčna državni in bo prispevala k večji kakovosti zdravstvenih storitev. Država mora zagotoviti stabilno financiranje osnovnega programa zdravstvenega varstva. Doseženi nivo zdravstvenega varstva je potrebno kvalitetno vzdrževati in ga dvigovati v skladu s skupščinsko opredeljenimi usmeritvami.

Na nivoju republike Slovenije se naj ustanovi ministrstvo za invalide, ki bo imelo dovolj velike pristojnosti, da bo sistematično uveljavljalo in izvajalo dogovorjeno invalidsko politiko. Osnovna dejavnost naj poteka v smeri nadaljnega razvijanja posebnih družbenih institucij, kot so invalidske delavnice, ki bodo invalidom omogočale samostojno življenje in pa v smeri načrtnega prilagajanja urbanih okolij (pločniki, telefonske govornice, dvigala, stopnišča ...) invalidom.

Samo demokratično izvoljen parlament lahko določa kulturno politiko neodvisno od dnevne politike. Zaradi popolnoma različnih ciljev in interesov je treba ločiti športno vzgojo in športno rekreacijo od vrhunskega športa.

Pogoj za vsestranski razmah vseh oblik kulturnega delovanja je ukinitve tistih členov kazenskih zakonov, ki sankcionirajo misel in besedo, za kar si ZSMS vseskozi prizadeva. Kulturo je treba približati ljudem po najbolj neposredni poti — preko prosvetnih društev. V ta namen je potrebno na nivoju občine zagotoviti sredstva, s katerimi se bodo vsi prosvetni domovi usposobili za normalno amatersko kulturno udejstvovanje. S pogostejšimi gostovanji vrhunskih kulturnih skupin in posameznikov različnih dejavnosti dvigniti nivo kulturne ponudbe v občini, še posebej v času turistične sezone. V prosvetnih društvih naj namenijo več pozornosti kino sekcijam, ki se več ali manj samofinancirajo, v smislu bistvenega dviga kvalitete in pestrosti filmov, ki se predvajajo.

Zveza telesnokulturnih organizacij Slovenije se naj preoblikuje v nacionalni (slovenski) olimpijski komite. Članski tekmovalni sistemi se naj financirajo v obliki marketinga in sponzorstva. V dolini naj se čimprej (najkasneje do leta 1995) zgradi plavalni bazen in športna dvorana z vso pripadajočo opremo, kar bo koristilo tako turizmu kot zdravstvu, pa tudi skrb za rekreacijo zaposlenih v občini je dovolj tehten razlog za sovlaganje podjetij, pri čemer velja opozoriti na možnosti vlaganja tujega kapitala.

Ženska politika ZSMS naj vzpodbudi vstopanje žensk v javnost in doseže tako koncipiran delovni čas, delovno in družinsko zakonodajo, ki bo omogočala, da bodo tudi moški udeleženi pri najzgodnejši skrbi za otroke.

ZSMS zahteva ustanovitev ministrstva za ženske na nivoju republike Slovenije, ki bo ločeno od družinskega in mladinskega resorja in ga bo vodila ženska. Kmečki ženi je treba končno zagotoviti vse pravne, ekonomske in socialne pravice na osnovi dela, ki ga na kmetiji opravlja kot kmetica, vzgojiteljica in gospodinja. Dvanajstmesečni porodniški dopust, ki ga je preko skupščine izborila prav ZSMS, naj se pri tretjem otroku še podaljša. Cene otroškega varstva prilagoditi delavskim in mladim družinam in pri tem vsestransko podpirati zasebno pobudo.

ZSMS bo podpiral pobude žensk v svojih vrstah, saj lahko le članice same oblikujejo politiko, ki jim ustreza.

»Ta čas je naš čas, mi nimamo drugega časa, zato bomo tukaj in sedaj odpirali temeljna vprašanja naše ga življenja.« ZSMS, Krško 1986

Program DEMOS-a Zgornjesavinjske doline

Zaupajte Demosu, kot DEMOS zaupa vam

Kaj je DEMOS?

DEMOS je grška beseda in v slovenščini pomeni ljudstvo. Stranke DEM-okratične O-pozicije S-lovenije so svojo koalicijo poimenovala z besedo DEMOS, da bi tudi s tem pokazale, da oblast, suverenost naroda pripada ljudstvu. Izvoljena oblast in država sta le v službi ljudstva, interesov posameznika in naroda. V tem je tudi pomen besede demokracija, ki je vladavina ljudstva. Zavedamo se, da nobena družbena ureditev ni idealna in brez napak. Parlamentarna, to je posredniška demokracija, v kateri se stranke po izbiri volilcev na rednih, svobodnih in tajnih volitvah menjavajo na oblasti, je doslej najbolj uspešna znana oblika demokracije, ki daje skupaj z organizirano civilno družbo, možnostjo vsakršne državljanske iniciative, decentralizirano oblastjo in čimvečjo lokalno samoupravo, najboljše rezultate. Kvaliteta življenja v skladu z naravnimi možnostmi in sposobnostmi ljudi je naš cilj. Razvijati hočemo tako tehnologijo urejanja javnih zadev, ki bo učinkovita in bo omogočala posameznikom, družbenim skupinam in narodu, da razvijajo svojo nadarjenost, sposobnost in ustvarjalnost, da vzamejo svojo usodo v svoje roke.

ZSMS zahteva, da se uveljavi status mladinskih zastopnikov pri delu organov upravljanja in vodenja v podjetjih, kar je pogoj za sindikalno zaščito in ustrezno zastopnost njihovih stanovskih interesov znotraj podjetij.

Mladini in mladinskemu delovanju je potrebno v krajevnih skupnostih posvetiti dovolj pozornosti, kar v praksi pomeni najmanj to, da ima mladina svoj prostor za druženje in delovanje. V nasprotnem primeru se najbolj pogosto dogaja, da se mladina zbira v gostinskih lokalih. Posledice tega so včasih negativne, še bolj negativne pa so lahko v prihodnosti, ko bodo tudi k nam prodrli vsa zla civilizirane družbe.

ZSMS se bo v vseh okoljih, kjer bo to potrebno, borila na strani mlade generacije, ki si želi živeti in ustvarjati. Naša želja je s primernim pristopom usmeriti mladinsko zagnanost in energijo v pravo smer, v akcije in projekte, katerih konkretni rezultati bodo koristni tako za mlade kot za širšo družbo. Potrebno nam je dati le priložnost!

Pokojninsko politiko vidimo kot celovit odnos do upokoјencev in ne le do pokojnin.

Zavzemamo se za takšne pokojninske sklade, ki ne bodo le servis za izplačilo pokojnin, temveč bodo skrbeli tudi za druge interese upokoјencev, samostojno gospodarili s svojim premoženjem, ga bogatili in postali neodvisni od tekočih nakazil podjetij. Prav zato hočemo konkurenco tudi na tem področju; bodoči upokoјenci naj si sami izberejo najustreznejši sklad — zavarovalnico. Jamstvo za redno izplačevanje pokojnin naj prevzame država, ki ima zato pravico nadzora nad poslovanjem skladov.

Pravica do svojega mišljenja, izražanja, širjenja in sprejemanja informacij je temeljna in neodtujljiva človekova pravica, zaničanje le-te v imenu vladavine »posebnega družbenega intere-

sa« je očitna zloraba politične oblasti.

Ustanoviti je treba tiskovno agencijo s sedežem v Sloveniji, ki bo objektivno poročala o dogajanjih v Sloveniji.

Zahtevamo popolno svobodo informiranja in doslednost pri objavljanju prispevkov v Savinjskih novicah. S tem mislimo predvsem na morebitne uredniške posege v posamezne prispevke brez vednosti avtorjev in morebitno neobjavo tistih prispevkov, ki našo dolino ne orisujejo v njenih lepota, marveč o nepravilnostih in silni neprilagodljivosti glede morebitnega razkrivanja problemov, kar bi bilo za dolino več kot potrebno.

Savinjske novice kot občinsko glasilo, ki ga prebirajo stari in mladi, naj postanejo vir raznovrstnih informacij in mnenj, ne pa prostor za neobjektivna mnenja o tem, kako smo Savinjsčani plemeniti, sposobni in prijazni, nastanjeni pa v eni najlepših evropskih dolin, »kjer sije sonce in se cedita med in mleko.«

vest o ogroženosti in voljo po obnovi.

45 let Zgornje Savinjske doline

Posledice 45-letne vladavine komunistov niso obšle Zgornje Savinjske doline. Naše izhodišče za nadaljnji razvoj je skrajno neugodno. Kot ugotavljajo na Urbanističnem inštitutu Slovenije, je naša dolina po splošnih faktorjih razvoja, kot so splošno družbeno okolje, obstoječa gospodarska struktura, izobrazbena struktura zaposlenih, izobraževalne možnosti, kvaliteta življenja, dostop do informacij o tržišču, možnost za financiranje investicij, povezava z izobraževalno, svetovalno in raziskovalno nadgradnjo, neke v spodnji tretjini slovenskih občin. Starostna in socialna struktura prebivalstva ni nič bolj ugodna. Ves hribovski del se razseljuje. V veliko krajih več ljudi umira, kot se jih rodi, mlajših od 14 let je komaj še več kot starejših od 65 let. Napovedi kažejo, da bi v dolini, brez priseljevanja in odseljevanja, začelo število prebivalstva upadati že po letu 2000, če se trendi bistveno ne spremenijo. Močno je prizadeto okolje, zlasti zrak zaradi termoelektrarne v Šoštanju. Zaradi tega propadajo gozdovi. Veliko hribovskih kmetij je že propadlo, geograf dr. Meze pa na osnovi temeljitih raziskav napoveduje še propad polovice hribovskih kmetij. Prizadeti so torej vsi naši človeški in naravni viri. Potrebno jih bo revitalizirati, hitro in učinkovito, kolikor je mogoče. Deloma je degradacijski proces že nepovraten.

DEMOS v slovenskem parlamentu

Naši naravni viri so kmetijska zemlja, gozdovi in lepa, za bivanje in rekreacijo vabljiva krajina. Te trajne naravne vire našega bivanja in razvoja bomo čuvali in izboljšali. Naši poslanci v republiškem parlamentu se bodo zavzeli za skladen regionalni razvoj Slovenije, podeželja in mest. To pomeni tako republiško razvojno politiko, ki bo pospeševala razvoj v regijah, ki so razvojno v zaostanku. To so investicije v infrastrukturo, olajšave za investitorje v gospodarstvu, pomoč hribovskemu kmetijstvu, vlaganje v republiko v sanacije okolja in boljše gospodarjenje z gozdovi, olajšave pri dajatavih. Zavzeli se bodo za to, da družbeni gozdovi ne bodo postali republiška, ampak občinska last, saj je normalno, da ima koristi od njih predvsem lokalna skupnost. Občinska razvojna politika mora te ukrepe še posebej podpirati. Gozdarstvo in kmetijstvo sta naša edina lokalna surovinska vira. Le uspešen razvoj teh dveh baznih področij lahko zago-

tovi lepo in kultivirano krajino, odpre možnosti za razvoj turizma in drugih gospodarskih dejavnosti v dolini, ki pa morajo biti vse okolju prijazne in nesškodljive, da bo življenje v dolini prijetno in zdravo tako za domačine kot goste. Tudi zato za velike industrije v naši občini ni prostora. Strogo upoštevanje naravnih, ekoloških omejitev je absoluten pogoj za vsako poseganje v prostor.

DEMOS v občinski skupščini

V okviru teh omejitev mora občinska razvojna politika skrbeti za to, da se sprostijo vsi doslej blokirani človeški potenciali. Potrebujemo veliko novih, dobro plačanih delovnih mest. Popolna sprostitve privatne iniciative v gostinstvu, turizmu, podjetništvu vseh vrst in olajšave pri začetnih so pogoj za to, da bo razvoj stekel, da bodo v državi in oblasti videli zaščitnika svojih legitimnih interesov, ne pa institucijo, ki jih ogroža. Taka socialna varnost, ko je eksistenca tretjine prebivalstva odvisna od obstoja enega predimenzioniranega družbenega podjetja, ki je na trhlih nogah, upravičeno v ljudeh vzbuja občutek ogroženosti.

Rast materialne blaginje je neolajljivo povezana z rastjo socialne in duhovne blaginje. Vse skupaj tvori kvaliteto življenja, ki je naš cilj. Obnova družbenih služb, zmanjšanje stroškov in povečanje kvalitete njihovih uslug je naloga, s katero se bodo ukvarjali odborniki po volitvah. Ideološki diferenciaciji v šolstvu, kulturi, družbenih službah in podjetjih je treba narediti konec. Naša dolina je bila ideološko in je še hudo obremenjena, pogosto bolj papeška od papeža v Ljubljani ali Beogradu. Vprašajmo se, zakaj je toliko izobraženih ljudi zapustilo dolino. Znanje pa je v Evropi že dolgo osnovni faktor razvoja. Tudi zaradi tega je naša občina razvojno zaostajala.

Gospodarstvo

Boj za lepšo prihodnost je pri kraju. Materialna baza naroda, kot eden pomembnih rezultatov boja, je porazna. Kriza vsled tega vdira tudi na področje socialne, zdravstva, kulture, šolstva; skratka v vso narodovo infrastrukturo. Ljudje, vajeni poslušnosti, zrejo nemočni v brezperspektivnost jutrišnjega dne, loteva se jih bojazen za golo preživetje. Dosedanja oblast se zaveda stanja, zato je vsled tega in zaradi vsesplošnega ter pogosto tragičnega razpada real-socializma v svetu, prisiljena začeti deliti oblast, menjati barvo

ipd. z namenom, da bi čimbolj desperzirala odgovornost. Z napovedjo Evrope naj bi ljudje dobili novega elana za delo po poznanih vzorcih obljub. Toda, kaj lahko najprej pričakujemo? Prej kot slej se bomo soočili z dejanskim stanjem znotraj nacionalnega gospodarstva in v primerjavi z Evropo trpko ugotovili svoj nezavidljiv položaj. Čimprej nam bodo poznani rezultati celovite »inventure«, tem nižja bo cena prehoda v normalno življenje civilizacijskih vrednot.

Oglejmo si NEKAJ NAJBOLJ ŠTRLEČIH ANOMALIJ, ki bodo odločale naše novo izhodišče:

1. Gospodarstvo v občini nosi vse značilnosti jugoslovanskega projekta: nacionalizacija naravnih virov (obdelovalne zemlje, gozdov), privatnega imetja in kapitala, podružbljanje ali uničevanje individualne iniciative in s tem proletarizacija naroda, prelivanje akumulacije iz nekaj dobrih podjetij v socialistične projekte, volontersko vodenje gospodarstva in neracionalna eksploatacija narodnega bogastva, neusklajenost razvoja na lastnih naravnih virih in v primerjavi z razvitim svetom vse večji razvojni prepad.
2. Pretežni del prebivalstva v občini je eksistenčno vezan na družbena podjetja in njihovo bodočo usodo. Prava situacija oz. realne številke njihovega poslovanja so seveda skrbno zaklenjena skrivnost, ki v marsikaterem primeru pomeni podaljšanje agonije in preložitve razpada na pleča neke nove oblasti. Kaj to pomeni za zaposlene, je seveda jasno.
3. Značilnost Zgornjesavinjske doline je tudi emigracija delovne sile, kar kaže na svojevrstno kadrovsko politiko v občini. Značilen je visok odstotek emigracije intelektualcev, kar je nedvomno pripomoglo k zaostajanju v razvoju tako družbenega kot individualnega sektorja.
4. Pripravljenost vladajočih struktur (z redkimi izjemami) za civilizacijske spremembe je pretežno deklarativna, v praksi pa želijo ohraniti staro, ki jim omogoča pridobljeni položaj. Zato je celotna občina, kljub relativno dobrim pogojem, še vedno med gospodarsko manj razvitimi.

Česa se torej morajo odborniki DEMOS-a takoj lotiti v občinski skupščini?

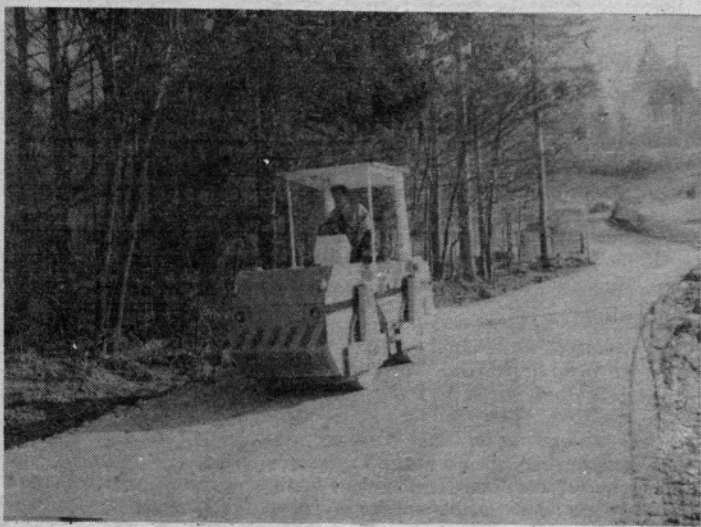
a) Nacionaliziranemu narodnemu bogastvu je treba določiti pravnega lastnika v občini ali pa

imeti vrniti v last še znanim bivšim lastnikom. Samo pravni lastnik lahko nosi odgovornost, poslovni riziko in posledice za svoje delo in odločitve. Lesna masa v dolini je last Zgornjesavinčanov kot je slovensko narodno bogastvo last slovenskega naroda, nikakor pa ne more biti družbeno in s tem vsejugoslovansko. Toda tako je še vedno. Z nacionalizacijo smo izgubili lastništvo (lastnik je postala jugoslovanska družba), s podružbljanjem interesov pa smo izgubili dodatno še vlogo suverene gospodarja. In če se danes odkrito borimo za politično in gospodarsko suverenost, potem je jasno, kdo v Jugoslaviji je družba.

b) Zahtevati realno stanje nosilcev gospodarstva v občini in s strokovnimi analizami ugotoviti njihovo perspektivnost. Ni mogoče prezreti socialnih posledic, ki bi nastale z nepredvidenim stečajem katerekoli pomembnejše gospodarske organizacije. Vzoredno s tem je treba predpreti procese reorganizacije družbenih DO v podjetja, ki bodo kot samostojni gospodarski subjekti funkcionirali po sodobnih merilih.

c) Ne glede na to, kako kritično je stanje v družbenem sektorju, je nemudoma potrebno odpreti vse »ventile« za ustanavljanje individualnih gospodarskih enot od obrtnikov do zasebnih podjetnikov, mešanih firm itd., ki bodo blažili socialne probleme zaradi morebitnih ukijanj slabih podjetij. Odpirati »ventile« seveda ne pomeni le napisati odlok ali deklaracijo, ampak s celovito politiko urejati razmere v občini. Instrumenti teh »ventilov« so lahko: davčna politika do neizkoriščenih prostorov, davčne olajšave za začetnike, njihove družine in zaposlene, kreditno-monetarna politika do novih gospodarskih enot, pobuda in pomoč (npr. v obliki dolgoročnega kredita) za ustanovitev privatnega svetovalnega biroja o podjetništvu in razvoju, ki bi vključeval tudi pravne, finančne in druge potrebne nasvete ustanoviteljem, pomagal pri pridobivanju prostorov, jim nudil nasvete za uspešno vodenje itd. Dobesedno streti in vreči v smetnjak zgodovine bo treba vse monopole dogovorne ekonomije in privilegije tako imenovanih družbenih ali kasneje državnih firm in vzpostaviti dejansko enakopravnost vseh gospodarskih subjektov na tržišču. Ne gre pozabiti, da je prav privilegij (izključitev konkurence) družbenih organizacij povzročil že skoraj nezno stanje gospodarstva in zato bo predvsem odprava tega nudila prve možnosti reševanja socialnih problemov in gospodarske rasti. Demonopolizacija bo prisilila vse

Zaupajte DEMOS-u, kot DEMOS zaupa vam!

Na Škrubovem vrhu v Ljubiji so pred dnevi končali dela na spodnjem stroju 480 m dolge ceste. Za modernizacijo ceste so se odločili že lansko jesen, do občinskega praznika pa želijo cesto tudi asfaltirati. Dela vodi šestčlanski odbor, ki je izpeljal vsa dosedanja dela. Cesta je široka tri metre. Spodnji stroj je financiralo 25 plačnikov, ki živijo v tem predelu ali pa imajo tu počitniške hišice. Opravili so lepo število ur udarniškega dela, poleg tega pa cesto tudi sami vzdržujejo. Ko bo prišlo na vrsto asfaltiranje, pa računajo tudi na pomoč krajevne skupnosti Mozirje.

Manj nesreč v letu 1989

Na vso srečo se je stanje na področju prometne varnosti v mozirski občini lani precej izboljšalo. Zmanjšalo se je število nesreč s hujšimi posledicami, manj je bilo mrtvih (2), manj lažje poškodovanih, zanemarljiv pa je porast hujše telesne poškodovanosti. To seveda ne pomeni, da se delavci milice in vsi ostali dejavniki ne bodo še naprej trudili, da bi prometno varnost še izboljšali, seveda z nujnim in večjim sodelovanjem širše družbene skupnosti. Za obupno stanje nekaterih cestnih odsekov, neznosne gneče v strnjenih naseljih in podobno, miličniki zares niso krivi.

Kljub temu so sproti spremljali pojave in stanja, ki odločilno vplivajo na stanje prometne varnosti. Na prvem mestu je cesta med Ljubnim in Lučami, na drugem pa avtobusna postaja v Mozirju in zmeda ob konicah, za katero je rešitev le obvoznica, ki so jo na vso srečo le pričeli graditi. Tretje je stanje vozil, ki so vse starejša in s tem tehnično manj brezhibna, kar varnost udeležencev v prometu še posebej ogroža.

Pri nadzoru cestnega prometa so lani ukrepali več kot v prejšnjih letih, saj ugotavljajo, da samo opozorila niso dosegala namena, predvsem zaradi nizkih kazni. Ugodno je dejstvo, da lani niso obravnavali nobene nesreče s pobegom, zasluga za to pa gre tudi večji raziskanosti podobnih primerov v prejšnjih letih in seveda večji prometni kulturi voznikov.

Vključevanje v akcijo deset odstotkov nesreč manj je bilo v mozirski občini uspešno. Veliko preven-

Preventivi več otipljive podpore

Šof ji in avtomehaniki občine Mozirje so se zbrali na letnem občnem zboru svojega združenja. Kot je ob takšnih prilikah v navadi, so ocenili delo v preteklem letu, pripravili podlago za delo v letu 1990 in na podlagi tega sprejeli konkretne naloge. Posebej so poudarili, da so v lanskem letu načrtovane naloge na področju preventive opravili v celoti, niso pa te najpomembnejše dejavnosti okrepili, kakor so pričakovali. Akcija deset odstotkov manj nesreč vključuje tudi aktivnosti združenja, žal pa ni bila materialno podprta, slonela je zgolj na željah, hotenjih in dobri volji članov, njen učinek pa seveda ni bil v skladu s pričakovanji.

Avto šola pri ZŠAM Mozirje je v celoti uresničila zelo visoko zastavljene cilje na področju usposabljanja in izobraževanja voznikov. Vse sili so, da so znova uspeli približati oblike izobraževanja kandidatom po dolini, saj so tečaje in testiranja opravili tudi v Lučah in v Gornjem Gradu. Vseh kandidatov je bilo skoraj 300, opravljenih ur izobraževanja pa 9.300, ali nekaj manj kot 40 na vsakega kandidata, kar je v primerjavi z ostalimi avto šolami dokaj ugoden podatek. Dobili so tudi dve novi vozili za poučevanje in jih imajo sedaj skupno šest s povprečno starostjo poldrugo leto in

tivnih akcij je doseglo pomembne učinke, tudi zaradi represivnih ukrepov. Lani so tako podali 1.069 predlogov za uvedbo prekrška, od tega 168 voznikom zaradi vožnje pod vplivom alkohola, 90 voznikov pa je preizkus odklonilo ... Brez voznškega dovoljenja so ustavili 421 voznikov, 159 ni imelo registriranih vozil, napisali so 1.486 mandatnih kazni in 94 plačilnih nalogov. Zanimivo pri tem je, da se nad tem ni pritožil niti eden od voznikov.

Nesreč je bilo torej lani manj kot v prejšnjem letu, blažje so bile tudi posledice. Skupno se je pripetilo 32 prometnih nezgod, kar je za 15,7 odstotka manj kot leto poprej. Osnovni namen akcije deset odstotkov nesreč manj je bil dosežen, upajo, da bodo letos rezultati še boljši, saj se je do konca prejšnjega tedna v letošnjem letu zgodila le ena prometna nesreča s hujšimi posledicami. Med vsemi poškodovanimi v prometnih nesrečah je bilo lani 11 otrok in mladoletnikov, kar je za 10 odstotkov več kot v letu 1988. Najpogostejši udeleženci v prometnih nesrečah so bili vozniki osebnih vozil, zaskrbijo pa je dejstvo, da so takoj za njimi med udeleženci vozniki koles z motorjem, to pa so otroci in mladoletniki. Med vzroki za nezgode je že vrsto let na prvem mestu neprimerna hitrost, na drugem pa vožnja pod vplivom alkohola. Obema bodo v tem obdobju miličniki namenili veliko več pozornosti, preventivnega in represivnega ukrepanja.

J. P.

še motorno kolo. Seveda v letošnjem letu želijo dosežke še izboljšati, obenem pa načrtujejo drugačno organiziranost avto šole, ko bodo za to dani zakonski pogoji. Osnutke potrebnih dokumentov so na zboru že sprejeli, z novo tvorbo pa želijo zagotoviti predvsem boljše gospodarjenje, izobraževanje in okrepiti materialno osnovo, ki bo obenem pomenila tudi boljše osnovo za delovanje združenja. Načrti za letošnje leto so seveda približno enaki, kot so bili lani in še pred tem. Na prvem mestu je preventivna dejavnost. Pri tej člani združenja posebej poudarjajo, da se mora širša družbenopolitična skupnost jasno odločiti, če to dejavnost zares želimo ali ne, jo seveda primerno materialno podpreti, saj so samo pobude in priznanja vsekakor premalo za doseganje njenih temeljnih smotrov. Druga prednostna naloga je tudi vnaprej izobraževanje voznikov, ki ji pa lahko ob bok postavimo tudi skrb za spremenjeni in seveda boljši status voznikov. Za doseganje tega je vsekakor dovolj prostora in možnosti, ugodnosti pa si bo seveda treba priboriti. Kakorkoli že, šoferji in avtomehaniki mozirske občine se dela in prelitega znoja ne bojijo, pričakujejo pa več razumevanja in otipljive pomoči.

J. P.

Letošnji mozirski pust

Pustne prireditve v Mozirju so tudi letos potekale po ustaljenem redu, le opaziti je bilo, da se domiselnost vsebine in dogajanj iz leta v leto izboljšuje, tudi letos je treba prav vsebinsko zasnovi posebej pohvaliti. Res je tudi, da se mora ohraniti prvotnost pustnih prireditev, če hočemo obdržati ime mozirskega pusta.

Za naša vprašanja smo se obrnili na Stanka Podsednška, ki sodi tudi letos med organizatorje prireditev oziroma pustnega dogajanja.

SN: Pust je star običaj v Mozirju. Bo tako tudi ostalo, bo še naprej vsebinsko tako zastavljen kot doslej, torej neke vrste javna tribuna o dogajanju v kraju?

Podsednšek: Vsekakor, vsebina mora ostati v načelu tradicionalna. To moramo ohraniti, saj bi sicer ne bil to več mozirski pust. Vendar pa moramo poskrbeti vedno znova za kakšno presenečenje, se pravi, ljudje radi vidijo in slišijo tisto, o čemer se na tistem razpravlja, pove pa ne.

SN: Koliko pustnikov sodeluje v pripravi?

Podsednšek: Ja, to je pa takole, za nastop je še kar dosti ljudi, za priprave, ki so vse kaj drugega kot enostavne, pa se šteje sodelujočih pogosto skriči le na kakih 10. Mi delamo v okviru domačega turističnega društva, tam je med drugimi tudi naša sekcija. Na sploh je to tako, kot je že znano, da delo je le malo ljudi, za kakšno parado pa se jih kar nabere, s tem, da tu ne mislim le na pusta.

SN: Letos je bil spored popesten s tujimi izvajalci, ni nevarnost, da na ta način prireditve izgubi svoj krajevni značaj?

Podsednšek: Nikakor. Poznamo želje ljudi, katerim je pač namenjena prireditev, in vemo, da je danes potrebno množico razvedriti; tu smo s Tofom in njegovimi kar dobro uspeli. Mozirski pust pa je ostal tak, kot smo ga vajeni in kot so nam ga naši predniki prepuščali. Ko že o tem govoriva, samo mimogrede, Tof je bil nad našo prireditvijo prijetno presenečen in se je le čudil, zakaj je ostala tako dolgo Sloveniji neznana. Obljubil je vsakršno sodelovanje tudi v naprej. No, človek ob Tofovi pripombi spozna, kako smo v odročnih krajih zapostavljeni. Lahko bi rekli, da nas osrednji slovenski poročevalci poznajo le takrat, ko je treba kaj slabega oziroma kritičnega povedati o nas, sicer pa smo v temi anonimnosti ... Letos je to bilo le drugače! In naj še povem, da pustnakom grozi nogometna tekma z Zlato selekcijo, to bo spet zanimiv dogodek.

SN: Lahko kaj poveste o letošnji rdeči niti prireditve?

Podsednšek: No, ostali smo zvesti načelom našega pusta. Osvrknili smo tiste, ki si to zaslužijo in pohvalili one, ki so bili prizadevni. Da smo se potrudili z nasveti zavoženemu gospodarstvu, je naša častna naloga, če pa bomo uspeli, je pa vprašanje. Posebno pozornost smo namenili turizmu v dolini in razprtijam okoli njega. Skrbni nas tudi obvoznica, ki bo kraj nekoliko odrezala od pretoka obiskovalcev, menimo, da bi potrebovali ustrezno avtobusno postajo, pa bi stvar uredili ceneje in morda tudi smotrneje. Ampak, to je ugotovil pust mozirski, ki pa tam, kjer se o vsem odloča, nima svojega zastopnika ...

SN: Kakovost prireditve je vaša glavna skrb, v čem boste še boljši?

Podsednšek: Mi želimo po stari šegi ostati »šiba« v našem kraju. Tako bomo še naprej pozorno spremljali dogajanja in jih kritično ocenjevali. Želimo, da bi naše glasilo Pustni kurir doživelo obsežnejšo izjavo, da bi v njem povedali tisto, za kar nam zmanjka časa na glavni prireditvi. Si-

cer pa bi zelo radi izdali obsežnejšo brošuro o našem pustu; to bi bilo potrebno, da ne usahnejo stari običaji.

SN: Uživajte ustrezno podporo dejavnikov v kraju?

Podsednšek: Glede tega se stvari izboljšujejo, to je seveda odvisno tudi od nas in kakovosti naše prireditve. Turistično društvo reši stori vse, kar je v njegovi moči, tu bi se rad zahvalil prizadevanju predsednika TD Marjana Trontlja. Tudi Komunalno podjetje je ogromno pripomoglo za našo prireditev, zato bi se zahvalil kolektivu in direktorju Radetu Rakunu. Zato smo letos tudi prav njemu in njegovemu kolektivu podelili pustni nagelj, pustno nežo pa smo namenili DPO v kraju, ki niso storile kaj, da bi se pust mozirski bolj uveljavil. Tako nameravamo vsako leto ukrepati. Naj se ve!

SN: Vaši načrti?

Podsednšek: Želimo pripraviti karneval, to bi po našem mnenju veliko pomenilo razvoju turizma v dolini. Tako bi seveda Mozirje seglo tudi v zavest širše javnosti, ne le krajevne. Zavedamo se, da takšen načrt pomeni velik zalogaj, pa vendar, poskusiti kaže. Prepričani smo, da bi ob širšem sodelovanju stvar uspela. Že sedaj smo deležni ogromne podpore med obrtniki in po močeh tudi med delovnimi organizacijami, če bo to tako ostalo, naši načrti ne morejo ostati le sanje. Je pa gotovo, da takšna prireditev zahteva sodelovanje vsega kraja in morda kar vse doline. Ampak izplačalo bi se.

A. VIDEČNIK

Zanimive možnosti za poklicne voznike

Zakon o prevozu v cestnem prometu določa, da morajo vozniki motornih tovornih vozil v mednarodnem cestnem prometu, vozniki avtobusov ter vozniki motornih vozil nad 3500 kg nosilnosti imeti strokovno izobrazbo najmanj IV. stopnje zahtevnosti.

Vozniki, ki ne izpolnjujejo izobrazbenih pogojev, si morajo potrebno izobrazbo pridobiti do decembra 1993. Za te voznike je bil potrjen prenovljen program »VOZNIK-AVTOMEHANIKA«, ki se je pred leti izvajal za mladino, sedaj pa je namenjen le odraslim. To je program IV. stopnje zahtevnosti, vanj pa se vpisujejo vozniki s končano osnovno šolo (tri-letno izobraževanje) in vozniki, ki so po končani osnovnošolski obveznosti končali katero koli usmeritev po skrajšanih programih srednjega usmerjenega izobraževanja, vključno s programom II. stopnje smer »voznja motornega vozila«.

V ta program se, lahko vpišejo tudi tisti kandidati, ki so že končali katero koli izobrazbo na IV. stopnji. V tem primeru se tem kandidatom priznajo splošnoizobrazbeni predmeti, ki so enaki s predmetnikom v programu voznik-avtomehanika, kot že opravljene. Največ se v tem primeru prizna tistim, ki že imajo poklic avtomehanika.

Da bi vsem prizadetim občanom-voznikom motornih vozil, ki si predpisano izobrazbo morajo pridobiti do zakonsko določenega roka, ali občanom, ki si še želijo pridobiti ta poklic, čim bolj približati in s tem omogočiti uresničitev njihove strokovne izobrazbe, bo Delavska univerza Mozirje ustanovila oddelek za odrasle. V tem oddelku si bodo zainteresirani občani lahko s študijem ob delu, pridobili ustrezno strokovno izobrazbo.

Ta oddelek nameravamo ustanoviti s poukom pričeti že v mesecu marcu ali aprilu tega leta. Zaradi tega vabimo vse zainteresirane občane, da se čimprej zgledajo na Delavski univerzi Mozirje (ki ima svoj sedež v Delavskem domu Nazarje, tel. 831-962 ali 831-938), da se evidenco prijavi, hkrati pa lahko dobijo podrobnejše informacije v zvezi s tem študijem.

Gost letošnjega mozirskega Pusta je bil Tof s svojim Moped showom.

Trgovina s čevlji Peko v Mozirju je dobila novo preobleko, pa tudi nov odpiralni čas. Po novem je odprta od 8. — 12. ure in od 15. — 18.30, ob sobotah pa od 8. — 12. ure. V tem času ponujajo vse vrste spomladanske obutve. Največ prodajo izdelkov Peka, dobite pa lahko tudi izdelke nekaterih drugih kooperantov.

Gornji Grad praznuje (malenkostnih 850 let)

V mlino se pove dvakrat, v naši občini pa tudi še večkrat ni dovolj, da bi se prav zavedali pomena obletnice, ki je pred nami v začetku naslednjega meseca.

Letošnjega 7. aprila namreč mineva 850 let, odkar je bil uradno ustanovljen gornjegrajski benediktinski samostan. Tega dne leta 1140 je bil Gornji Grad prvič omenjen v kakem ohranjenem dokumentu. (Ohranjen je ne izvirnik, pač pa prepis iz 13. stoletja, ki ga hranijo v Štajerskem deželnem arhivu v Gradcu.)

Latinska listina je bila izdana v Ogleju, takole pa jo je prevedel in povzel Franc Kos v Gradivu za zgodovino Slovencev v srednjem veku, in sicer v četrti knjigi, ki je izšla leta 1915.

»Oglejski patriarh Peregrin naznanja, da sta plemeniti Dietbald de Chagere in njegova žena Truta nan njegovo pobudo in po nasvetu mnogih razumnih ljudi prepustila oglejski cerkvi svoj alod v Gornjem Gradu tako, kakor sta ga imela prej sama, in sicer grad, gozd, njive, travnike, pašnike, ribištvo, lov, dohodke, izdatke, nevoljnike (nesvobodne podložnike) moškega in ženskega spola ter njihove otroke na ta način, da naj ima cerkev v svoji lasti grad, k njemu pripadajoči dvor, deet kmetij in dva sintmana — častivredna duhovnika ali viteza — z njunimi kmetijami, log in gozd z eno kmetijo tik ob logu, mlin s pripadajočo kmetijo, potem ministeriale obeh spolov, ki jih je kakih sto in ki naj imajo pravice oglejskih ministerialov, ter vsa njihova posestva.

Vse drugo, kar še ostane, vsa obdelana in neobdelana zemlja ter kakih 500 nevoljnikov z ženami in otroki, naj služi kot popolna last gornjegrajskega samostana, katerega so znova ustanovili on (patriarh), plemeniti Dietbald de Chagere in njegova žena Truta v čast Devici Mariji in tamkajšnjim menihom, ki živijo po redu sv. Benedikta.

Samo menihom, ne pa njemu, patriarhu, ali komu drugemu naj bo dovoljeno postavljati tam mline, trebiti za svojo rabo gozdove in lesovje ter jih izkroščati, s trebljenjem širiti meje, kolikor jim je mogoče, in naselevati kolone. Menihi sami naj imajo pravico postavljati mline, loviti ribe in divjačino ter dobivati iz gozdov kože jelenov in drugih zveri, sokole in kragulje. Patriarh pravi, da je glede na pobožni namen plemenitega Dietbalda de Chagere in njegove žene Trute podelil po nasvetu in z dovoljenjem vseh oglejskih kanonikov omenjenemu

samostanu dva dela desetini z obdelanimi in neobdelanimi novinami v gornjegrajski fari ter dva dela desetini z obdelanimi in neobdelanimi novinami v fari sv. Marije v Braslovčah.

Kar se tiče imenovanih desetini v gornjegrajski fari, jih je imel prej od njega, patriarha, in njegovih prednikov kot fevd plemeniti Dietbald de Chagere. Patriarh izraža željo, da bi to, kar je storil iz pobožnosti, priznali tudi njegovi nasledniki in celo branili. Potem je patriarh dal menihom v fevd deset kmetij na Furlanskem v vasi, imenovani Buttrio, da bi od tam dobivali sol in olje. Za zidanje samostanskega poslopja je patriarh menihom naštel v roke 30 mark. Patriarh, plemeniti Dietbald de Chagere in njegova žena Truta so obljubili, da ne bodo gornjegrajskemu samostanu od tega, kar se mu je tu podelilo, ničesar odtegnili, vzeli, dali v fevd ali kako drugače odstranili.

S tem je bila dana osnova za razvoj samostana, ki je bil leta 1461 vključen v takrat ustanovljeno ljubljansko škofijo, dokončno uknjen pa leta 1473 — po čarobnih 333 letih.

Bil je pomembno kulturno središče. Gotovo število rokopisov v nekdanji opatiji ni bilo prav majhno, saj je leta 1439 benediktinski samostan v Melku v Avstriji poslal gornjegrajskemu več kodeksov. Vendar pa so — kot predvidevata Milko Kos in Franče Stele — »večino teh rokopisov uničili in raznesli ob veliki plenitvi samostanskega imetja leta 1463«.

Samostan pa je bil tudi lastnik skoraj celotne Zgornje Savinjske doline in še nekaterih posesti drugod. V času njegovega obstoja je nastalo več zapisov, ki omogočajo vpogled v podložniške dajatve v prvi polovici 15. stoletja. Urbar gornjegrajske gosposčine iz leta 1426 in tudi drugi dokumenti, ki so nastali v gornjegrajskem samostanu in zaradi njega, so neprecenljiva zakladnica krajevnih in hišnih imen, mimo katere ne more noben krajevni zgodovinar, ki se ukvarja z našo dolino; tu spet ne moremo obiti Ignaca Orožna in njegove nemško pisane knjige Benediktinski samostan Gornji Grad, v kateri so objavljeni vsi dokumenti, ki se dotikajo samostanske zgodovine.

Prve omembe Gornjega Grada (in s tem sploh kakega zgornjesavinjskega kraja) se spomnimo 7. aprila. Ta veličastna obletnica bi si zaslužila veliko praznovanje. Tako pa ...

PETER WEISS

Krajani Ljubnega!

Obveščamo vse porabnike vode iz vodovoda Ljubno, da bo Vodovod Ljubno v mesecu marcu 1990 pričel s pobiranjem vodarine za preteklo leto.
Cena vode za 1 m³ je 3,00 din.
Prosimo vse porabnike, da zaradi hitrejšega in lažjega odčitavanja svoje vodomere očistijo. Za čiščenje, popravilo in zamenjavo vodomero sta pooblaščen gospodarja vodovoda ERMENC Franc in KAMPLIN Štefan.

VODOVOD LJUBNO
15/2-90

INPRO
prodajno projektni inženiring d.o.o.
Bočna 165, 63342 Šmartno ob Dreti
tel. 063 842-086

Rabite nasvet za vaš način gradnje, idejni projekt, izvedbeno dokumentacijo, projektno dokumentacijo, predračune, gradbeni nadzor... Navedene usluge izdelamo za vse vrste gradenj od malih deponij, stanovanjskih hiš, do večjih gospodarskih ali ind. poslopij.

VARČUJTE S ČASOM IN DENARJEM — GRADITE Z NAMI!

STANOVANJSKA ZADRUGA
»Moj dom« MOZIRJE

objavlja prosta dela:

— knjigovodska dela

Pogoji:
ekonomski tehnik z izpitom iz pripravnštva
— obvladovanje dela na računalniku

Pisne prijave pošljite na naslov:
DO KOMUNALA MOZIRJE
SKS
Ul. Šlandrove brigade 26
63330 MOZIRJE

Pisne prijave sprejemamo do 31. 3. 1990.

MERCATOR —
ZGORNJESAVINJSKA KMETIJSKA ZADRUGA
MOZIRJE

OBVEŠČAMO KUPCE
(obrtnike, delovne organizacije),
da smo pričeli s prodajo
vseh vrst tehničnih plinov:

- kisik
- ogljikov dioksid
- aceten
- argon
- dušik

Plin bomo prodajali v poslovalnici Elektro Ljubija, tel.: 831-047 od 7. do 18. ure ob zamenjavi jeklenk.
SE PRIPOROČAMO!

Gorenje GLIN Nazarje

išče pogodbenega prevoznika za prevoz delavcev iz Lepe njive in Ljubije. Prevoz se opravlja za podjetja Gorenje GLIN Nazarje, Gorenje MGA in Elcroj. Potrebna kapaciteta avtobusa je 32 sedežev. Prevoz se opravlja za dopoldansko in popoldansko izmeno. Prevoz bi lahko pričeli opravljati s 1. 4. 1990. Interesenti se naj oglasijo osebno ali telefonsko v kadrovske službi podjetja — telefon 831-321, interno 367 ali 309.

ZGORNJESAVINJSKA KMETIJSKA
ZADRUGA MOZIRJE

UGODNA RAZPRODAJA KOKOŠI

M-Zgornjesavinjska kmetijska Zadruga Mozirje ima

od 29. do 31. marca 1990

RAZPRODAJO ŽIVIH KOKOŠI pri naslednjih kooperantih

Stane Zagožen, Ter 9, Ljubno
Francka Poličnik, Gornji grad 151

Kokoši so srednje težke, rjave, primerne za zakol ali za nadaljnjo rejo.
Cena za kokoš je 22,00 din.
Razprodaja je ves dan v navedenem roku do razprodaje.

Izobraževalna organizacija
za izobraževanje odraslih
DELAVSKA UNIVERZA MOZIRJE, p.o.

na osnovi dogovora z VISOKO ŠOLO ZA ORGANIZACIJO DELA KRANJ
zbiramo informativne prijave za višješolski študij ob delu

ORGANIZACIJA DELA
— smer organizacijska informatika

Prijave in podrobnejše informacije dobite na Delavski univerzi Mozirje, p. Nazarje 63331, vsak dan od 7. do 14. ure ob sredah pa od 7. do 16. ure, tel. št. 831-938.

ZAHVALA

Ob prezgodnji smrti

Marije in Jakoba Acmana

iz Lepe njive pri Mozirju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za ne-sebično pomoč v težkih trenutnih, za darovano cvetje in vence kakor tudi za svete maše. Hvala vsem, ki ste ju spremljali na njuni zadnji poti. Hvala kolektivu DO Kemija Mozirje za darovane vence in denarno pomoč.
Hvala g. kaplanu za opravljeni cerkveni obred, govorniku KS za poslovilne besede ob odprtem grobu, praporščakom in pevskega zboru za odpete žalostinke.
Vsem in vsakemu posebej še enkrat hvala.

Vsi njuni

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža, očeta, tasta in starega očeta

Slavka Lekšeta

se srčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem za izraze sožalja, sočustvovanja, darovano cvetje in darove za njegov spomin. Hvala vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali in ga številno pospremili do njegovega zadnjega doma.
Posebna hvala dr. Francu Širku za pomoč med njegovo boleznijo, pogrebem, pevcem, godbi, tov. Kovačiču za poslovilne besede, zastavo- nošem, organistu in duhovščini za opravljen pogrebni obred.

Njegovi: žena Roza, sin Slavko, Dane in hčerka Lenka z družinami

Mama, hvala za
ljubezen, trud, skrbi
v naših srcih boš živela
vse do naših zadnjih dni.

ZAHVALA

Ob slovesu naše ljube in dobre mame, tašče, stare mame, prababice

Kolšekove mame —
Marije Vertačnik

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste z nami sočustvovali, nam izrazili sožalje, darovali cvetje in darove za njen spomin ter našo mamo tako številno spremlili na njeni zadnji poti.
Globoka hvala dr. Francu Širku za dolgoletno zdravljenje in sestri Majdi Krajner za nego med boleznijo. Lepo se zahvaljujemo gasilcem, pevcem iz Mozirja, zastavonošem, govornici, organistu in patru Borisu za tolažilne besede in obiske na domu ter lepo opravljen pogrebni obred.

Hčerke z družinami

Veliko moraš potrpeti,
da to spoznanje pridobiš,
kdor hoče ljubiti, živeti,
ta mora poljubiti križ
(Kosovel)

ZAHVALA

Ob mnogo prerani izgubi naše dobre žene, mame, sestre in stare mame

Micke Brezovnik

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste se v tišem spominu sklonili pred njeno krsto in jo tako številno pospremili na njeni zadnji poti. Hvala vsem sorodnikom, sosedom, znancem in sodelavcem za darovano cvetje in izraze sožalja, govorniku za poslovilne besede, pevskega zboru Rečica ter g. duhovnikom za opravljeni pogrebni obred. Prav posebna zahvala Bider Ani za pomoč v težki bolezni.

Vsi njeni

SERVISNO-MONTAŽNA OBRATOVALNICA
63342 GORNJI GRAD 147 — TELEFON 063/842-041
ŽIRO RAČUN: 52800-620-37-05-1374117-56570

Cenjene stranke obveščamo, da imamo na zalogi po UGODNI CENI:

- **motorna kolesa APN-6**
- **motorna kolesa COLIBRI**
- **motorna kolesa AVTOMATIC-3**
- **kolesa ROG**
- **motorne žage OPEM**

Informacije po tel. 842-041. Za obisk in nakup se priporočamo. Nakup je možen vsak dan do 18. ure, sobota do 12. ure.

Obvestilo

Zaradi vse pogostejših požarov zaradi žerjavice v pepelu, prosimo, da ne mečete žerjavice v posode za smeti in odpadke.
DO KOMUNALA MOZIRJE

GOZDNO GOSPODARSTVO
NAZARJE

Tozd Transport in gradnje

Mehanična delavnica Gozdnega gospodarstva Nazarje izpolnjuje vse predpisane pogoje za opravljanje preventivnih tehničnih pregledov za motorna vozila.
Za lastna in tuja vozila smo s preventivnimi pregledi pričeli v februarju 1990.

Po predpisih morajo biti preventivno pregledana vsa naslednja motor- na vozila:

- **avtobusi na vsake 3 mesece**
- **tovorna in delovna vozila na vsake 4 mesece**
- **priklopna vozila na vsake 4 mesece**
- **kombinirana vozila na vsake 4 mesece**
- **vlečna vozila na vsake 4 mesece**
- **vozila avto šole na vsake 3 mesece**
- **vozila prve pomoči na vsake 4 mesece**
- **vozila za prevoz nevarnih snovi na vsake 3 mesece**

Na vsake 4 mesece morajo biti tehnično pregledana tudi vsa osebna vo- zila v družbeni lasti.

Prvi preventivni pregled vozila je obvezen po prvem tehničnem pregle- du, opravljenem po 1. oktobru 1989.

Mislimo, da bomo lastnikom vozil v občini prihranili precej časa in ne- všečnosti, ker jim v bodoče ne bo treba iskati tovrstnih uslug izven občinskega prostora.

»PRECISA«
Krekova ul. 8
62000 MARIBOR
Tel. 062 24-249 (24 ur)

Kvalitetno in hitro
popravljam vse vrste šivalnih
in pletilnih strojev
Pridem tudi na dom!

Po zelo ugodni ceni prodam opremo za kmečko sobo.

STRADOVNIK ANDREJ
Bočna 31b, tel.: 842-053

Komisija za delovna razmerja pri
OSNOVNI ŠOLI FRAN KOCBEK
GORNJI GRAD
razpisuje prosta dela in naloge

»SNAŽILKE«

za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
Pričetek dela s 1. 4. 1990.
POGOJI: Končana osnovna šola.
Poskusna doba 3 mesece.

Prošnje s kratkim življenjepisom pošljite na osnovno šolo Fran Kocbek Gornji grad v osmih dneh po izidu Savinjskih novic.

Republika Slovenija
SKUPŠČINA OBČINE MOZIRJE
OBČINSKI INŠPEKTORAT
Veterinarska inspekcija

Cepljenje psov proti steklini

Vse lastnike in rejce psov na območju občine Mozirje obveščamo, da bo na osnovi republiške in občinske odredbe o izvajanju preventivnih ukrepov zaradi odkrivanja in preprečevanja širjenja živalskih kužnih bolezni v letu 1990 (Uradni list SRS, št. 2/90), obvezno cepljenje psov proti steklini v dneh od 27. 3. do 31. 3. 1990, po sledečem razporedu.

1. torek, 27. 3. 1990
ob 8.00 uri Ljubno pri Zadrugi
ob 10.00 uri Rečica/S. pri Zadrugi
ob 12.00 uri Šentjanž pri Majerholdu
ob 14.00 uri Radmirje pri Zadrugi
2. sredo, 28. 3. 1990
ob 9.00 uri Struge pri gostilni
ob 10.00 uri Luče pri Zad. domu
ob 12.00 uri Solčava pri Zad. domu
3. četrtek, 29. 3. 1990
ob 3.00 uri N. Štifta pri Zadrugi
ob 9.00 uri G. grad pri Zad. domu
ob 11.30 uri Bočna pri Zadrugi
ob 13.00 uri Šmartno/D. pri Zadrugi
4. petek, 30. 3. 1990
ob 8.00 uri Kokarje pri Zadrugi
ob 9.30 uri Sp. Pobrežje pri Fleretu
ob 11.00 uri Prihova pri Kovaču
5. sobota, 31. 3. 1990
ob 7.00 uri Ljubija — Vet. postaja
ob 10.00 uri Trnavče pri Pečniku
ob 11.00 uri Šmihel pri gostilni

Cepljeni morajo biti vsi stari nad 4 mesece. Pse poležene tekom leta je lastnik obvezen peljati k cepljenju na veterinarsko postajo v Mozirje, ko dopolni žival starost 4 mesecev.

Pristojbina za vakcinacijo in registracijo psa v znesku 150,00 din se pla- ča pri cepljenju.

Pse pripeljite na vrvice, popadljive pa z nagobčnikom. Izberite si najbliž- je mesto cepljenja. Izpolnite in prinesite s sabo popisnico, ki je na na- hrbtni strani obvestila.

VETERINARSKI INŠPEKTOR
Bojana Šturm, dipl. vet., I. r.

POGREBNE STORITVE

Hitro in solidno že dalj časa opravljamo kompletne storitve s področja pogrebne dejavnosti in sicer:

- dobava kompletne pogrebne opreme (krste, križi, žare)
- postavitve mrtvaškega odra na domu
- vse vrste prevozov, vključno prevozi na upepelitev v Ljubljano
- dobava in montaža betonskih žarnih niš s prevleko za primer žar- nega pokopa
- ureditev kompletne dokumentacije v primeru smrti

Vse vrste krst se nahajajo v mrliški vežici Mozirje, ki jih lahko izda Flor- janc Franc, cesta na Vrhe 28, Mozirje, tel. 831-617.

Delamo non-stop, če nas potrebujete, pokličite telefonsko številko 721- 667 ali 721-395.

STEBLOVNIK IVAN, Parižlje 11/c, 63314 BRASLOVČE

PISMA BRALCEV

Ali nam je bilo včeraj
res tako slabo?

Čisto na kratko: k pisanju me je vzpodbudil sestavek v februarški številki Savinjskih novic, poln kritike od našega sistema in komunistične oblasti.

Ce se ozrem samo po naši dolini, da ne omenjam stvari preveč na splošno, se sprašujem, kaj pa je bilo tisto, ki je omogočilo, da so si ljudje zgradili nove hiše, nove hleve, si nabavili automobile, traktorje, da je povsod elektrika, televizija, pralni stroji, da se otroci vozijo s kolesi, preden znajo hoditi, in z motorji ko pridejo v peti razred osnovne šole, da se je življenjski, stanovanjski, družbeni in še kakšen standard tako spremenil, popravil, dvignil, izboljšal, da se v nobenem drugem sistemu v tako kratkem času ni kot pri nas? Rojena sem po vojni in sem torej rasla vzporedno s socializmom, pod tako imenovano komunistično oblastjo in bilo

mi je kar dobro! Kakšnega drugega sistema seveda nisem doživela, tisti, ki so ga, pa lahko povedo, kako je bilo takrat.

Ce v povojnem obdobju in razvoju ni bilo vse prav in v redu, mi povejte, kje pa je vse prav in v redu? Posebno še, če se določeno obdobje in situacije, ki so se godile, ocenjuje iz štiridesetletne razdalje, ko se razmere spremenijo in ljudje tudi drugače razmišljajo, kot so razmišljale takratne generacije.

Da ne bo s socializmom tako kot z ljubim zdravjem: koliko je vredno, spoznamo šele takrat, ko ga izgubimo!

Mislím, da ni prav, da kritiziramo vse od kraja, od A do Z, vključno z dobrinami, ki jih sami uživamo v polni meri.

MARIJA ŠERBELA-RUPNIK
Ljubno

Ob rob strankarskim bojem

Ne želim zagovarjati napak, ki so bile storjene v preteklosti, niti biti soodgovoren zanje. Pripišejo naj se tistim, ki so jih povzročili. Težko pa se vedno spriznam ob strankarskih prepričanjih in polemikah v časopisju, ko se vse poslojuje in je še kako moderno vsipati ogenj in žveplo na vse, kar je bilo storjenega v zadnjih desetletjih.

Preradi pa pozabljamo, da je bilo marsikaj tudi pozitivnega. Pozabljamo na splet okoliščin, ki so pogojevale, da razvoj naše doline ni šel vedno po zaželenih tirnicah.

Nismo imeli »stricev«, ki bi se nas spomnili in nam pomagali. Preveč smo se pri razvoju družbenega standarda morali zanašati sami nase. Prehitro pozabljamo, koliko naporov, žrtv in odrekaj našega Zgornjesavinčana je bilo potrebnih, da smo se dokopali do cest, zdravstvenih domov, šol, tovarn in drugih dobrin splošnega značaja. Ob predvolitni tekmi, ki se je razveljavila, mnogokrat zasledimo neargumentirano, posmehljivo ali že kar žaljivo pisanje, kar je odraz nizke politične kulture, privošljivosti in že tudi nestrpnosti do drugače mislečih. Vsako prenapeto žolčno pisanje samo oddaljuje ljudi od ideala

ZDRAVKO NOVAK
Rečica

Komu gre zaupati?

— Ali tistim, ki so nas neštetokrat razočarali, prevarali in izigrali?

— Ali tistim, ki so zamenjali pojem svobode tako, da velja izrek: »Pazi kaj govoriš, ker sedaj je svoboda?«

— Ali mar tistim, katerih besede so z dejanji v popolnem nasprotju?

— Ali tistim, ki zlorabljajo svoj položaj za svoje privilegije in lastne interese?

— Ali tistim, ki so jim za neomejeno vladanje potrebne žrtve — tudi krvave lastnega naroda, čistke, procesi, s kakršnimi so si umazali roke žal tudi slovenski oblastniki? (Ljubljanski proces proti JBTZ, Romanu Leljaku in drugim).

— Ali tistim, katerih stranka je desetletja svojo absolutno vladanje zapravljala svojo energijo za popolno in načrtno prevzgojo vseh slojev prebivalstva (od vrtec do univerze) v marksistično delujoče robote?

— Ali tisti stranki na oblasti, ki je ljudi oropala notranje svobode in vseljala strah, ki ima za posledico apatičnost, brezbržnost, otopelost?

— Ali tistim, ki pripadajo stranki, ki je vse storila, da bi zamenjala lestvico vrednot v družbi, ki so v tisočletni zgodovini veljale za sestavni del narodove identitete in samobitnosti?

— Ali tisti stranki na oblasti, ki je pripeljala družbo do moralnega, kulturnega in gospodarskega razsula, pa si sedaj na lastnem pogorišču upa nabirati glasove za volitve?

— Ali mar tistim, ki niso storili nič, da bi vsi naši slovenski fantje služili vojaški rok v Sloveniji, kot se sposobi za suveren narod? Hvala lepa, takim ne zaupam!

Kateri potem zaslužijo zaupanje in so ga tudi vredni? To so tisti, ki so zaupanje že opravili, in sicer: ker se njihove besede skladajo z dejanji in ker pomen besede vladati razumejo in jemljejo kot odgovorno službeno svojemu narodu. Ne potrebujejo žrtv drugih za svoje vladanje, ampak se sami žrtvujejo za svoj narod.

Tako značajnost so v svojem življenju že izpričali predstavniki opozicijskih strank združenih v DEMOS-u, posebno še naš predsedniški kandidat dr. Jože Pučnik. Ker je ostal neomajno zvest svojemu prepričanju in je dosledno branil človekove pravice in pravice naroda, ga je to stalo devet let zapor. Mislím, da psihičnega in fizičnega maltretiranja zapornikov ni treba posebej naštevati. Vendar doktor Jože Pučnik in predstavniki strank združenih v DEMOS-u — združeni opoziciji nočejo vračati hudega s hudim, ampak si prizadevajo za narodno spravo, ki je pogoj za normalno in mirno življenje. Spoštujejo prepričanje tudi drugače mislečih; upoštevanje naravne danosti in zakonitosti; v svojih programih zagotavljajo le to, kar je realno in optimalno možno doseči in nič več. To so torej bistvene razlike in obenem

sprave, vnaša nevarno, že kolikokrat dokazovano polarizacijo, ki posebno nam v dolini ni v prid, saj je premalo ljudi, ki bi bili poleg lastnih skrbi za dom, družino, lastno življenje še voljni in pripravljeni delovati za napredek kraja, naših ljudi, kot so doslej to delali z idealizmom na prostovoljni osnovi. Prav je, da se znebimo nekaterih posameznikov — karieristov, ki so svoj moralni kapital zaigrali, ni pa zaželeno, da pretirano razdvajanje in razhajanje dosežemo s pomočjo nizkih pritlčnih udarcev, da se s temi sredstvi, ki ne smejo biti v čast dobromiselnemu človeku, poskušamo preko hrbita drugih povzpeti na najvišji klin lestve, predno smo sami kaj pokazali. Zato občinsko glasilo SN ne bi smelo postati poligon za netakne spopade ene stranke z drugo, pač pa prostor, kjer naj bi iskali predvsem to, kar nas zbližuje, ne pa razdvaja. Za napake, ki se dogajajo, pa je prav, da se obelodanjajo, pač pa pošteno in z dokazi. Prostora pa ne bi smelo biti za žalitve, obrekovanja, obdolžitve, zaničevanja, opravljanja in širjenja lažnih vesti.

ZDRAVKO NOVAK
Rečica

Vandalizem

Sredi februarja letos sem opazil na svoji sliki (motiv Ljubnega) v gostišču »Turist« v Mozirju, kjer svoja dela stalno razstavljamo, močno razočarano, povzročeno z ostrim predmetom.

Storilcu sporočam naslednje:

Ne boste me umetnika elite! Če delam mi pa škodovali, lahko postanem tudi to — in sicer z vašo pomočjo ...

— To pa očitno ne želite!

JOŽE PUNČUH
Mozirje

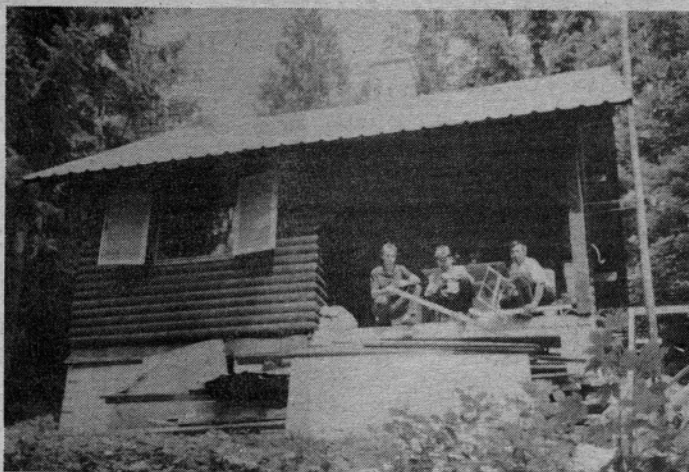
28. 2. 1990

Za čisto okolje

27. februarja, in to na pustni torek, sem se peljal iz Mozirja proti Šmihelu. Kar ob cesti zagledam osebni avto s prikolico, tri moške in eno dekle, ki so pobirali razne odpadke in smeti, ki jih zavrzajo razni brezvestni ljudje, ki jim ni mar okolja samo, da se znebijo nepotrebne šare. Ne pomislijo, da ti odpadki pri razkroju kvarijo zrak in uničujejo ter zastrupljajo rastline, s katerim se hranijo gozdne živali.

Ker sem bil radoveden, kdo so bili ti ljudje, sem izvedel, da so delali prav Šmihelčani in to: Jesenik mlajši Pavel, Gačnik, njegov sin Franc in hčerka Romana, ki je po poklicu tekstilni konfekar in dela v Elbroju. Čeprav je mlado in urejeno dekle, je ni bilo sram se pripogibati za smrdečimi konzervami in drugo svinjarijo in to brez vsakega plačila. Nimam besed, s katerimi bi se jim zahvalil za to humano delo, čeprav sem iz druge krajevnosti skupnosti. Upam pa, da bodo sedaj tudi drugi šli po teh šmihelskih stopinjah, saj ste jim dali zelo lep zgled. Mislím, da bi bila Slovenija, če bi vsi pazili na čistočo in bi bili vsi tako delovni kot Šmihelčani, prava Svica.

MIRO STRLE

Kjer je volja, tam je tudi pot... Ta znani rek nedvomno velja tudi za radioamaterje mozirskega radiokluba, ki je v zadnjih letih zgradil sredi Mozirske planine pri Borsečniku lepo hišico. Ta naj bi v bodoče služila radioamaterjem za različne akcije in tekmovanja, za družabna srečanja in sprostitve. Če upoštevamo minimalna finančna sredstva, ki jih prejema klub, ter vse višje cene, je uspeh radioamaterjev tem večji. Škoda je le, da za svoj objekt, v katerega so posamezni radioamaterji vložili ogromno truda oziroma prostovoljnega dela, niso dobili za UKV tekmovanja ustrežnejše lokacije.

Ludvik Es

Strelesko tekmovanje

V nedeljo, dne 18. 2. 1990 je bilo na strelišču v Mozirju občinsko tekmovanje z zračno puško za občinsko zlato puščico.

Tekmovanja se je udeležilo 8 strelcev.

Prvo mesto je dosegel Petrin Pavel, drugo mesto Berložnik Peter in tretje mesto Hajdinjak Tine, vsi iz OSO Mozirje.

Zmagovalec tekmovanja je prejel Občinsko zlato puščico in medaljo, drugo in tretje uvrščeni strelci pa medalje.

Prvi trije strelci so si tudi zagotovili udeležbo na regijskem tekmovanju za Regijsko Zlato puščico, ki je bilo v Ravnah na Koroškem.

BOŽO KRIZNIK

Že predniki z malo otroci

Nenehno smo priče negodovanju okoli upadanja rojstev na Slovenskem. To je, kot izgleda, stara bolezen pri nas. Franjo Baš piše v sestavku Pripiski k zgodovini severovzhodne Slovenije, Maribor 1989, med drugim tudi o gibanju prebivalstva v takratnem gornjegrajskem okolišču. Uvodoma poudarja, da velja domnevati, da je bilo skupnega prebivalstva na tem predelu Slovenije med 8 do 9 tisoč ljudi. Gre za čas okoli konca 18. stoletja. Pri tem navaja, da so gibanja prebivalstva bila odvisna od nekaterih epidemij, ki so bistveno vplivale na zmanjšanje števila ljudi. Za čas od 1793 do 1801 navaja tele podatke:

Župnija	Rojeni v letu										Umrli v letu									
	1793	1794	1795	1796	1797	1798	1799	1800	1801	1793	1794	1795	1796	1797	1798	1799	1800	1801		
Gornji grad	60	51	59	51	48	58	63	52	57	30	52	43	20	35	67	55	54	93		
Rečica	115	83	76	100	74	71	100	80	71	46	55	93	59	58	117	99	60	105		
Nazarje	29	13	26	24	17	22	29	17	25	13	19	15	8	16	34	21	7	28		
Šmartno ob Dr.	26	18	22	28	19	21	27	22	23	10	17	10	16	12	29	19	20	19		
Nova Štifta	26	24	25	24	16	27	26	20	28	21	9	9	7	19	23	21	27			
Sv. Frančišek	37	34	43	30	30	46	43	23	29	26	25	25	26	50	37	20	26			
Ljubno	55	50	72	53	61	69	57	45	69	34	50	39	40	48	95	52	43	41		
Luče	41	56	40	47	56	34	46	40	43	39	38	35	24	27	39	33	33	36		
Solčava	14	27	13	19	19	15	18	12	17	11	20	14	17	21	29	19	10	15		

»Iz srca zapeta pesem
je več kot dovršenost«

Predstavi Antona Acmana iz Šmihela nad Mozirjem je zelo težka in zelo lahka naloga obenem. Po eni strani lahka zaradi dejstva, da bi lahko o njegovi desetletja trajajoči in bogati dejavnosti na kulturnem področju, predvsem seveda pri zelo uspešnem vodenju številnih in najrazličnejših pevskih zborov, napisal celo knjigo; po drugi strani pa težka, ker ga poznamo široko po domovini in je vse bogastvo njegovega dela in značaja težko strniti v nekaj vrstic. Pa si teh nekaj vrstic pošteno zaslužijo zaradi nedavnega republiškega priznanja — Gallusove listine, ki jo je prejel na občinski proslavi ob slovenskem kulturnem prazniku.

Z delom na glasbenem in pevskem področju je pričel takoj po vojni, ko je v Šmihelu zbral »čedno« skupnico mladih pevcev. Pridno so vadili, nastopali vsepovsod in bili povsod z navdušenjem sprejeti, dogodivščin iz teh časov je prav tako za zajetno knjižico, nekateri izmed njih še danes pojejo in sodelujejo. Sicer je Antona Acmana glasba s petjem prevzela že v otroških letih, pred vojno pa je končal glasbeno šolo v Mariboru. Vojna je storila svoje, bil je v vojnem ujetništvu, po vojni pa, kot je že napisano, se je takoj posvetil pesmi, v Šmihelu seveda. Kmalu bo 25 let, odkar je prevzel pevski zbor v Mozirju, na začetku je to bil moški, čez 9 let pa mešani. Fantje so fantje in včasih radi zapojejo tudi sami in tako sta sama po sebi nastala dva zbora.

»Obstajata še danes, s tem da mešanega vodi moj soimeenjak Anton Acman.« Najbrž je odveč pripomba, da je ta »soimeenjak«, njegov sin. Iz roda v rod torej in za ubrano pesem se najbrž v Šmihelu in Mozirju ni treba bati. S petjem in vodenjem zborov sem se ukvarjal vedno in nenehno, vodil sem tudi mladinske zbornice v Šmihelu in Mozirju, pa ne brez uspeha.

Ko je prevzel mozirski zbor, je imel visoke cilje, želel je ustvariti zbor, ki bi celotno občino predstavljal zunaj njenih meja. »Zal nisem v celoti uspel. Težko je bilo dobiti vse primerne glasove, druga težava pa je v tem, da je večina zaposlenih in redne vaje niso bile možne. Za dober zbor sta vsaj dve vaji na teden pogoj. Zato za vrhunštvom nisem težil, želel sem le zadovoljiti pevce same, saj z veseljem in iz srca sodelujejo, pa seveda ljudi, ki na podeželju ne želijo prav vrhunskih predstav, imajo pa radi lepo, iz srca zapeto pesem. Pripravljen sem, da je pristno petje iz srca mnogokrat lepše kot tehnično najbolj dovršeno.«

Republiško priznanje mi seveda veliko pomeni. Pomeni mi tudi spoznanje, da napor pevec in njihova pesem v družbi nekaj le veljata, da je petje družbeno pomembno delo. Priznanje ne pripada le meni, to je priznanje mojemu delu in delu vseh pevcev, je pomembno zadoščenje nam vsem in spodbuda obenem. Prava spodbuda v prave roke!

J. P.

Bhagirathi nasvidenje II. del

Zaradi številnih turistov in romarjev, ki romajo do izvira Gangesa, je steza, po kateri hodimo, zelo lepo urejena in široka. Po desetih kilometrih končamo prvo etapo in skupaj z nosači prenočimo v koči, ki je ob poti. Nosači nadaljujejo zgodaj zjutraj že dobro poznano pot, mi pa nekaj časa še poležavamo, nato pa krenemo za njimi. Megleno, turbno jutro skriva visoke vrhove pred našimi pogledi in pusti domišljiji, da si jih ustvarja po svoje. Nekaj časa hodim za dvema nosačema, vendar ob pogledu na njune obzobljene in krivave noge prestavim v četrto in ju prehitim. V tem trenutku se megla malo razkadi in v daljavi v jutranjem soncu zažari prvi koničasti vrhovi. Prvi vrh, ki se zasveti v daljavi, je BHAGIRATHI III., naš cilj. Tega takrat še ne vem, zvem kasneje, ko mi povesta Franček in Andreja, ki me čakata višje. Počakamo še Silvota in potem skupaj uživamo v res prelepem sončnem dopoldnevu.

Pot nas vodi naprej, še mimo zadnjega manjšega naselja — BHOJWASA, ki ga je zgradila vojska. Tu so manjši »HOTE-LI«, ki služijo za prenočevanje alpinistov, romarjev, turistov in vseh ostalih, ki se potepajo tod okoli.

GAMOK, kraj, kjer izpode več kot 20 km dolgega ledenika GANGOTRI, na višini okoli 4000 m izvira mogočni GANGES, sveta voda Indije, izvir, od katerega hoče vsaj enkrat v življenju priti vsak Indijec in odnesti stekleničko te svete vode na svoj dom. Tu imamo počitek in malico pred najbolj zoprim delom naše poti — 8 km hoje po ledeniški moreni. Morene spremljajo vsak ledenik. Nastanejo iz planinskega kamenja, kot posledica kruljenja stene, z nanašanjem kamenja iz brzic planinskih potokov ali plazov. Vse to pada na rob ledenika, ki ves ta material počasi nosi s seboj in tako ustvarja površinske morene, ki stalno menjajo svojo obliko. Hoditi po takšni moreni ni nič kaj prijetno, kajti kaj lahko te zasuže, ali pa si mimogrede zlomiš nogo, ali pa se kako drugače poškoduješ.

Zadnji del poti začne Silvo s strahovitim tempom. Dolgo časa sem mu za petami, vendar višina naredi svoje, zato zaostanem za kakšnih sto metrov. Treba je priznati premoč močnejšemu in bolj izkušenemu Silvotu, vrhunskemu alpinistu, zaslužnemu športniku Jugoslavije. To je že njegova enajsta odprava. Tudi Franček, ki z Andrejo počasi prihaja za nama, je vrhunski alpinist, zaslužni športnik Jugoslavije in tudi on ima za sabo že 12 odprav.

Ce kdo lahko prepleza steno, ki se je drugi ne lotijo, ali je ne zmorejo, je izjemno skladen plezalec — a mogoče nič več kot to. Če lahko hitro presodi pravo smer in napreduje zanesljivo in brez obotavljanja po neznanih, težavnem ledenem slapu, je prvovrsten plezalec v snegu in ledu — vendar je to lahko vse. Če združi vse te sposobnosti, doda moč, iznajdljivost in hrabrost tudi v izjemnih težavah in nevarnostih, potem postane vrhunski alpinist in to Silvo in Franček prav gotovo sta. Spomnim se njihovih uspehov v Patagoniji in Himalaji: FITZ ROY, TORE EGER, CERO TORRE, EVEREST, LHOTSE, YALUNG KANG, TRANGO TOWER itd.

In tako smo 17. 8. okoli enih popoldne pred našim ciljem: NANDAN BAN, kot zelena oaza sredi puščave, bazni labor na višini 4370 m in izhodišče za vse odprave, ki nameravajo plezati v stenah BHAGIRATHIJEV. Poiščemo si prostor ob bistem potoku in postavimo šotore. Vreme se zopet hitro slabša in med tem, ko čakamo na nosače in opremo, pričnemo z gradnjo kuhinje, da bi v primeru dežja imeli hrano na suhem. Prvi nosači prispejo kmalu za nami in s Sirdarjem (vodja nosačev) pregledujemo in kontroliramo opremo. Nosači so svoje delo opravili, poslovimo se od njih, oni pa nam zaželijo veliko uspeha v kraljestvu njihovih bogov.

Cudovito sončno jutro nam razkrije še ostale vrhove, ki nam jih še ni bilo dano videti. SHIVLING, eden najlepših vrhov, kar sem jih kdaj videl, me prevzame, slikam kot nor. Optimistično razpoloženi cel

drugi dan zlagamo opremo, urejamo kuhinjo, ter si po dolgem času spet privoščimo hrano po našem okusu. Vsi razen Andreje, ki jo muči glavobol, višino odlično prenašamo. Pa čeprav bi imel višinsko bolezen, se ne bi preveč sekiral, saj je, ne spomnim se točno kdo, zapisal nekaj, kar za vsakega alpinista še kako velja: »Ni je huje bolezn, kot je pomanjkanje gorla!«

Ze naslednje jutro se trije odločimo, da bomo znosili nekaj opreme pod steno in si vso stvar pobliže ogledali. Nahrbtniki se polnijo z vrvmi, klini, vponkami, metulji, žimarji, lestvami in z drugo potrebno opremo. Med balvami si utiramo pot proti ledeniku pod steno. Na višini 5000 m si uredimo prijeten bivak, ki nam bo pozneje služil za naskok v steno. Z daljnogledom vsak nekaj časa opazujevmo steno. Videl sem, da je to ena najtežjih sten v Indiji, če ne celo najtežja, vendar, da je takšna, kot sem jo sedaj gledal, si nisem niti mislil. Nikakor ne najdemo ranljivega mesta v steni, kjer bi lahko poizkusili z vzponom. Počakamo, da v steno posije sonce, šele takrat se pokažejo razpoke in razcepljene stene. Vendar pa se s soncem prebudi tudi stena, ki nas hoče s vojimi smrtonosnimi izstreli že pred začetkom pregneti stran od sebe. Ne moremo točno določiti smeri plezanja, zato počasi sestopimo v bazo, kajti časa za ogled stene je še dovolj. Takrat me je bilo malo strah, strah pa je zlo človeštva, premagati ga, pa je umetnost življenja. Orožje proti strahu je pogum. In kaj je pogum? Strah pred strahom.

Pri sestopu jih kar precej skupim — čevlji me zelo ožulijo in na obeh petah dobim ogromne žulje. Andreja mi jih reže in razkuži. Pošteno si oddahnem, ko se mi vsa stvar presenetljivo hitro zaceli. Dva dni za tem ostali znosimo nekaj opreme in hrane pod steno, jaz pa poležavam v bazi. Šest dni neprestano dežuje, sedmi dan pa nas preseneti sneg. Naslednji dan sam znosim opremo pod steno in si jo skušam čim natančneje ogledati. Dlje časa, ko jo gledam, teža si mi zdi. Zvečer se v bazo dogovorimo, da si bomo šli zjutraj ogledat slovitno steno 6831 m visokega KEDAR DAMA, ki se bohoti s svojo 2000 m visoko steno, ki je do sedaj odobila še vse poizkuse, da bi jo preplezali. Pol dneva tja in ravno toliko nazaj hoje po ledeniški moreni me res izčrpa, ko pa sem prišel tja in se je iz megle pokazal ogromen skalni zid, ni čutili nobene utrujenosti. Vseh 2000 m stene se pne v eni sapi od tal do vrha in nikjer ni videti ranljive točke. Tokrat se mi je utrla misel, da bi to steno v bližnji prihodnosti poskusili splezati alpinisti iz našega odseka — iz AO RADUHA — LUČE.

Potem je zopet tri dni slabo vreme in zopet padel kakšnih 15 cm snega. Počasi nam primanjkuje kakava, želja in še nekaj drugih stvari, zato s Silvotom odideva do 25 km oddaljene vasi GANGOTRI po nakupih. Presenečena opaziva, da steze po ledeniški moreni ni več. Zasule so jo ogromne skale, ki so prihrumele s pobočij. Drugo presenečenje je še večje. Nad UT-TRKASHIJEV in GANGOTRIJEV je odneslo cesto in tako so tržnice za cel teden zaprte in ne prostane nama drugega, kot da odideva nazaj v bazo. 50 km v enem dnevu, jaz pa polovico napol bos, ker so se mi copati, kupljeni v DELHIJU, dobesečno razpadli. Če ima hudič mlade, jih ima več. Ta pogovor še kako drži. V bazi naju je čakalo največje presenečenje: Franček nama pove, da ne gre zraven v steno. Silvo ostane brez besed, z odprtimi usti. Franček pobere svojo opremo in tako nihče nima dovolj opreme. Franček se je odločil, da gre z Andrejo v sosednjo, tudi 6831 m visoko, 1000 m visoko SZ steno BHAGIRATHIJA IV.

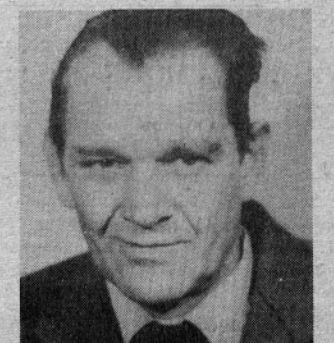
Vreme je stabilno, napočil je trenutek, zaradi katerega sem tukaj. Pobaševa še vso ostalo opremo (ki pa je ni niti približno dovolj) in 7. 9. ob 10. uri dopoldne odideva pod steno. Napetost, ki me je spremljala ves čas doma, ko je bilo še vse pred mano, na poti v bazo sedaj izgine. Spet enkrat bolj čutim, da obstajam.

ROBI SUPIN

Janez Krivec

Sredi februarja smo se na lučkem pokopališču poslovili od Janeza Krivca-Pečovskega Vanča, kot smo radi nazivali priljubljenega sokrajana, gasilca, planinca in predvsem ključavničarja. Najbrž bi težko našli hišo v KS Luče, kamor ni stopil Vanče, saj je bil mojster za vodovod, kanalizacijo, strešne žlebove in nenačrtne tudi avtomehanik. Ko smo si ob Novem letu zaželeli zdravja in sreče, smo že vsi vedeli, da je zdravje Vanča načeto z zahrbtno boleznijo, ki pa jo je v sebi z izredno voljo dolgo prikrival in se upiral. Vendar ga je bolezen tokrat premagala.

Rodil se je pred 56 leti na Pečovski domačiji v Podveži. Po končani šoli se je izučil za ključavničarskega mojstra, nakar je odprl samostojno delavnico. Ukvarjal se je z vsem mogočim, predvsem pa je bil na razpolago za razne usluge. Od vsega začetka je bil član vodovodnega odbora pri KS Luče, kjer je bil zadolžen za

izvajanje del na omrežju. Od svoje rane mladosti je bil predan gasilec. Dolga leta je vodil društvo kot predsednik. Za službe v gasilstvu je prejel več odlikovanj. Aktivno se je vključeval v planinsko društvo in drugod. Še bi lahko naštevali in opisovali njegovo delo, vendar vsi, ki smo ga poznali — teh pa ni bilo malo — smo dobro poznali njegovo življenjsko pot in njegov prispevek za dobrobit kraja.

Pogrešali ga bomo kot mojstra, prijatelja, gasilca ... Zapuščina v njegovem delu pa bo vedno ohranjala spomin nanj.

J. PLANKL

PISMA BRALCEV

Desetletja minevajo, petje, pevci in Anton Acman pa ostajajo skupaj.

Zadrečki lončarji

Lončarstvo sodi med najstarejše obrti na Slovenskem. Pisne vire v zvezi z Zadrečnimi lončarji najdemo iz 1340., 1359. in 1493. leta. To nedvomno dokazuje pomembnost te obrti za našo dolino.

Da je bila prav ta obrt pri nas pogosta, priča tudi register gornjegrajske zemljiške gosposčine iz leta 1779, v katerem se navaja, da je bilo v Potoku od 24 družin kar 12 lončarskih, v Lačji vasi od 17 družin 7 lončarskih, v Pustem polju od 22 družin 8 lončarskih, v Kokarjah od vsega 35 družin je bilo kar 13 lončarskih, v Dobletini se je od 18 družin ukvarjalo z lončarstvom 7, v Spodnjih Podbrežah od 20 družin 9, odločno manj družin pa se je z lončarstvom ukvarjalo v Varpolju, Spodnji Rečici, Prihovi in tako naprej.

Mimogrede je treba poudariti, da je ta obrt močno zamrla že pred prvo svetovno vojno, kasneje pa popolnoma, seveda velja ta trditve le za območje Zgornje Savinjske doline. Govor je o domači lončarski obrti, ki jo kaže ločeno obravnavati od meščanske lončarske dejavnosti.

Zadrečka dolina je bila pred prvo svetovno vojno bolj gosto poseljena kot Savinjska. Ljudje so se preživljali od kmetijstva in gozdarstva. Zaradi malih posestniških enot in zaradi ustaljene navade, da na posestvu ostane najstarejši sin, so ob številčno močnih kmečkih družinah hitro nastajali kmečki delavci (proletarci). Ponudba delovne sile je bila velika, dela pa razmeroma malo, saj v prejšnjih stoletjih še nista bila cena lesa, pa tudi izkoriščanje gozdov, odločilnega pomena za gospodarsko rast oziroma gospodarstvo na sploh.

Tako je bilo na dlani, da so ljudje iskali vir zaslužka v rokodelstvu vseh vrst. Tedaj tudi v lončarstvu.

Na vasi je bilo veliko revščine, kar potrjuje tudi poročilo gornjegrajske zemljiške gosposke celjski kresiji leta 1734. V njem navajajo, da je lončarstvo prastara obrt v Zadrečki dolini, da izdelujejo črno kuhinjsko posodo in da se mora ta dejavnost v izogib še večje revščine podpreti in s strani oblasti krepiti. Lončarstvo da je edini vir dohodkov številnih kočarjev, ki na ta način s svojo pridnostjo in znanjem pripravljajo lepe, uporabne predmete.

Omeniti je treba, da je tiste čase in še prej bilo prav lončarstvo poleg suknjarstva v dolini edina obrt, ki je nudila izdelke za »izvoz iz domače zemlje«. Z drugimi besedami, lončarski izdelki so se prodajali zunaj območja ožjega kroga gornjegrajske gosposke.

Bogastvo jugoslovanskih arhivov

V celjskem muzeju revolucije so odprli zelo zanimivo razstavo listin in fotografij, ki nudi obiskovalcu vpogled v bogastvo naših arhivskih zbirk. Zveza arhivistov Jugoslavije je pripravila najzanimivejše primerke iz arhivov Beograda, Kotorja, Skopja, Vranja, Prištine, Sarajeva, Subotice, Zagreba in Maribora. Zgodovinski arhiv Celje pa je razstavo pripravil, dodal pa še iz svoje bogate hrambe nekaj, prvič razstavljenih listin in drugih primerkov. Med njimi so tudi takšni iz našega nekdanjega arhiva Kulturne skupnosti. Tako je na tej ugledni razstavi tudi delež kulturne dediščine iz naše doline.

Predsednik Komiteja za kulturo SR Slovenije Vladimir Kavčič je o vsebini razstavljenih predmetov in listin med drugim zapisal: »Razstavo so v prvotni zasnovi sestavljali izvirni dokumenti izjemne zgodovinske, kulturne, umetniške oblikovalske in jezikovne vrednosti, saj so mnogi že sami po sebi bogato umetniško delo. S svojo vsebino, a tudi že zgolj z jezikovno pestrostjo, saj se izražajo kar v devetih jezikih, od latinskega in arabskega

Le malo je znanih pobud kakšne gosposke, da bi pomagala reševati gmotni položaj svojih podložnikov. Vendar pa je prav gornjegrajska skicala leta 1740 vse lončarje svojega območja v Gornji Grad, da bi se dogovorili za lončarski red, ki bi ščitil delo in prodajo lončarskih mojstrov na njihovem upravnem območju.

Zanimivo je, da je predlagani lončarski red imel veliko cehovskih načel in je natančno določal pravice in dolžnosti lončarjev, vseboval pa je tudi dokaj visoke kazni za tiste, ki bi se zoper ta red kakorkoli pregrešili. Določal je, denimo, triletno učno dobo za vajence, prepovedoval je prekupčevanje z lončarskimi izdelki, predvidel, katera sredstva naj se stekajo v skupno blagajno, na čelu lončarske zveze je bil nadlončar. Podrobnosti iz vsebine lončarskega reda kažejo torej cehovsko naravnanoost, čeprav je v tistem času država že omejevala cehe v njihovih privilegijih. Zanimivo je, da je lončarska organizacija imela nekaj duha združne samopomoči v tem, ko je podpirala siromašne in bolne člane. Pa tudi sicer veje iz vsebine reda solidarnost med člani in do članstva.

Gornjegrajska gosposka je ponovno dopolnila lončarski red na temelju novega obrtniškega reda, ki je izšel v času vladavine Marije Terezije leta 1776. Škof Karl grof Herberstein je podkrepil doslej veljavni red in poudaril v novem, da se imajo cehovski mojstri (nadlončarji) strogo držati teh določil, ker bodo vse kršitve strogo kaznovane.

Kmalu pa se je zapletlo, saj je bil gornjegrajski lončarski red v nasprotju z generalnim obrtniškim redom iz leta 1772. Ta je namenil odločilno vlogo pri razvoju obrti državi in ne zemljiškim gosposkam. Prišlo je do pravde zaradi pritožbe nekaterih prekupčevalcev in gornjegrajske gosposke je končno morala popustiti, obrt se je sprostila, s tem pa tudi preprodaja lončarskih izdelkov.

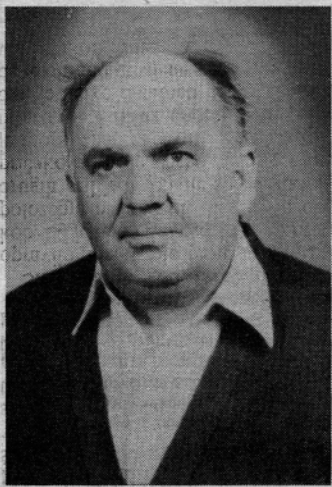
In končno še o pomembnem določilu lončarskega reda o katerem smo govorili. Zapisano je namreč bilo, da je le vpis v register lončarjev pri gornjegrajski gosposki veljal kot obrtno dovolilo. Vpis se je opravil po dokazanem praktičnem znanju in triletnem uku lončarstva. V tem registru je bilo leta 1779 vpisanih 76 članov — lončarskih mojstrov iz območja, na katerem je veljala oblast gornjegrajske zemljiške gosposke.

A. VIDEČNIK

S harmoniko skozi veselje in težave

Menda ni človeka v Gornjem Gradu, ki ne bi poznal Jakoba Ermenca, poznal kot godca, kot borca in ne nazadnje kot prijetnega sogovornika. Živi v Gornjem Gradu in še vedno rad potegne meh svoje ljubljene harmonike, ki ga spremlja na njegovi življenjski poti, dolgi že sedaj 67 let.

Kot otrok je odraščal na kmetiji v okolici Florjana nad Gornjim Gradom. Izučil se je čevljarskega poklica, delal pa je tudi tesarska dela skupaj s svojim starim očetom. Otroštvo ni bilo zavirljivo, saj je moral kot nezakonski otrok marsikatero krutost in hudobnost prenesti. Morda je prav to rodilo v njem željo po glasbi, nekaj tega pa je tudi pridobil od sorodnika Franca Ermenca, ki je zelo dobro igral harmoniko. Tako je že s 13. leti samoto preganjal s prvimi poizkusi na glasbilo, ki je bilo doma, pri tem si je pomagal s posluhom, saj not ni poznal, pa tudi učitelja za glasbeni pouk ni imel. Le kdo bi tiste čase na kaj takega sploh pomislil!

JAKOB ERMENC

Pridnost je rodila sadove in mladi Jakob je vse bolj igral in lepo prepeval. Ljudje so ga kmalu odkrili in veliko je bilo tistih, ki so ga pričeli vabiti kot godca na razne prireditve, največ je seveda bilo posla ob porokah, pa tudi svečanosti in jaičarije so bile pogoste, tako ni zmanjkalo dela. Prav veselo je bilo na »čajovkah«, to so bili popoldnevi ob glasbi s plesom. Skupina mladih ljudi je zbrala sladkor in še kakšne slaščice, pa je že bilo dovolj, da so pripravili čajanko. Veselili so se takšnih srečanj, saj česa drugega tedaj na kmetih pač ni bilo. No, kar prijetno so se imeli tudi na kakem »likofu« ob kožuhanju, se spominja Jakob Ermenc.

Sicer pa je godec moral svoje opravilo jemati zelo resno, meni Jakob, saj je bilo od njega odvisno razpoloženje na očetih, likofih in ob drugih prilikah. Ljudje so od godca pričakovali ne le glasbo, tudi sicer jih je moral znati zabavati. Če pomislimo, da je kakšna ohcet trajala več dni, je lahko razumeti napor godca, da je ohranil utrujene svate pri dobri volji. Jakob Ermenc se spominja, ka-

ko je včasih kar sproti »kovač« besedila za kakšne zdravnice ali zbadljivke. Ob tem je moral godec zelo paziti, da ni šel predaleč, da ne bi koga izmed svatov prizadel ali celo užalil. Zato je moral dobro poznati krog ljudi, ki so bili navzoči na kakšni prireditvi. Vsaka razprtija bi se lahko slabo končala tudi za godca.

Najdaljša ohcet, na kateri je kdajkoli igral Ermenc, je bila pred leti pri sv. Antonu, trajala je domala ves teden ... Treba je bilo vzdržati, pravi Jakob in to mu je tiste čase kar dobro uspevalo.

Ko so ga prišli najodgovornejši za neko ohcet »vabiti« za godca, so izrazili željo, v kakem sestavu naj nastopijo godci in potem je bila godčeva naloga, da je takšen sestav tudi zagotovil. Včasih je bilo pri tem kar dosti težav, če niso »šle harmonke skupaj« ali če je klarinet bil drugače »uštimal«. Seveda so pred nastopom naredili kratko vajo, da so se »uštimali«. Sicer pa, je menil Ermenc, ni bilo bistvenih razlik v navadah na območju Gornjegrajskega.

Igrali so po domače in po posluhu, že znane komade tujih avtorjev, kot denimo, herculesvalček, holzhakermarš, tajčmajstermarš, marinivalček in podobno. Vse to so bili komadi, ki so jih pač zaigrali po svoje. Za domač pa je tedaj veljal v njihovem koncu »ciganskega Pavleta valček«, melodija je bila sicer znana, še najbolj podobna naši pesmi Lisica je ena zvita zver, to je namreč cigan Pavlek imel na svoji lajni, potem so pa na to vižo pesnili razna besedila.

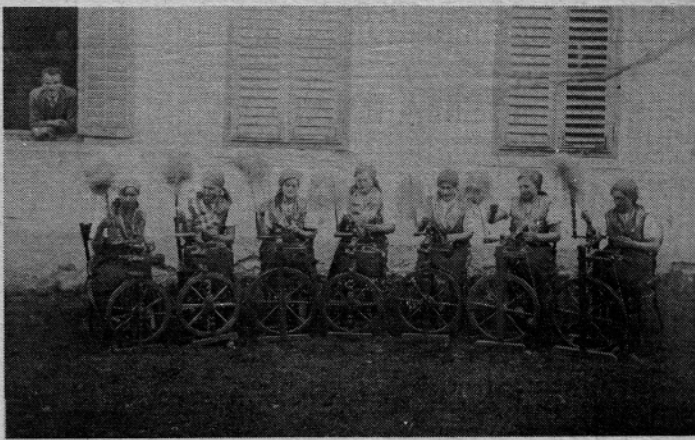
Naš sogovornik Jakob je tudi tekmovalc. Ima celo vrsto priznanj in odličij z raznih tekmovanj domačih godcev. Igra preko 20 lastnih skladb. Sicer pa mora na tekmovanjih igrati po razpisu. Sam pravi, da se teh tekmovanj udeležuje zaradi svojega zadovoljstva in da sliši kaj novega.

Ko ga je vojna vihrala leta 1943 poglaval v boj za svobodo, se je priključil partizanom Zidankove brigade. V boju neke na Koroškem je bil težje ranjen. Za posledicami te poškodbe je tudi leta 1974 oslepel in prav ljubezen do glasbe mu pomaga prebroditi vse tegobe slepega človeka. Lahko bi rekli, da je harmonika spremljala Jakoba skozi lepo in hudo! Le da v partizanih ni bilo kaj dosti prilike za igranje, meni Ermenc, bil je pač v bojni enoti, ki je le redko imela priliko pripraviti kakšno zabavo ali miting.

Takoj po vojni je v Gornjem Gradu delovala godba na pihala v okviru domačega gasilskega društva in Ermenc je seveda tudi tam sodeloval.

Še vedno prihajajo ponj in ga vabijo k igranju. Ne odreče, saj je v njem še obilo želja po igranju in razveseljevanju soljudi. Pa tudi med cerkvenimi pevci se Jakob Ermenc počuti dobro. Skratka, pot revnega kmečkega fanta je spremljala bogata glasbena kultura, ta ga je bodrila tedaj, ko mu je morda bilo najhuje, pomagala mu je prebroditi težave tako, da je danes še vedno vesel in veder sogovornik.

A. VIDEČNIK

Šmihelske predice, slikane na materinski dan leta 1939 pri stari šmihelski šoli, v kateri je bila tudi slovesnost v počastitev praznika mater.

Dežurna služba Elektro Celje Nadzorništvo Nazarje — za mesec april 1990

Od 26. 3. do 1. 4. Jeraj Franc, Prihova, tel. 831-910
Od 2. 4. do 8. 4. Lever Peter, Paška vas, tel. 884-150
Od 9. 4. do 15. 4. Tratnik Franc, Pusto Polje, tel. 831-263
Od 16. 4. do 22. 4. Marolt Marko, Mozirje, tel. 831-877
Od 23. 4. do 29. 4. Jeraj Franc Prihova, tel. 831-910
Od 30. 4. do 6. 5. Lever Peter, Paška vas, tel. 884-150

V slučaju kakšnih sprememb pokličite Elektro Celje, tel. 25-841, kjer dobite vse potrebne informacije.

Kino »Dom« Mozirje v aprilu

5. PRISMUKNjeni BOLNIČAR — ameriški film — komedija
7. 8. IZZIVALEC — ameriški film — akcijski
12. NOČNI SKOK — ameriški film — kriminalka
14. 15. KAKRŠEN OČE, TAKŠEN SIN — ameriški film — komedija
19. VROČE NOČI JOSEPHINE MUTZENBACH — ameriški film — erotični
21., 22. PEKLENSKA STEZA BMX — ameriški film — akcijski
26. MOONWALKER — ameriški film — glasbeni
28., 29. DOBRODOŠLE V 18. LETU — ameriški film — komedija

Kino »Jelka« Nazarje v aprilu

4. BEGUNCA V PASTI, francoski film — komedija
7.—8. VROČE NASILJE, ameriški film — triler
11. NEVARNO OROŽJE, ameriški film — kriminalka
14.—15. SUROVA SLAVA, ameriški film — avanturistični
18. SKALA ZA STEVARDESE, ameriški film — zabavni
21.—22. SKAKALEC, ameriški film — akcijski
25. BESTS SELER, ameriški film — spektakel
28.—29. PRIPRAVLJEN ZA UBIJANJE, ameriški film — akcijski

Kino Ljubno v aprilu

31. III. — 1. IV. KRISTUS IZ NAZARETA I. in II. del — amer. film, svetop. spekt.
7. — 8. IV. DEVET SMRTI NINJE — ameriški karate film
14. — 15. IV. HOLIVOODSKE NORČIJE — ameriški akcijski film
27. — 30. IV. EROTIČNA IGRA — trdoerotični film, NOČNI KINO
28. — 29. IV. KROKODIL DUNDEE II. — avstr. pustolovski film

Matična kronika za februar 1990

POROKE: Remic Franc, star 29 let, iz Črete 3 in Strožič Marija, stara 22 let, iz Črete pri Kokarju 5, Klopčič Janez, star 22 let, iz Nazarij 11 in Potočnik Valentina, stara 20 let, iz Nazarij 8, Strašek Bojan, star 23 let, iz Brezja št. 29 in Klosternek Andreja, stara 17 let, iz Ljubije št. 77, Mikek Jože, star 24 let, iz Brezja št. 29 in Podvratnik Branka, stara 19 let, iz Mozirja, Cesta na Vrhe št. 32, Čopar Roman, star 20 let, iz Ljubije št. 14 in Atelšek Magda, stara 21 let, iz Nizke št. 8, Lamovšek Branko, star 26 let, iz Šenturperta pri Trebnjem 65 in Zamernik Stanislava, stara 20 let, iz Strmeča 35, Krebs Vinko, star 32 let, iz Luč št. 83 in Krebs Ana, stara 31 let, iz Mozirja, Savinjska cesta 16, Nadvežnik Boris, star 21 let, iz Poljan 18 in Krivec Antonija, stara 24 let, iz Poljan 18, Sampl Anton, star 26 let, iz Gornjega grada 79 in Potočnik Branka, stara 20 let, iz Gornjega grada 79, Gostecnik Franc, star 32 let, iz Radegunde št. 38 in Mikek Marija, stara 22 let, iz Radegunde št. 32.

SMRTI: Suhoveršnik Matija, star 79 let, iz Dola št. 9, Resnik Ignac, star 74 let, iz Šmiklavža 30, Tratnik Matevž, star 80 let, iz Tiroseka št. 64, Zupančič Jožef, star 81 let, iz Bočne št. 42, Podrižnik Janez, star 60 let, iz Spodnjih Kraš št. 13, Nerat Elizabetta, stara 83 let, iz Grušovelj št. 12, Brezovnik Marija, stara 61 let, iz Poljan št. 61, Poplas Viktor, star 50 let, iz Rečice ob Savinji št. 141, Volovšek Lambert, star 85 let, iz Mozirja, Cesta v Loke št. 3, Pečnik Jožef, star 57 let, iz Primoža pri Ljubnem št. 37, Tostovršnik Maks, star 38 let, iz Savine št. 74, Krivec Janez, star 56 let, iz Luč št. 83, Moličnik Bernard, star 76 let, iz Podveže št. 42, Špruk Marija, stara 78 let, iz Logarske doline št. 8.

ROJSTVA: Rojenih je bilo 12 deklic in 11 dečkov.

Nove knjige v občinski matični knjižnici

I. LEPOSLOVJE: Rushdie: Satanski stihovi, Golon: Angelika v Quebecu, Detela: Stiska in sijaj slovenskega kneza, Atwood: Deklina zgodba, Lopez: Chiquinho, Gaup: Za bobnom, Kondrotas: Kačji pogled, Roa Bastos: Jaz vrhovni, Wallace: Lord Pšek, Pesmi o mami;

II. STROKOVNA LITERATURA: Horvat: Kosovsko pitanje, Cvetje v sobi, Živeti z rastlinami, Še več o lončnicah (Zbirka Enciklopedija sobnih rastlin), Dora: KL Mittelbau, Ples (Leksikoni CZ), Tolstoj, Klepec, Kovač: Trilogija o poboju vojnih beguncev iz leta 1945 Veterinje-Teharje-Rog, Leljak: Teharske žive rane, Čop: Kraljestvo Zlatoroga, Kralj: Framework III., Thun: Setveni koleдар 1990, Gvozdenovič: Od obriranja sadja do prodaje, Šolarjevo ogledalo, Cestna afera, Tomc: Druška Slovenija (Zbirka KRT), Kmetijski priročnik 1990, Ferčej: Govedoreja, Korošec: Pridelovanje krme, Amon: Urejanje hlevov za govedo, Strle: Tomšičeva brigada 3. del, Jenkins: Svetopisemski atlas, Kovač: Rekvjem za socializem, Pecivo s sadjem, Suhadolnik: Ključnih pet;

III. MLADINSKA LITERATURA: Cajnko: Frč v Frčoniji, Amalietti: Uganke, Frelih: Miško gre na Triglav, Ura je ena, medved še spi, Tarman: Obmorski svet, Kordiš: Polje, Svetina: Aves, ptičji kralj.

Savinjske NOVICE

»Savinjske novice« izhajajo mesečno — Izdaja SZ občine Mozirje — Urejuje uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Rajko Pintar — Tajnica urednika Mija Pavlin — Fotografija priprava Ciril Sem — Tehnični urednik Niko Kupec — Uredništvo in uprava: OK SZDL Mozirje, telefon (063) 831-850 — Ziro račun pri SDK ekspozitura Mozirje številka: 52810-678-54000 — Savinjske novice, glasilo SO Mozirje — Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do 10. v mesecu — Stavek, filmi in prelom DIC, toz Grafika Novo mesto — Tisk na rotaciji Ljudske pravice v Ljubljani — Po mnenju IS SRS, Sekretariata za informacije (št. 421 1/72 z dne 9. maja 1973) je časopis oproščen davka na promet proizvodov.

Ignac Orožen o Čreti

Zasluge zgodovinopisca Ignaca Orožna za našo dolino so izredne. Njegovo delo ni široko znano, saj je skoraj vse, kar je napisal o naši dolini, objavljeno v nemščini, zato najbrž ni napačna odločitev, da ob obletnici smrti (13. aprila bo od nje minilo 90 let) dobimo prevedene nekatere dele njegovih tako rekoč cerkvenih kronik, in sicer za manjše cerkve v gornjegrajski dekaniji.

Tokrat sta na vrsti Marijina cerkev in kapela sv. Katarine na Čreti, ki sicer spadata v sosednjo, braslovško dekanijo, vendar pa sta toliko naši, da moramo spoznati tudi njuno zgodovino. Orožen je pred dobrimi stoletimi leti prav natančno prebrskal tudi zapiske o njiju in jih leta 1880 v Celju objavil pod naslovom Das Dekanat Frasslau (Dekanija Braslovče).

Marijina cerkev na Čreti. O tej prostorni cerkvi, v katero je ljudstvo rado in pogosto hodilo, je bilo ob nekem obisku leta 1855 zabeleženo tole: »Cerkve je enoladijska, gotška, a s prezidavami in dozidavami iznakažena stavba. V prvotnem stanju so tu še ohranjeni rebraši obok in gotski portal (1). Cerkve ima v prezbiteriju Marijin oltar, v ladji pa dva stranska: na desni (evangeljska stran) Zlanske

Materne božje, na levi svetega Ulrika. Kapela, prizidana na severni strani cerkve, z oltarjem svete Ane bi utegnili biti zgrajena okoli leta 1720, saj je mogoče na njej prebrati to letnico. Ob posodi z blagoslovljeno vodo pri glavnem vhodu je vsekana letnica 1685. Tukajšnji gotski kelih je podoben tistemu v ljubenski podružnični cerkvi sv. Miklavža v Rastkah iz leta 1512. Pred nekaj leti je, tako pravijo, izginila iz cerkve železna košara, iz katere se je po pripovedi krmil konj nekega Turka v tej cerkvi; to košaro so tu pustili Turki.

V zvoniku visijo trije zvonovi. Najstarejši je mali. Njegov gotski napis pravi: Sancta Maria Ora Pro Nobis lxxi (kar najbrž pomeni leto 1471). Na ostalih dveh zvonovih lahko preberemo: na srednjem: Sancta Maria Mater Dei ora pro nobis. Rectore Ecclesie R. D. Joa. Geor. Kraskovitsch (2) SS. T. Doct. Opus Jo. Antoni Samassa (3). Labaci 1746; na velikem: Sancta Maria ora pro nobis. Fudit Joannes Jacobus Samassa (3) Labaci 1778. Fleo mortuo. Pelo tempestatem. Moneo devotionem. Voco populos (4).«

K tem zapiskom je o cerkvi treba dodati še tole: »1618, 17. oktobra, ob prazniku sv. Luka, evangelista,« je

škof Tomaž (5) v Marijini cerkvi na Čreti posvetil oltar »med klicanjem in z imenom zavetnikov — sv. angela varuha, sv. Blaža, mučenca, in sv. Ulrika. Tukajšnje oltarje je poškodovala in onečastila brezbožna roka.« (Gornjegrajski arhiv).

Predvsem je očitno, da v navedenem vizitacijskem poročilu iz leta 1545 ta podružnična cerkev ni omenjena. Ali je bila torej zgrajena šele po letu 1545?

Po vizitacijskem zapisniku iz leta 1631 je imela cerkev tri oltarje: »1. Blažene Device Marije v prezbiteriju, 2. sv. Križa na evangelijski strani, 3. sv. Ulrika in sv. Blaža na epistolski strani.« Ob tem je zapisano še: »Ima vinograd, 120 krav, 255 ovc. V njej je laična bratovščina, ki ima 23 krav, 91 ovc.« (Ljubljanski škofijski arhiv, fasc. 27.)

Leta 1825 je bilo dovoljeno odprodati cerkveni vinograd.

V času župnika Andreja Zdolška (1841—54) je bil zvonik prekrit s pločevino (1846), pevski kor zgrajen na novo, razširjena in zamrežena so bila cerkvena okna in leta 1850 so na novo uredili glavni oltar in oba stranska.

1856 so povečali stare orgle v farni cerkvi in jih prenesli sem.

(1. del)

1858 so obnovili obzidje okoli cerkvenega dvorišča.

1862 je dobila cerkev nove slike križevke pota.

1865 je mozirski kipar Andrej Cesar naredil nov oltar v kapeli sv. Ane.

1871 je bilo v noči z 28. na 29. avgust vdrt v tukajšnji cerkev in cerkveno hišo in iz njiju ukraden denar, perilo, vino in podobno.

OPOMBE: (1) Portal je arhitektonsko poudarjen vhod v cerkev.

(2) Doktor teologije Janez Jurij Kraškovič je bil v letih 1743—50 župnik na Vranskem. — (3) Janez Anton (1701—50) in njegov sin Janez Jakob Samassa (1744—1803) sta bila iz znamenite ljubljanske zvonarske družine. — (4) Prevodi bi bili takile: (1.) »Sveta Marija, prosi za nas.« (2.) »Sveta Marija, Mati božja, prosi za nas. Vodka cerkve Ja. Jur. Kraškovič, dr. teol. Delo Jan. Antona Samassa. V Ljubljani 1746.« (3.) »Sveta Marija, prosi za nas. Ulil Janez Jakob Samassa v Ljubljani 1778. Jokam za mrtvimi. Odganjam čas. Opominjam na zaobljube. Kličem ljudstvo.« — (5) Ljubljanski škof Tomaž Hren (1560—1630).

Uvod, prevod in opombe Peter Weiss